

Nr. 7

Zitting van donderdag 6 juli 2023

Voorzitter: mevrouw R.W.J. Melissant-Briene, burgemeester.

Aanwezig zijn de leden: mevrouw A. Alba Heijdenrijk, de heren B.C.S. Bahlmann, A. Boutachkourt, D.R.E. van Gammeren en J.P. van der Geest, de dames P. de Groot en E.W.H. Hamann, de heren A.C. van Houwelingen, J. Klein, A. Koçak en A. Krol, de dames W. Loderus en G. Metz, de heer J.C. Oostrum, mevrouw J. van Oversteeg, de heer M. de Pagter, mevrouw L.P.W. Pellikaan, de heren N. van Santen en P.C.J. Schefferlie, mevrouw D. Stevens, de heren I. Tekir en D. van Veen, mevrouw T. van 't Westende-de Bijl en de heer C. van Willigen.

Griffier: de heer H. Sepers.

Tevens aanwezig de heer M. de Boer, de dames E.L. Dansen, A. Mager en M.J. Molengraaf en de heer F. Polatli (wethouders), alsmede mevrouw H. Kromkamp (gemeentesecretaris).

Afwezig met kennisgeving de heer M.C. Houtepen.

*

1. Opening	2
2. Ingekomen stukken	2
3. Vaststellen agenda.....	2
4. Besprekstukken	2
4.a Jaarstukken 2022 gemeente Gorinchem	3
4.b Perspectiefnota 2024-2027	3
5. Algemene beschouwingen.....	3
Stadsbelang.....	3
Democraten Gorinchem	5
PvdA	8
VVD	11
ChristenUnie/SGP	15
Gorcum Actief.....	18
D66	20
CDA	24
SP	28
6. Schorsing	30
7. Reactie van het college op de eerste termijn van de raad.....	30
Wethouder mevrouw Molengraaf	30
Wethouder Polatli.....	39
Wethouder mevrouw Mager.....	43
Wethouder mevrouw Dansen	51
Burgemeester.....	53
8. Schorsing	54

9. Repliek	54
10. Schorsing	75
11. Dupliek	75
12. Afronding en besluitvorming	86
13. Overzicht begrotingswijzigingen juni 2023 (2023-868265)	92
14. Sluiting	92

*

1. Opening

De voorzitter: Ik open de vergadering (16.00 uur).

Goedemiddag, dames en heren. Van harte welkom in deze lange raadsvergadering waarin wij de jaarstukken 2022 en de perspectiefnota 2024 gaan behandelen. Ook hartelijk welkom aan al degenen op de publieke tribune, inclusief het college, en hartelijk welkom aan al diegenen die via de livestream, hetzij nu, hetzij later, meekijken. We hebben vandaag geen zeepkist, we hebben ook geen anekdote en we gaan vrij snel van start, al heb ik nog wel een paar puntjes.

Zoals ik al zei, zal het best een lange vergadering worden met ook wel de nodige schorsingen. Als we ons strak aan de planning houden, zouden we om vijf over elf klaar moeten zijn, maar dan moeten we ons ook echt strak aan de planning houden, anders staan we voordat je het weet weer met een aantal fractievoorzitters op de gang, om te kijken hoe we het qua tijd weer op gaan lossen. Laten we proberen dat in ieder geval te voorkomen.

Bericht van verhindering voor deze vergadering is ontvangen van de heer Houtepen. Mevrouw Van Oversteeg van het CDA, de heer Van Houweligen van de SP en mevrouw Alba Heijdenrijk van D66 hebben laten weten wat later ter vergadering te zullen komen. De algemene beschouwingen van de fracties zullen, nadat ze zijn uitgesproken, aan iBabs worden toegevoegd. Mocht u de stukken nog niet hebben verstrekt aan de griffie, dan verzoek ik u dat alsnog te doen, zodat ze ook in iBabs kunnen worden geplaatst. Amendementen en moties worden toegevoegd aan agendapunt 12. Dus als er tussentijds nog moties en amendementen binnenkomen en u even iBabs ververst, kunt u ze daar zien staan.

2. Ingekomen stukken

Geen.

3. Vaststellen agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

4. Bespreekstukken

De voorzitter: Dames en heren. We hebben afgesproken dat we de bespreekstukken gaan combineren. Dat betekent dus dat de jaarstukken 2022 en de perspectiefnota 2024 gelijktijdig in behandeling zullen worden genomen en dat onder agendapunt 5 de algemene beschouwingen daarover zullen plaatsvinden.

In eerste termijn heeft elke fractie acht minuten spreektijd. Na zeven minuten geef ik even aan dat eenieder nog een minuut de tijd heeft om af te ronden.

Na de eerste termijn van de raad gebruiken we een maaltijd en helemaal aan het eind van de vergadering gaan we stemmen over allereerst de amendementen, dan over de moties, vervolgens over de verschillende raadsvoorstellen en ten slotte zullen we de begrotingswijzigingen vaststellen. Ik neem aan dat het allemaal helder is.

4.a Jaarstukken 2022 gemeente Gorinchem

4.b Perspectiefnota 2024-2027

5. Algemene beschouwingen

De voorzitter: De fracties krijgen het woord in volgorde van grootte. Het woord is allereerst aan de heer Klein van de fractie Stadsbelang.

De heer Klein: Bedankt, voorzitter. We zijn hier bij elkaar voor een korte terugblik, om vervolgens iets uitgebreider vooruit te kijken naar een periode vol ambities en uitdagingen. Wat ons betreft had de terugblik ook afgehamerd mogen worden, maar nu ik hier toch sta, zal ik iedereen toch wat meegeven over de jaarstukken van 2022, natuurlijk niet zelf bedacht, maar wel ingefluisterd – of niet, meneer Van Veen?

Namens Stadsbelang wil ik de heer Kalkman en collega's bedanken voor de inzet de afgelopen jaren en de geleverde producten. Zoals ik al zei, had het wat ons betreft een hamerstuk mogen worden, maar ook wij snappen dat anderen dit eerst nog binnen hun eigen partij moesten bespreken, want ja, dit is immers het financiële verslag van het afgelopen jaar. Nou, voorzitter, we hebben als gemeente een mooi resultaat van € 11,5 miljoen behaald, al moet ik wel zeggen dat het voor zo'n € 8 miljoen restantbudget van de resultaatbestemming was. Als we dit alsnog in de tijd willen gaan uitvoeren, blijft er € 3,5 miljoen over, € 3,5 miljoen die we toevoegen aan de algemene reserve, die we in de komende jaren hard kunnen gebruiken.

Voorzitter, en nu door naar de perspectiefnota: een vooruitblik naar de komende vier jaar gemeentelijke ambities, ambities die ondanks het moeilijke vooruitzicht niet losgelaten worden. We zien een perspectiefnota die er zeker met de recente meicirculaire niet direct superpositief uitziet, en dan verwoord ik het mild. Maar wat Stadsbelang betreft, nemen we wel onze pet af voor het hoge ambitieniveau. Want, voorzitter, het college houdt immers vast aan eerder gestelde ambities, ambities niet alleen van dit college, maar ook van dat daarvoor, simpelweg omdat je als bestuur een richting wilt continueren, om zo het vertrouwen van Gorinchem ook tot resultaten om te gaan zetten. Nee, voorzitter, als Stadsbelang zijn we niet blind voor de gevaren en voor de risico's. Natuurlijk zien wij ook dat het spaarsysteem een vorm van speculeren is, maar is het niet zo dat moeilijke tijden vragen om moeilijke keuzes? En wij zien het college hier kiezen voor een hoog ambitieniveau, een niveau waarbij je op zoek moet gaan naar nieuwe mogelijkheden. En zo is ook precies hoe wij deze perspectiefnota lezen. Een college is op zoek gegaan naar mogelijkheden voor alle ambities en die mogelijkheden zijn gevonden in het opzetten van een spaarsysteem. Natuurlijk hadden wij als Stadsbelang ook liever een ander beeld gezien, waarbij het geld tegen de plinten aan klotste, maar je moet ook realistisch zijn.

Als we in de voorliggende perspectiefnota alles sluitend hadden willen hebben, ja, dan hadden we flink moeten gaan schrappen. Wat dat betreft zien wij met de hoge weerstandsratio die we in Gorinchem hanteren liever dat er wat meer risico wordt genomen en dat we de ambities vasthouden.

Tijdens de I&O was het mijn collega de heer Van Veen al opgevallen dat het voorzieningengebouw aan de Kriekenmarkt alsook de Linge haven voor een slordige € 1,5 miljoen te veel bij de investeringen stond. Maar helaas, het bleek een typefout te zijn.

Nu we toch verder inzoomen op de details, viel het ons op dat het college een aantal wijzigingen wil aanbrengen in de parkeertarieven. In de basis niets vreemds natuurlijk, want ook deze tarieven moeten geïndexeerd worden, maar wij vinden het wel een bijzonder voorstel om een starttarief in te stellen voor de binnenstad. Voor de mensen die onbekend zijn met de situatie zal ik het even toelichten. In het Stenen Tijdperk hanteerden we in onze gemeente nog papieren kaartjes. Die kostten ongeveer € 2,50 per stuk en daarmee kon je bezoek de hele dag laten parkeren. Ongeveer een jaar geleden draaiden we het om: we gingen naar een digitaal systeem, waarmee het bezoek in de binnenstad voor 21 cent per uur kon parkeren. Positief lijkt me dat zo. Kortom, een welkome verbetering aan het systeem. Maar nu lezen we dat dit college het wil gaan aanpassen naar een starttarief van € 2, een stap terug in de tijd, een indexatie van misschien wel 1000%. Want we blijken hierdoor nu inkomsten mis te lopen. Het lijkt ons een onverstandig plan om een verbetering van een systeem aan te passen ten koste van de inwoners van de binnenstad. Of moeten we er alvast al rekening mee houden dat, als mensen hun afval goed gaan scheiden, we de afvalstoffenheffing per zak omhoog gaan doen, of dat we, nu het geld gaat kosten, de 130-grens naar 120 gaan bijstellen? Dit alles lijkt ons niet de bedoeling. Het lijkt ons een veel logischer idee om het huidige systeem gelijkwaardig te indexeren, bijvoorbeeld van 21 cent naar 30 cent, en waar mogelijk sturen op parkeergarages, dus bijvoorbeeld het parkeren op straat naar € 2,50 en de parkeergarages op € 2. Ik noem maar wat. Maar dat willen we vooral aan het college laten. Hiermee creëer je volgens ons in ieder geval een win-win-win-situatie. We hopen dat de wethouder bereid is dit te heroverwegen en verder uit te zoeken. Dat scheelt weer een motie voor nu, of in de toekomst.

Wat ons ook niet de bedoeling lijkt, voorzitter, is het vergeten van een ooit zo cruciaal winkelcentrum binnen onze gemeente. Ja, tegenwoordig hebben we er meerdere, maar wie is er niet bekend met het Piazzacenter? Een winkelcentrum dat zeker voor de Gildewijk, de Haarwijk en Stalkaarsen van groot belang is. Qua inwoners hebben we het dan ongeveer over 40% van de inwoners van Gorinchem. Zo zijn wij uitgebreid in gesprek gegaan met de winkeliersvereniging en kwamen we erachter dat ze zich nog wel eens vergeten voelden. Ze voelden zich nog wel eens vergeten ten opzichte van het mooie Gorinchem-Oost. Het gaat hier niet om de deur platlopen, of beste vrienden worden, maar wel om een stukje aandacht. Daarom dienen wij vandaag de motie 'Aandacht voor het Piazzacenter' in. Hiermee roepen wij op om in gesprek te gaan met de winkeliersvereniging, alsook de mogelijkheden te onderzoeken om het parkeerveld aan de Wijnkoperstraat op werkdagen ook blauwe zone te maken, of in ieder geval een gedeelte daarvan, het bezoeken van boa's aan het winkelgebied te intensiveren voor het veiligheidsniveau en het straatwerk rondom te controleren en op niveau te brengen. Een

kleine inspanning met een hoog resultaat, passend bij het ambitieniveau waar ik net al over sprak.

Tot slot, voorzitter, zullen wij de motie met betrekking tot de Gorcumpas van Gorcum Actief mede indienen. De uitgebreide toelichting laat ik over aan mevrouw Hamann, maar wat ik er wel vast over wil zeggen is dat Gorinchem een regiofunctie heeft. Maar dat betekent niet dat alles door de Gorcumse inwoners betaald hoeft te worden, dus wij zouden graag zien dat de Gorcumpas zorgt voor prijsstabiliteit voor de Gorcumse inwoners, bijvoorbeeld door de prijzen niet volle bak door te incasseren voor de Gorcumers, en daarmee niet 1 op 1 continu de koppeling te maken met het minimabeleid. Wij zien wel een hele goede kans om vervolgens het minimabeleid te koppelen aan de Gorcumpas, maar we zouden die graag volgendelijk los van elkaar ontwikkeld zien worden. Daar zien we veel voordelen in voor de rest van Gorinchem.

Bedankt voorzitter.

Motie M01: Aandacht voor het Piazzacenter

Onderzoek de mogelijkheden om het Piazzacenter de aandacht, bereikbaarheid, onderhoud en veiligheid te bieden die één van de oudste en grootste winkelcentra van Gorinchem verdient:.

- parkeerveld aan de Wijnkoperstraat op werkdagen geheel of gedeeltelijk blauwe zone parkeren maken;
- het bezoek van boa's aan het winkelgebied intensiveren om het gevoel van veiligheid van bezoekers en ondernemers/werknemers;
- straatwerk controleren en waar nodig op niveau brengen.

Om de raad hierover voor de perspectiefnota in 2024 te informeren.

De voorzitter: Dank u wel. Dan Democraten Gorinchem, de heer Schefferlie.

De heer Schefferlie: Voorzitter, dank u wel. Moeilijke tijden inderdaad en wij waarderen als Democraten Gorinchem ijver en inzet, maar wat we vooral nodig hebben is stuurmanskunst in deze tijd. En je kunt wel hard willen rijden, maar juist dan kom je verder van huis als je niet de goede richting opgaat. Vandaag kijken we in die zin terug en vooruit.

Wij vinden het wel degelijk belangrijk om bij de jaarrekening goed stil te staan. Je kunt het wel eens zijn met wat we doen straks met het resultaat, maar het is het hoogtepunt van onze controlerende rol in de terugblik van '22. Daarin kregen we onder andere een collegeprogramma. Het duurde even, nu aan de slag! Wij begrepen heel goed dat het college zichzelf zo wenste aan te moedigen na de ellenlange formatie waar uiteindelijk nauwelijks nieuws uit kwam en in elk geval geen fundamentele keuzes zijn gemaakt, en juist die keuzes, zo zien we vandaag in de perspectiefnota, waren broodnodig, en dat niet alleen: ze hadden ook de kiezer kunnen verhelderen waarom we met deze bijzondere coalitie zitten.

Wij zijn niet zo blij met het vele geld dat je over hebt in '22. We zijn geen bedrijf. Je moet juist dat wat je van plan was uitvoeren. Het is leuk als het efficiënter gaat of een aanbestedingsvoordeel is, maar als je geld overhoudt terwijl er nog zoveel te doen is, in het sociaal domein bijvoorbeeld, op het gebied van armoede, op het gebied van eenzaamheid en verduurzaming, juist van woningen van mensen die minder te besteden hebben, nou, dan hoeft je daar niet per se blij mee te zijn. Liever hadden we gezien dat er meer was uitgevoerd en in die zin geven we ook graag wat feedback, alles, en dat geldt

voor de hele middag, bedoeld om het college sterker te maken natuurlijk, om deze moeilijke tijd door te komen.

De buurt bestuurt: in '22 hebben we helaas gezien dat de klankbordgroep Oost ter ziele is gegaan en wij vragen ons af: hé, wordt de inwonersparticipatie daar nog gereanimeerd? Ook Kweeklust en de behandeling daarvan vonden we eigenlijk geen fijne demonstratie van inwonersparticipatie.

De carnavalsvereniging, die hebben we hun vrolijkheid zien verliezen in deze raadzaal. De motie 'Bankjes', er is ongeveer een jaar lang de tijd voor geweest, maar er is er niet één gerealiseerd, voorzitter. Wij vragen ons af hoe het dan goed moet komen met die 400 stoeltjes in De Nieuwe Doelen. Kom op, nu aan de slag!

Het treurspel rond De Nieuwe Doelen en het ISK-complot, waarin wij manipulatie en bedrog hebben ervaren en die een onuitwisbare krater in ons vertrouwen hebben achtergelaten.

De windmolens, voorzitter, daar waren we ook niet echt blij over. Was het nu handig om, aangemoedigd door ons eigen college, de verhouding met Molenlanden op het spel te zetten door eerst te proberen eigen principes te formuleren? Wij hopen maar dat dit allemaal er niet toe leidt dat die molens juist op de plek komen die we niet willen.

In '22 zijn we vooral bezorgd geraakt door de aantoonbare afwezigheid van bestuurskracht van collegeleden die met de handen eigenlijk in de lucht slaan, niet wetend wat te doen als het gaat over starterswoningen bijvoorbeeld – gelukkig komt er een initiatiefvoorstel –, wachtlijsten Wmo en kindermishandeling. Voorzitter, een raad geeft aan waar we uit willen komen en een bestuurder hoort dan te besturen, de weg daarnaartoe uit te stippelen met het hele ambtelijke apparaat, en niet ons allemaal naar binnen te trekken met klankbordgroepen. Wij vertellen wel waar we heen willen, gaat u daarmee aan de slag. Ook op het gebied van het AZC hebben we geen bestuurskracht ervaren, daar zien we onszelf eigenlijk geen meter verder komen. Straks hebben we in de Gildewijk twee opvanglocaties in plaats van een goede spreiding in de stad, en de mensen in die Gildewijk weten: Stadsbelang blaft wel, maar wanneer gaat het eens bijten?

En, voorzitter, ook ten aanzien van het financiële perspectief hebben we zeker bestuurskracht gemist, en dat is het bruggetje naar de perspectiefnota. Het financiële perspectief is eigenlijk alarmerend en dat zou voor elk college hebben gegolden. Geen enkel college zou invloed hebben gehad op de crisis die leidde tot hogere rentes, stijgende lonen en prijzen. Wat wel de invloed en de verantwoordelijkheid van een college is, is om transparant te zijn over de gevolgen en daarop aansluitend de raad scenario's voor te leggen hoe daarmee om te gaan. Wij missen die transparantie en oplossingsrichtingen in schokkende mate in deze perspectiefnota.

Wat is er aan de hand, voorzitter? In het voorjaar alarmeerde wethouder Molengraaf ons al dat investeringen en ambities niet verenigbaar zijn met de mogelijkheden. Helaas waren de cijfers niet compleet en werden geen keuzes of scenario's aangereikt. Daar hebben we toen om gevraagd, want we willen graag meedenken, meekijken, maar je moet dan wel over transparante, volledige gegevens beschikken. We vroegen daar weer om in de I&O van 22 juni. Ons repeterende en indringende verzoek: zet nu op een rij wat we al besloten hebben, wat we nog willen, welke middelen er zijn en wat we dan tekortkomen, om op basis daarvan echt keuzes te maken. Met andere woorden: maak gewoon een echte

perspectiefnota, want de heer Klein heeft gelijk: in moeilijke tijden moet je ook keuzes maken, maar dat doen we nu niet. We krijgen het gewoon niet in beeld.

Nou, wat gebeurt er wel? Het college neemt wat grepen uit de reserves, zonder degelijke analyses over de gevolgen. Kunnen we echt met een gerust hart het sociaal domein leeggooien voor de helft, terwijl de tekorten op de jeugdzorg zich aankondigen? Misschien wel, maar we missen een goede analyse, een goede afweging. Het college zegt dat we gaan sparen van overschotten, terwijl datzelfde college flinke tekorten voorspelt. Ja voorzitter, u hoort het goed: onze scholen gaan we bouwen door geld te sparen dat er niet alleen niet is, maar dat we zelfs tekort gaan komen. Het college belooft meer starterswoningen en een zwembad, zonder kapitaallasten op te nemen. Het is alsof een gezin in financiële paniek de spaarpotten van de kinderen leeggooit en daarbij in ruil fantastische vakanties in het vooruitzicht stelt die betaald mogen worden van de almaar oplopende tekorten. Is bijvoorbeeld wethouder Mager overtuigd van voldoende middelen voor het IHP voor de komende jaren? En zo ja, hoezo dan? En zo nee, zijn de partners daarvan op de hoogte? En voorzitter, waarom blijft dit college zo schimmig? In goede verhoudingen kun je eerlijk binnen een college bespreken hoe je zware financiële uitdagingen kunt tackelen om met open vizier een raad te informeren en keuzes voor te leggen. Helaas zijn de verhoudingen even kwetsbaar als onze financiën. Een college waarin een deel aantoonbaar niet serieus is genomen, terwijl het andere deel zelfs in het openbaar heeft uitgesproken dat het vertrouwen zoek is. En het ergste, voorzitter: wij hebben voor beide inzichten alle begrip. Ik heb goed naar de heer Klein geluisterd en ik dacht van: hé, zou die het vertrouwen al gevonden hebben? Maar nee, we hebben daar niks over gehoord net, dus kennelijk is hij nog altijd op zoek, met in die zin eigenlijk een moreel failliet onder de steun voor dit college. Natuurlijk staan wij ervoor open om een beter bestuur te vormen, zeker als we daar zo volhoudend toe worden uitgenodigd, maar weet je....

De voorzitter: U hebt nog één minuut.

De heer Schefferlie: Ja. Maar weet je dan dat je tegen harde gesprekken en keuzes moet kunnen, juist om daarna wel open en met lef te besturen? Helaas is deze ploeg zo wankel dat ze meer bezig is met overleven dan met besturen.

Voorzitter. Wij vinden het jammer dat we deze dag niet kunnen gebruiken om te benutten om goede keuzes te maken. Of de circulaire in mei nu meevalt, nou die valt tegen, maar of dat in september beter is, dat moeten we zien. We hadden vandaag daarop moeten anticiperen. Dat gaat niet lukken en daarom voorzitter: wij nemen het college niet kwalijk dat de ambities allemaal niet in de plannen passen, we nemen wel kwalijk dat we geen goede informatie hebben gekregen om dat te kunnen gaan doen en daarom dienen wij een motie onder de titel 'Besturen zonder blinddoek', die eigenlijk, gelijk aan de motivatie van daarnet, oproept om ons juist wel al die informatie te verschaffen om voor de begroting alles op een rij te krijgen met scenario's en hoe we al onze wensen en investeringen wel kunnen realiseren binnen de beperkte middelen.

Voorzitter, dank u wel.

Motie M02: Besturen zonder blinddoek

De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op donderdag 6 juli 2023;
stelt voor:

- a) het college de opdracht te geven een transparant overzicht te maken waarin duidelijk in beeld is gebracht hoe de geplande uitgaven en investeringen én de voorgenomen investeringen voor de periode 2024 – 2027 zich verhouden tot de beschikbare middelen in die periode waar we met zekerheid over beschikken;
- b) indien beoogde uitgaven en beschikbare middelen in dat overzicht niet leiden tot een sluitende meerjarenbegroting in de periode 2024-2027 meerdere scenario's voor te leggen om dat evenwicht alsnog te realiseren;
- c) daarbij zo nodig varianten m.b.t. de ontwikkeling van de schuldpositie in op te nemen;
- d) de raad het overzicht uiterlijk te verschaffen gelijktijdig met de aanbidding van de begroting 2024-2027, zo mogelijk inclusief de verwerking van de septembercirculaire.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik de PvdA het woord, de heer Oostrum.

De heer Oostrum: Dank u wel, voorzitter. De jaarrekening 2022 verdient het om er iets meer dan twee woorden aan te wijden. Ondanks een jaarresultaat van 11,5 miljoen, misschien zelfs wel meer, was 2022 een schrikbarend jaar, met nog een Covid-lockdown, het uitbreken van oorlog in Oekraïne en daarna nog eens forse prijsstijgingen. En ondanks dat de grens om gebruik te kunnen maken van minimaregelingen is opgetrokken naar 130% van het bijstandsinkomen zijn er nog veel inwoners voor wie de forse prijsstijgingen daarmee niet worden opgevangen. Gezinnen met twee werkende ouders die samen tot wel 150% van het bijstandsinkomen verdienen en desondanks niet meer kunnen rondkomen. We blijven aandacht vragen voor mensgericht maatwerk en flexibiliteit bij het bepalen of mensen een beroep kunnen doen op minimaregelingen.

Het rijk en gemeenten hebben eind 2022 een eenmalige uitkering verstrekt aan hun ambtenaren, maar dat is niet gebeurd bij werknemers die vallen onder de cao sociale werkplaatsen. Voor deze werknemers dienen wij samen met het CDA een motie in met de titel 'Passend loon', om hen met terugwerkende kracht over '22 een eenmalige uitkering te verstrekken. Andere gemeenten, zoals bijvoorbeeld Rotterdam, verstrekken bovendien hulp in natura, bijvoorbeeld maaltijden op het werk, of hulp met het huishoudboekje. Misschien een ideetje voor Avres.

Ook door de gemeenteraadsverkiezingen en de coalitievorming hebben zaken vertraging opgelopen, waarvoor de middelen dan ook worden doorgeschoven, middelen voor werkloosheidsbestrijding en aanpak van laaggeletterdheid, maar ook voor het klimaatakkoord. Belangrijke onderwerpen voor veel inwoners, zo niet voor de hele stad. 'Doorpakken' is het enige wat we daarop willen zeggen.

Het laatste punt dat ik voor wat betreft de jaarstukken wil bespreken betreft de vorming van de voorziening degeneratiekosten, en om daarin het forse bedrag van € 527.000 te storten. Voorzitter, dat is genoeg budget om zes of zeven mensen in de buitendienst een heel jaar lang te laten werken aan het open- en dichtmaken van gaten in de bestrating. Dat lijkt ons echt overdreven, temeer daar de meeste werkzaamheden worden meegenomen in geplande reguliere projecten. Daarom dienen wij een amendement in om deze storting te beperken tot € 227.000 en de overige drie ton toe te voegen aan de algemene reserve. Het amendement stelt bovendien voor dat deze middelen worden ingezet voor een snelle aanpak van de incidentele herstelwerkzaamheden, bijvoorbeeld door buitendienstmedewerkers zelf die bevoegdheid te geven.

Voorzitter. De perspectiefnota 2024-2027 is een veel dunner document, maar vraagt een bredere algemene beschouwing. Het gaat immers over de toekomst van de stad.

Belangrijk daarbij is dat de meicirculaire nog eens een fors negatieve invloed heeft op de financiële vooruitzichten van € 1 miljoen in 2024 en 2025 tot € 2 miljoen in 2026. U geeft in de inleiding al aan dat de oplopende schuldenpositie en de gestegen rente druk zetten op de investeringen en dat het niet mogelijk is om voor alle beoogde investeringen voldoende financiële middelen te genereren. Daarom gaan we een spaarsysteem inzetten. Althans, dat is uw oplossing. Laat ik beginnen met op te merken dat de schuldenpositie nog nooit zo laag is geweest als bij de jaarrekening 2022, een schuld per inwoner van ongeveer € 2.500. Voor dat bedrag hebben we dan wel een prima voorzieningenniveau voor onze inwoners en voor de regio, zeker als we daarin het Caribabad en straks ook weer De Nieuwe Doelen meenemen. Om die beide mee te nemen zullen we inderdaad moeten investeren en dat heeft invloed op de schuldenpositie, net als alle andere gewenste investeringen. Investeringen die een belangrijke maatschappelijke meerwaarde met zich meebrengen en die van belang zijn voor de hele Gorcumse gemeenschap, zoals het mobiliteitsplan, de regionale energiestrategie, plannen rond woningbouw, duurzaamheid, klimaatadaptatie en het Integraal Huisvestingsplan voor onderwijshuisvesting, investeringen waarvan deze perspectiefnota niet of nauwelijks een goed overzicht biedt. Onze zorgen liggen daarom ook veel minder bij die schuldenpositie, maar wij vinden nog steeds dat de exercitie die we vier jaar geleden hebben gedaan om die schuldenpositie in beeld en beheersbaar te krijgen, een goede exercitie was. Daarom stellen wij voor om dat op weg naar de begroting voor 2024 opnieuw te doen. We vragen daarom aan het college om ons een drietal scenario's als keuzeopties voor te leggen, behoudend, met een laag investeringsniveau, ambitieus, met de hoge ambities die het vorige college in ieder geval had en dit college misschien ook en iets daartussenin wat ik dan een realo-variant noem. Ik verwijs daarbij naar de motie 'Besturen zonder blinddoek' die wij samen met Democraten Gorinchem en mogelijk andere indienen om de raad bij de begroting 2024 een uitgebreid overzicht te bieden om tot een goede afweging te kunnen komen. Die afweging wordt des te belangrijk nu de meicirculaire forse tegenvaller bevat, namelijk een groot tekort op de extra middelen voor jeugdzorg ten opzichte van de ontwikkeling van de kosten. Dat is voor de Partij van de Arbeid een belangrijke reden om niet in te stemmen met het afkomen van de reserve sociaal domein, in afwachting van de uitwerking van de hervormingsagenda jeugd en 'zoals het heurt' dienen we daarvoor een amendement in met de titel 'Borg jeugdzorg'.

Nu we het toch over de jeugdzorg hebben, willen wij het college en de collega-raadsleden wijzen op een succesvol initiatief onder de titel ExPex. Dat is een stichting waarin getrainde jongeren die zelf ervaring hebben in de jeugdhulp zich inzetten voor het verbeteren van de jeugdhulp. We dienen daarom samen met ChristenUnie/SGP een motie in om de inzet van ervaringsdeskundigheid in de jeugdzorg in Gorinchem en de regio Zuid Holland Zuid te onderzoeken en hierover aan de raad te rapporteren. Overigens zijn de eerste ervaringsdeskundige jongeren uit Gorinchem al in 2014 getraind.

Voorzitter. Het sociaal domein gaat niet alleen over jeugdzorg, maar integraal over de hele Gorcumse bevolking en onze stad kent veel inwoners met een niet-westerse migratieachtergrond. Vanwege de groeiende zorgvraag wordt in het bestuursakkoord uitgegaan van het zoveel mogelijk bieden van zorg op maat en de diversiteit van de Gorcumse bevolking vraagt daarbij om passende cultuursensitieve zorg. Wat dat precies inhoudt kunt u lezen in de motivatie van de motie die wij willen indienen, waarmee we

het belang van cultuursensitieve zorg willen onderkennen en opnemen in het huidige, dan wel het nieuwe zorgbeleid.

Een laatste puntje op het gebied van het sociaal domein dat wij als PvdA willen benoemen, betreft de nazorg bij personen en gezinnen met financiële problemen. Ondanks alle maatregelen die de afgelopen jaren zijn genomen, blijft het voor veel inwoners lastig om de eindjes aan elkaar te knopen. De maand duurt vaak langer dan de portemonnee gevuld is en dat geldt in het bijzonder voor mensen en gezinnen die uit een hulpverleningstraject komen. Zij dreigen daarna snel opnieuw in de schuldenproblematiek te komen en andere gemeenten hebben reeds beleid ontwikkeld om nazorg te verlenen om herhaling van die schuldenproblematiek te voorkomen. Welke stappen onderneemt dit college om Gorcumse gezinnen in die zin te ondersteunen?

Voorzitter. Namens de Partij van de Arbeid richtte ik me tot nu toe inhoudelijk primair op het sociaal domein, want dat raakt ieders gezondheid en welzijn, van jong tot oud. Daarnaast is er een ander punt dat wij node missen in deze perspectiefnota...

De voorzitter: U hebt nog één minuut!

De heer Oostrum: ... en dat zijn maatregelen om te zorgen dat er op zo kort mogelijke termijn meer wooneenheden beschikbaar komen. We hebben er bij de begrotingsbehandeling in november 2022 voor gepleit om creatief om te gaan met kantoren en bedrijfspanden door deze om te bouwen naar wooneenheden. Uw wethouder gaf toen aan dat in het kader van 'Vleugels van de stad' gesprekken plaatsvinden met eigenaren van de kantoren langs de Stationsweg en drong erop aan een broedende kip niet te storen. We hebben toen die motie aangehouden, maar nu er steeds meer kantooruimte beschikbaar komt en wij geen initiatief zien in uw collegeprogramma, dienen wij de enigszins aangepaste motie 'Onderzoek ombouw kantoorpanden' opnieuw in.

De PvdA is enthousiast over de ambities in het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs. Investeren in goed onderwijs verdient zichzelf op termijn terug in maatschappelijke waarden en daar ligt dan ook een enorme uitdaging om die investeringen mogelijk te maken. Maar dat is een uitdaging waarvoor niet alleen de gemeente verantwoordelijk kan worden gehouden. De rijksvergoeding voor onderwijshuisvesting is veel te laag om die ambities waar te maken....

De voorzitter: Ik verzoek u af te ronden?

De heer Oostrum: Als ik de punten weglaat, is het nog één zin, voorzitter!

Het college heeft onlangs actie ondernomen om dat bij het rijk aan te kaarten en we zijn erg benieuwd of dat al tot extra middelen gaat leiden, of dat daar tenminste over wordt gedacht.

Tenslotte, voorzitter, richten wij nog even de aandacht op de spaarsystemen. Dat doet ons, in ieder geval mij, denk aan de jaren '50 en '60 uit de vorige eeuw waar in veel gezinnen meerdere spaarpotten of een Brabantia spaarblik met meerdere gleuven aanwezig waren...

De voorzitter: Ik verzoek u nu echt af te ronden!

De heer Oostrum: Ja, voorzitter. Daarin werd gespaard voor verschillende doelen, doelen die vaak niet of slechts met veel pijn en moeite en na lang sparen werden bereikt, omdat ook de prijzen in die tijd bleven stijgen. Een moderne vorm van gemeentelijk sparen via reserves en voorzieningen lijkt voor het college misschien een oplossing, maar wij zien dat toch anders. Daarom wijs ik alleen nog maar even op de motie die we samen hebben ingediend. En dan laat ik de laatste zinnen weg!

Dank u wel, voorzitter.

Amendement A01: Degeneratie-opbrengsten voor snelle aanpak herstelwerkzaamheden

Indieners stellen voor het raadsvoorstel als volgt te amenderen:

wijzigen van punt 2.4 in:

2.4 Van de degeneratie-opbrengsten een bedrag van € 300.000,- toe te voegen aan de Algemene Reserve en de overige € 227.000,- aan de voorziening Degeneratiekosten.

Toevoegen aan punt 4:

4. in te stemmen met de vorming van een voorziening Degeneratiekosten en deze in te zetten voor snelle aanpak van incidentele herstelwerkzaamheden.

Amendement A02: Borg de Jeugdzorg

Indieners stellen voor het raadsvoorstel als volgt te amenderen:

Niet over te gaan tot het "afromen" van de reserve Sociaal Domein, maar dit eventueel opnieuw te bezien bij de (volgende) perspectiefnota 2025-2028

Motie M03: Passend loon voor de sociale werkplaats

Ondergetekenden verzoeken het college van burgemeester en wethouders:

- de medewerkers die onder de CAO SW vallen een eenmalige uitkering van € 750,- te (laten) verstrekken om de gestegen kosten van levensonderhoud het hoofd te kunnen bieden;
- de kosten hiervoor te dekken uit de reserve Sociaal Domein.

Motie M04: Ervaringsdeskundigheid in de Jeugdzorg

Ondergetekenden verzoeken het college van burgemeester en wethouders:

- kennis te nemen van ExPex (en eventueel vergelijkbare voorbeelden uit de praktijk);
- te onderzoeken of de inzet van ervaringsdeskundigheid van jongeren uit de jeugdzorg toegepast kan worden in Gorinchem cq de regio Zuid-Holland Zuid;
- daarbij te onderzoeken of en hoe ervaringsdeskundige jongeren van betekenis kunnen zijn als adviseurs van raad en college;
- de raad daarover te informeren.

Motie M05: Meer aandacht voor cultuursensitieve zorg

Ondergetekenden verzoeken het college van burgemeester en wethouders:

- het belang van cultuursensitieve zorg te erkennen en mee te nemen in (bestaand) zorgbeleid,
- in gesprek te gaan met zorgverleners, cliënten, mantelzorgers en andere partners om binnen de bestaande praktijk te komen tot maatregelen gericht op (creëren van) bewustwording van cultuursensitieve zorg.

Motie M06: Onderzoek ombouw kantoorpanden

Ondergetekenden verzoeken het college van burgemeester en wethouders:

- te onderzoeken welke leegstaande kantoorpanden in Gorinchem zouden kunnen worden ingezet als (flexibele) wooneenheden;
- met de betreffende eigenaren van die panden in gesprek te gaan of zij bereid zijn om samen met de gemeente en Poort6 te onderzoeken of hun pand(en) ingezet kunnen worden als (flexibele) wooneenheden;
- samen met Poort6 te onderzoeken op welke wijze de geschikt bevonden beschikbare kantoorpanden kunnen worden ingezet als (flexibele) huureenheden en
- de gemeenteraad bij de bij de Begroting 2025 te informeren over de stand van zaken.

De voorzitter: Dan gaan we naar de VVD, de heer Van Santen.

De heer Van Santen: Wij zijn de mooiste vestingstad van Nederland, een titel die we vol trots dragen, want Gorcums trots is groot; dat hoor ik ook altijd van buiten. Logisch, want er zijn heel veel zaken om trots op te zijn en uit te dragen. Ook ikzelf probeer hier zoveel mogelijk aan mee te doen. Op mijn werk liggen er al Gorcumse deurmatten, staan er voor iedere afspraak Gorcumse vestingkoeken op tafel en spelen we Gorcums dobbelen in de pauze. Mijn collega's vinden het allemaal prima, al ging de speelmat recent misschien wat te ver. Het leuke is dat anderen Gorinchem ook steeds meer gaan zien en door het jaar heen worden ook veel evenementen georganiseerd die onze stad nog meer op de kaart zetten. Een blik op de evenementenkalender deze zomer, en je wordt verleid tot deelname aan het Hippië Festival, Culturele Zondag, IFFG Buitenbios. Stomen op de Linge, FestiWal, Timmerdorp, nou ga zo maar door. Kortom, er gaat heel veel goed in Gorinchem. Waar zit dan wat onze fractie betreft nog wel nodige aandacht? VVD Gorinchem wil dit graag toelichten aan de hand van vier onderwerpen. Dat zijn:

- initiatieven uit de stad
- duurzaamheid & klimaatadaptatie
- stadsontwikkeling
- onderwijs & bereikbaarheid van de scholen.
- Initiatieven uit de stad.

Veel evenementen draaien op vrijwilligers, dat zijn enthousiaste Gorcumers die hun activiteit en hun stad op de kaart zetten. Als VVD Gorinchem krijgen we helaas echter regelmatig signalen dat aan de organisatie van een evenement wel veel regelwerk te pas komt. Daarvoor hebben we best begrip in het kader van goede risicoafweging, maar toch jammer als je dan hoort dat steeds meer organisatoren wel een paar keer achter de oren moeten krabben voordat ze de stap zetten om een evenement te organiseren, want het is een 11 pagina's tellend document om een vergunning aan te vragen. Dat zegt wellicht genoeg. We roepen het college dan ook op om vrijwilligers vanuit het ambtelijk apparaat te ondersteunen bij de vergunningaanvraag, want op die manier kunnen prachtige evenementen ook in de toekomst georganiseerd worden door zeer enthousiaste en betrokken Gorcumers. Graag een reactie hierop vanuit het college.

Daarnaast vragen we het college ook om concrete actie rondom 'Blik in actie', want dat is een prachtig initiatief van onze gemeente waarin buurtgenoten samen een subsidie kunnen aanvragen voor een initiatief dat ze organiseren. Hoe mooi is dat? Echter, ook hier is de aanvraag vrij complex en eerlijk gezegd ontmoedigend. Wij hebben een poging gewaagd om een aanvraag in te dienen zonder DigiD. Nou, ik zal u de twaalf stappen besparen die nodig zijn om een aanvraag in te dienen, maar als er een webformulier gebruikt wordt waarbij de voortgang wordt aangegeven in percentages, dan moet er wellicht een belletje gaan rinkelen. Dat een aanvraag goed moet worden onderbouwd, is begrijpelijk, maar er wordt zelfs verwacht om heel 'smart' aan te geven wanneer het initiatief geslaagd is. Gelukkig ben ik dan al op 23% van mijn aanvraag! Twaalf stappen, inclusief begroting, lijst met handtekeningen en 'smart' onderbouwing, heb ik nodig om mijn subsidieaanvraag van maximaal € 250 te onderbouwen. 'Blik in actie' is een prachtig initiatief, maar in onze ogen complex en doorgeslagen in de regels, zeker als je wilt dat alle Gorcumers een beroep doen op die subsidie. Daarom vragen we het college ook om de aanvraag, dan wel het aanvraagformulier, van 'Blik in actie' te

vereenvoudigen, liefst zodat je in drie stappen de aanvraag kunt voldoen. Graag een reactie hierop.

Gorinchem is in veel opzichten een unieke stad om trots op te zijn. Tegelijkertijd is Gorinchem op veel fronten een stad die midden in Nederland staat, letterlijk en figuurlijk. We kennen als stad vaak de problematiek van grote steden, volgen in veel opzichten ook de landelijke tendens en om die reden is het dan ook gewoon ontzettend belangrijk goed te blijven kijken naar andere vergelijkbare steden. Wat je ziet in Nederland, en in andere steden ook, is dat ondanks een aanhoudende oorlog wat herstel lijkt te ontstaan als het gaat om energie, winkelaanbod en huizenmarkt. Ook in Gorinchem komen er veel woningen bij. Daarmee zijn we er uiteraard nog lang niet, maar het lijkt wel iets de betere kant op te gaan. Sterker: je ziet zelfs een energie-overschot. mensen met dynamische energiecontracten hebben dat onlangs nog ervaren, ze moesten zelfs betalen om energie te leveren. Omgekeerde wereld. Nou, dat betekent dat we ook echt goed moeten gaan nadenken over opslag, transport van energie, dat soort zaken. Gelukkig had de wethouder recent daar ook wat over gezegd tijdens de RES-vergadering met Molenlanden. De vraag aan de wethouder is: wat is daarvan het tijdpad?

•Duurzaamheid & klimaatadaptatie.

Verder zien we in andere steden ook veel ontwikkeling als het gaat om zonne-initiatieven, van zonneparkeerterreinen tot zonnevoetpaden, zonnefietspaden en alles wat er tussenin zit. Volop ontwikkeling. Natuurlijk kun je als gemeente wel overal het voortouw in willen nemen, maar je kunt ook onze bedrijven hiervoor in het zonnetje zetten. Maak het onze ondernemers zo makkelijk mogelijk. Laten we dat proberen te omarmen en de vraag aan het college is: zijn er voldoende mogelijkheden en kansen voor grote parkeerplaatsen bij onze bedrijven, langs bijvoorbeeld de Wolpherensedijk en andere locaties, voor zonneparkeerterreinen?

Verder moeten we naar een verkoelend klimaat toe. Het water speelt daarin een belangrijke rol. We kunnen ook zeggen dat het waterschap recent heel veel verantwoordelijkheid heeft gekregen. Laten we die dan ook daaraan houden, want op dit moment kan dit gewoon beter. Bagger de sloten uit om blauwalg te voorkomen en afval eruit te halen. Hoe manen we het waterschap tot meer beweging in onze regio? Vraag aan ieder die het weet.

Ook het afval rond winkelcentra is echt erg, als je kijkt naar bijvoorbeeld het winkelcentrum Hoog-Dalem. Iedere week ligt het daar bezaaid met afval. En ja, het wordt sporadisch wel eens opgeruimd, maar een week later ligt het er weer. Wordt het niet gewoon tijd om daar die slimme afvalbakken neer te gaan zetten op meer strategische plekken? Daarmee lossen we, denk ik, een hoop op.

Verder denken we vooral dat je moet inzetten op innovatie. In Zaltbommel zijn ze bezig met StreetPlugs, in Dordrecht met waterdrones en in Gorinchem dus met die slimme afvalbakken. Hartstikke goed. Gebruik waar mogelijk slimme oplossingen en blijf kijken naar die gemeente om ons heen.

•Stadsontwikkeling.

Als we dan kijken naar de omgevingsvisie en het stedelijk programmeren hier, dan is het fijn om te zien dat er verder wordt ingezet op de structurele aanpak: de intentieovereenkomst voor Schelluinsestraat, Linge II en doorpakken op de 'Vleugels van de stad'. Dat is op lange termijn ook belangrijk voor een goede balans, ook voor de

werkgelegenheid en die werkgelegenheid moeten we behouden. De Groote Haar biedt daartoe kansen en daarvoor heeft onze fractie een motie die we samen indienen met de fractie van Gorcum Actief, getiteld 'Gorcumse voorrang Groote Haar'.

Het gaat ook om integraliteit. In dat kader is het ook goed zorg te dragen voor buitenruimtes, zoals bedrijventerreinen. De Camera Uitleesruimte (CUR) is inmiddels verdwenen, maar veiligheid is onverminderd belangrijk gebleven. Hoe gaan we nou goed zorg dragen voor onze bedrijventerreinen? We begrijpen ook dat er een initiatief is om te verenigen op die terreinen, een beetje vergelijkbaar met de Biz in de binnenstad, voor zaken als goede uitstraling, veiligheid, onderhoud en groen. Zo wordt ook gekeken naar een Ondernemersfonds, in navolging van bijvoorbeeld Dordrecht. Dat lijkt ons een goede stap. Kan de wethouder toezeggen dat we de ambities voor ondernemers om zich te verenigen in een goed beheer van bedrijventerreinen kunnen stimuleren en faciliteren? In dat kader begrijpen we overigens ook de zorgen geuit bij de Piazza goed, want we moeten die ondernemers gewoon steunen in hun directe omgeving. Zaken moeten kloppen om daar een succes van te maken, zeker op het gebied van veiligheid en uitstraling, en dat geldt dus ook voor de Piazza. Wij zullen die motie van Stadsbelang daarom ook mede indienen.

Waar wij ook nog genoeg kansen zien voor een verbeterde uitstraling, is de route van het station naar de stad. En ja, we gaan die verkeerssituatie aanpakken, maar liggen er niet genoeg kansen om daar betere aanlooproutes van te maken, wellicht in combinatie met wat horecamogelijkheden rond stationsgebied richting de binnenstad? Hoe pakken we dit met elkaar op? Wellicht een onderwerp voor de Radarsessies, of misschien een I&O op dit punt.

En dan een bijzondere post in de perspectiefnota, het zwembad. Gelukkig een van de weinige pm-posten. Onze fractie hecht in ieder geval veel waarde aan de sociaalmaatschappelijke functie daarvan in het kader van zwemonderwijs, zwemsport en verantwoord dus om te investeren. Goed dat we daarin ook verschillende scenario's met elkaar kunnen vergelijken.

Ik kijk even hoeveel tijd ik nog heb, want ik kom bij mijn laatste punt....

De voorzitter: Nog één minuut.

De heer Van Santen: Oké.

•Onderwijs.

Gorinchem is de regiostad voor het onderwijs. Al blijft het goed dat we de businesscase per school gaan bekijken, we moeten goed de vinger aan de pols houden als het gaat om leerlingverloop en doorlopende leerlijnen. Het is belangrijk om de MBO-stad te zijn en te blijven.

Als het gaat om de bereikbaarheid, daar zoom ik dan maar even op in: veel scholieren wonen in Oost, en hoe gaan alle scholieren van A naar B? Over het algemeen op de fiets en er komen ook meer elektrische fietsen. Als het gaat om veilig fietsen, dan is het belangrijk in te zetten op directe verbindingen. Vermijd die hele doorkruising van oost naar west, vermijd industrieterrein, vermijd onnodige rotondes et cetera. In dat kader wil onze fractie een voorstel doen, geheel in lijn met de Radarsessies waar ik het net over had, en ook in lijn met de ambities uit de perspectiefnota. Wij zetten in op een fietssnelweg. Het gaat dan om de fietsroute parallel aan de A15, bij voorkeur aan de

noordkant van de snelweg. Waarom? Omdat deze route er al deels ligt vanaf de brug tot aan het industrieterrein, maar daarna houdt het op. Als we deze doortrekken, maken we het voor iedereen die op de fiets wil een stuk makkelijker om daar te komen...

De voorzitter: Ik verzoek u af te ronden.

De heer Van Santen: Daarom dienen wij de motie 'Fietssnelweg' in, samen met de fracties van Gorcum Actief en de SP.

Samenvattend. Er liggen veel opgaven voor ons. We zullen misschien keuzes moeten maken, maar blijf vooral denken in mogelijkheden, het één hoeft het ander vaak niet uit te sluiten, en zorg dan dat we vooral goede keuzes maken als het gaat om planning. Want op die manier maken we ook Gorinchem nog mooier met elkaar.

Hartelijk dank.

Motie M07 Gorcumse voorrang Groote Haar

De raad der gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 6 juli 2023;
overwegende dat

- we willen inzetten op ontwikkeling van de 'Vleugels van de stad', waarbij reeds planvoorbereiding is op de Lingeoevers, een intentieovereenkomst is getekend voor locatieontwikkeling op de Schelluinsestraat en de Groote Haar op het punt staat ontsloten te worden;
- de Gorcumse bedrijven werkgelegenheid bieden in stad en regio;
- het van groot belang is om huidige werkgelegenheid in onze regio te behouden;
- de bedrijven een grote sociaalmaatschappelijke bijdrage leveren aan de stad;

roept het college op:

- bedrijven die reeds in Gorinchem gevestigd zijn voorrang te geven op uitgifte bij Groote Haar;
- daarbij speciale aandacht te geven aan bedrijven die zich in het transformatiegebied bevinden;
- de balans en doorschuifmogelijkheden op de diverse bedrijventerreinen integraal mee te nemen;
- hiervoor een plan op te stellen en dit uiterlijk eind 2023 aan de raad terug te koppelen.

Motie M08: Fietssnelweg Gorinchem

De raad der gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 6 juli 2023;
overwegende dat

- Gorinchem Noord de aangewezen locatie is voor een groot deel van de regionale onderwijshuisvesting;
- scholieren over het algemeen fietsen, door de stad langs diverse gevaarlijke knelpunten en/of over industrieterrein Papland;
- een deel van de infrastructuur reeds aanwezig is op deze locatie;
- er steeds meer snellere (elektrische) fietsen zijn die beter gedijen op een fietssnelweg;
- de fietsroute ook een (meer) directe verbinding realiseert voor diverse sportgelegenheden;
- een directe fietsroute voor forenzen ook wenselijk is in aanvulling op de realisatie van Groote Haar;

roept het college op

- de fietssnelweg, langs de noordkant van de A15 en parallel aan de A15 snelweg, te realiseren;
- dit mee te nemen in het nieuwe uitvoeringsprogramma van de Mobiliteitsvisie 2024-2027;
- hiervoor een plan op te stellen en dit uiterlijk eind 2023 aan de raad terug te koppelen.

De voorzitter: Dank u wel. ChristenUnie/SGP, de heer De Pagter.

De heer De Pagter: Dank u wel, voorzitter. Terugkijkend op de jaarstukken van 2022, daar hebben we inbreng op gegeven tijdens de B&A en I&O, daar hebben we een reflectie op gegeven en wat ons betreft zijn we de heer Kalkman en de heer Ikbal dankbaar voor hun inzet, hun adviezen en hun behandeling van onze jaarstukken.

Voorzitter. De behandeling van de perspectiefnota is een punt waarover we als raad tevreden en blij mogen zijn. Het feit dat dit college uitdagingen niet uit de weg gaat, maar juist creatief is en oplossingsgericht te werk gaat en oplossingen vindt, is een teken dat het college daadkrachtig is. Er is perspectief voor grote uitdagingen als De Nieuwe Doelen en het zwembad, uitdagingen waarvoor nu uitvoering komt. Voor de ruimtevragers uit het collegeprogramma is financiële ruimte gevonden. Ook onder andere plannen met betrekking tot het IHP, de fietsknelpunten en de infrastructuur zijn gedekt, of wordt geschetst hoe dekking wordt gerealiseerd. Op basis hiervan moeten we als raad het college de ruimte geven om dit uit te voeren. Echter, dat betekent niet dat de raad op onderdelen geen eigen accent zou kunnen zetten. De boodschap aan het college is dan ook koers houden op de doelen en tegelijkertijd de dans aangaan met de raad. Een koppel is nodig om de dans goed uit te voeren, alhoewel: in dit voorjaar ging onze landgenoot Taner Tabak met etalagepop Linda naar het WK dansen. Een voordeel daarvan is volgens Taner 'dat die niet zeurt'. Ik wens het college en de raad toe dat zij af en af en toe op elkaars tenen mogen gaan staan. Dat houdt ons scherp en de democratie levendig met eerlijke communicatie over wat wel en wat niet kan, ervan uitgaande dat het college tijdig aan de bel trekt en dat de regie bij het college blijft.

Gezien de huidige omstandigheden en ontwikkelingen op de financiële markt vragen we het college een financieel behoudende koers te varen en zoveel mogelijk te sparen voor toekomstige uitgaven, spaarzaamheid betrachten. Daarbij komt ook realiteitszin om de hoek kijken en er zal wellicht geleend moeten worden, maar wellicht is er dan een heldere bovengrens. Deze bovengrens hoeven we wat onze fractie betreft niet te raken en is voor onze fractie ook niet aan inflatiecorrectie onderhevig. Een onderdeel uit mijn opvoeding was altijd dat je iets anderhalf of twee keer moest kunnen betalen voordat je het aanschafte. Daarom zijn we blij met de perspectiefnota waarin gespaard wordt en zo de financiële ruimte wordt gecreëerd om verstandig en verantwoord te investeren...

De heer Schefferlie: Voorzitter...

De voorzitter: De heer Schefferlie.

De heer Schefferlie: Goed uitgangspunt, dubbel sparen voordat je het uitgeeft. Ik vroeg me af of de heer De Pagter zich bewust is van de betekenis van de meicirculaire en van het feit dat de bedragen die het college beoogt en waarmee het zegt te gaan sparen er eigenlijk helemaal niet zijn. Heeft u dat ook voor de geest en wat vindt u daarvan?

De heer De Pagter: Ik kom daar zo op terug.

Wat ons zorgen baart zijn de consequenties van de meicirculaire. Echter, daarbij hebben we het volste vertrouwen in de wethouder financiën dat zij bij de behandeling van de begroting hier op een verstandige wijze mee omgaat en ook met een plan komt. We zien dat we de komende jaren niet structureel overal financiële middelen voor hebben en zijn ook positief om daarvoor saldi uit diverse reserves op te nemen. In totaal wordt een

aanzienlijk bedrag uit deze reserves gehaald. Bij onze fractie blijft echter het besef dat gegeven mogelijke verdere tegenvallers en een begrenzing van de schuldpositie dit betekent dat mogelijke investeringen getemporiseerd moeten gaan worden.

Voor wat betreft de investeringen zijn we erg blij om te zien dat er geïnvesteerd gaat worden in verbetering van uitbreiding van OV-verbindingen, dat geïnvesteerd wordt in initiatieven voor alternatieve vormen van vervoer en reizen. Dat draagt bij aan de omschakeling naar andere vormen van vervoer, met een gunstig effect op natuur en milieu. Daarnaast is Gorinchem een fietsstad en moet ieder uitgenodigd worden om zoveel mogelijk met de fiets te reizen. Het aanpakken van de tien fietsknelpunten is daarbij van groot belang.

Het aantrekkelijk houden van onze vestingstad en de verschillende wijken is van groot belang. Daarom zijn we ook blij dat daar investeringen voor gedaan worden. Als partij staan we achter veilig verkeer en wonen in het centrum en in de diverse wijken. Daar wordt de komende jaren een belangrijke bijdrage geleverd. We wonen in een prachtig land en een prachtige stad. Er is brede welvaart. Op de ranglijst van de Internationale Welvaart Index van 2023 van het Legatum Institute staat Nederland al jaren stabiel op plek 6. Ongetwijfeld klopt dit, maar dat lijkt niet het hele verhaal te zijn. Welvaart en welzijn zijn geen gelijken. Enkele weken geleden publiceerde het Sociaal Planbureau het onderzoeksrapport 'Zicht op zorgen' met kerncijfers over problemen, hulpbronnen, leefsituaties en ondersteuning van mensen in het sociale domein. Daaruit blijkt dat maar liefst één op de tien volwassenen zich in een kwetsbare positie bevindt en minder deelneemt aan de samenleving. Deze mensen zijn vaker eenzaam en minder tevreden met hun leven. De volwassenen vertegenwoordigen ook een grote groep kinderen die al bij geboorte op achterstand staan. Afgelopen week kwam daarbij ook nog een ernstig signaal uit een deelrapport van de commissie Sociaal Minimum, waarin werd geschetst dat huishoudens in de bijstand met kinderen maandelijks enkele honderden euro's tekort komen. Graag hoor ik van het college wat zijn ideeën zijn over hoe we binnen onze gemeente met deze dramatische situatie om moeten gaan. Is er een lobby naar Den Haag, dreigen gezinnen uit huis gezet te worden, hebben we genoeg instrumenten om kinderen in deze gezinnen toch iets te vrijwaren van deze misère? Onze streekgenoot en voormalig directeur van het Sociaal Cultureel Planbureau, nu voorzitter van de Sociaal-Economische raad, Kim Putters, heeft de afgelopen jaren regelmatig gesproken over de kloof in onze samenleving en de gevaren hiervan. Een gevaar is dat een grote groep mensen zich niet vertegenwoordigd voelt door politici, argwaan heeft naar de overheid en weinig verbinding zoekt met de samenleving. Nog geen anderhalf jaar terug hadden we lokaal verkiezingen en spraken we onze zorgen uit over deze grote groep, hier in onze eigen stad, die niet de moeite nam om naar het stemhokje te gaan. Het terugwinnen van vertrouwen zou een belangrijk punt voor de komende jaren moeten zijn. Dat raakt ons gehele openbaar bestuur, college, raad en instanties. Het is onze diepste wens om over tweeënhalf jaar bij de volgende verkiezingen inzet en resultaten te kunnen laten zien van een aanpak om deze kloof te verkleinen. Onze fractie dient daarom ook een motie in die oproept tot organisatie van een werkconferentie over het versterken van de lokale democratie en het verbeteren van de relatie tussen overheid en inwoners. Een dergelijke conferentie biedt de mogelijkheid om opvolging te geven aan de uitkomsten van de recente burgerpeiling die gedaan is. Daarnaast kunnen we de ideeën verkennen om

laagdrempelig een ombudsman dichterbij huis te halen in plaats van aansluiting op de landelijke ombudsman. In deze werkconferentie betrekken we dan ook de ervaringen van de motiemarkt, die dan hopelijk georganiseerd en uitgevoerd is en waarvoor we een motie ingediend hebben. We kunnen jaarlijks invulling geven aan de Dag van de lokale democratie. Bij ProDemos zijn daarvoor draaiboeken beschikbaar vol met mooie suggesties. Onze motie roept dus op om zelf als raad meer naar buiten te treden en wellicht wat minder in deze ivoren toren te vergaderen. De motie dienen we in met D66, Stadsbelang, Democraten Gorinchem en Gorinchem.

Tot slot, voorzitter, van een heel andere orde, maar wel van groot belang met het oog op het vergroten van biodiversiteit en klimaatadaptatie. De ambitie van dit college om veel bomen bij te planten in Gorinchem heeft onze volle steun. We dienen wel een motie in om bij het plaatsen van deze bomen rekening te houden met drachtwaarden – voedingswaarde voor bestuivende insecten gedurende het jaar – en deze drachtwaarden zwaar mee te laten wegen in de keuzes. Dat kan betekenen dat ook breder moet gekeken worden naar het merk boom en welk model het meeste toevoegt. Het gaat daarbij om de gecultiveerde honingbij en het gaat in Gorinchem ook om bijzondere soorten wilde bijen, vlinders en andere insecten ter bevordering van de biodiversiteit.

Ooit had Gorinchem een burgemeester die nauw betrokken was bij de imkerij in Nederland. Hij was maar liefst 40 jaar lang voorzitter van de Landelijke vereniging ter bevordering van de bijenteelt. Dit was de veelbesproken burgemeester Ridder Van Rappard. Hij heeft in zijn tijd een grote bijdrage geleverd aan de aanplant van veel drachtrijk groen in Gorinchem. Ook de steeds meer verstopte bijenstal in het Emmapark kent zijn oorsprong in die periode. Laten we dit erfgoed koesteren en de inzet van het college verrijken met deze motie om hier een nieuwe impuls aan te geven. Deze motie dienen we in met Gorcum Actief en SP.

Voorzitter, afsluitend. ChristenUnie/SGP ziet de toekomst voor Gorinchem positief in. We rekenen op politieke durf van college en raad en we wensen het college en de raad Gods zegen toe voor het werk waar we de komende jaren mee aan de slag gaan.

Dank u wel.

Motie M09: We overbruggen de kloof

De raad der gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 6 juli 2023;

roept het college op om in nauwe afstemming met de raad een werkconferentie voor te bereiden voor de eerste helft 2024, als een startpunt voor een extra inzet op het overbruggen van de kloof met inwoners die geen vertrouwen (meer) hebben in de lokale overheid en politiek.

Motie M10: Bee happy!

De raad der gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 6 juli 2023;

roept het college op om bij het planten van extra bomen in Gorinchem, de drachtwaarde (= voedingswaarde van stuifmeel en nectar) van deze bomen voor bestuivende insecten als een belangrijk criterium mee te wegen.

De voorzitter: Dank u wel. Ik heb u iets meer tijd gegeven vanwege een interruptie. Dan Gorcum Actief, mevrouw Hamann.

Mevrouw Hamann: Dank u wel, voorzitter. We zien in de financiële stukken het gepuzzel. Er is veel geld, maar niet genoeg voor de grote investeringen waar we voor

staan. Er zijn onverwachte tegenvallers, zoals een zwembad dat zo'n beetje op instorten lijkt te staan, vrij nieuwe schoolgebouwen die andere daken of pleinen moeten krijgen, een niet dekkende loonindex, en zo nog meer. Investerings komen eraan, dat is zeker, maar inflatie, rentestijging en een onzeker gemeentefonds maken langetermijnplanningen moeilijk. Het is allemaal nog niet zo precies vast te stellen en dat is de puzzel waar de afdeling financiën en de wethouder mee te dealen hebben. Er moeten keuzes gemaakt worden. Dat is altijd moeilijk. Het getuigt daarom van lef en moed om zo te puzzelen. Onze complimenten daarvoor, voor de afdeling en voor het college. Reserves en spaarpotjes worden ingezet. De weerstandsratio stijgt dan naar 2.5 € 7.6 miljoen uit de algemene reserves zijn nu voor investeringen. Het is scherp aan de wind zeilen, maar zo komen we er wel.

De perspectiefnota is eigenlijk niet anders dan een kadernota in de aanloop naar de begroting. Er worden wel duidelijke keuzes gemaakt voor een cultureel centrum en een zwembad. Hoe dat precies moet, dat weten we na de zomer als die besluiten hier in de gemeenteraad worden genomen. Dat voorsorteren betekent wel dat nu al duidelijk is dat andere grote investeringen waarschijnlijk zullen moeten wachten, bijvoorbeeld op mogelijkheden die zich kunnen gaan aandienen. Denk aan die onderwijsgebouwen. We hebben in ieder geval een motie aangenomen dat we aan de wettelijke taken zullen voldoen, ook voor wat betreft duurzaamheid. Dat vinden wij belangrijk, en er wordt dus ondertussen wel gespaard.

Deze perspectiefnota is inclusief het collegeprogramma waar al aan gewerkt wordt. We zijn blij met deze noviteit, want het biedt concrete duidelijkheid. We hebben dit programma er daarom als onderliggend document bij gepakt, en wat vragen. De stadsecoloog komt in actie. Als partij voor een blauwgroen Gorinchem vindt Gorcum Actief dat de stadsecoloog aan de voorkant bij al het beleid betrokken moet worden, onder andere ook bij de omgevingsvisie. Kan het college dat toezeggen?

De Omgevingswet treedt per 1 januari dan eindelijk in werking. Alles digitaal volgens een landelijk systeem. Dat vraagt om een investering hier in huis. Het staat allemaal in de perspectiefnota. Deze digitalisering was steeds eigenlijk de grote uitdaging van de Omgevingswet. Gaat dat dan wel lukken hier in huis voor 1 januari?

Na de na de zomer praten we verder over de omgevingsvisie: hoe richten we de stad in, waar kan nog gebouwd worden? De woningnood is enorm, vooral voor kleine huishoudens, eenpersoonshuishoudens, jong, oud, alleenstaande. In het land worden gezinswoningen zelfs in tweeën gesplitst op het ogenblik en als je even niet oplet, worden huizen opgekocht en verbouwd tot kamerverhuur. We noemen dat verhokking. Hoe zit dat in Gorinchem?

Echt uitbreiden kan onze stad niet meer, wel inbreiden en dat kost meestal veel geld. Dan de hoogte in, het moet wel. Transformatielocaties zijn enkele kantoorgebouwen en twee bedrijventerreinen die na realisatie van de Groote Haar beschikbaar zouden komen. Voor de Arkelsedijk ligt al een plan klaar, daar kun je niet zo heel hoog bouwen, maar aan de Schelluinsestraat wel, denken wij. Wordt het dan Manhattan aan de Merwede? Van bovenaf heb je vast een prachtig uitzicht over de rivier, de regio en de allermooiste vestingstad van Nederland, maar dan moet je dus wel de hoogte in durven en daar is dan weer lef voor nodig.

Mooiste vesting, blauwgroen, groeiend toerisme. We zetten in op energietransitie. Dat gaat goed. De komst van twee elektrische veerboten is een grote stap. Er komt een snellaadstation Buiten de Waterpoort. Is het dan zo dat, als je de veerboot aan de snellader legt, de hele binnenstad geen stroom meer heeft? Dat kan toch niet waar zijn? Het elektriciteitsnetwerk baart ons zorgen, voorzitter. De baas van Stedin noemde het net in Nederland niet voor niks een campingnetje, en dat geldt ook voor onze stad. Om energietransitie bestendig te worden, moet er twee keer zoveel capaciteit komen op het net, met idem zoveel transformatiehuisjes. We horen er graag iets over.

Rest mij nog even tijd iets te zeggen over de moties die we indienen. Tijdens diverse wijkschouwen is gebleken dat gezamenlijk tuinieren in buurten en wijken heel erg leuk is. Het verbindt in sociaal opzicht, maakt mensen bewust van nut en noodzaak van groen en groente kweken misschien wel, en wie weet, kunnen we met stekkiezen en plantjes de tuinen thuis vergroenen, tegels eruit, plantjes erin. Het is ook nog goed voor klimaatadaptatie en tegen hittestress. Er zijn diverse organisaties in de stad actief op dit gebied. We zouden graag een collectieve tuin zien als basis en steunpunt voor alle tuinders, tuinierders en burgerinitiatieven in de stad. Wij denken daarbij aan de locatie van de voormalige speeltuinvereniging De Ridderburcht, maar ergens anders kan ook. Kan het college daar serieus naar kijken? We dienen daarvoor een motie in samen met Stadsbelang, SP en ChristenUnie/SGP.

Onze tweede motie betreft een Gorcumpas voor alle inwoners, los van het minimabeleid. De heer Klein heeft er daarnet al een kleine toelichting op gegeven. De gemeente Gorinchem staat aan de vooravond van grote investeringen voor sport, onder andere dat zwembad, en cultuur, het cultureel centrum. Gorinchem heeft een centrumfunctie. Vanuit de hele regio wordt gebruikgemaakt van deze voorzieningen. Dat is mooi. De tarieven voor deze voorzieningen zijn altijd laag gehouden, want de voorzieningen moeten bereikbaar blijven, maar kunnen straks redelijkerwijs misschien wel worden verhoogd als we die betaalbaarheid voor de Gorcumers garanderen. Voor inwoners met een Gorcumpas geldt een lager tarief. Het gaat hierbij niet om specifiek minimabeleid, maar om alle inwoners van Gorinchem. Door inflatie en rentestijging is het leven immers voor iedereen duurder geworden, ook voor die alleenstaande juf die dagelijks voor de klas staat en met drie kinderen ook een keertje naar het zwembad wil. Er is zelfs sprake van een nieuwe groep armen, in Amerika 'the working poor' genoemd. Tijdens het VNG-congres is hier uitgebreid op ingegaan. Maar ook voor de gewone gezinnen met werkende ouders is het moeilijk de eindjes aan elkaar te knopen. We weten het allemaal. Zij dragen wel allemaal hun steentje bij aan deze voorzieningen. We willen dat de voorzieningen bereikbaar blijven voor al deze groepen en dat de Gorcumers trots kunnen zijn op hun eigen Gorcumpas. We dienen deze motie in mede namens Stadsbelang.

Dank u wel.

Motie M11: Samen tuinieren

De raad der gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 6 juli 2023;

verzoekt het college te inventariseren of er behoefte is aan collectieve tuinen in de wijken (burgerinitiatieven) en daarvoor locaties geschikt te maken, zoals bijvoorbeeld de locatie van de voormalige speeltuin De Ridderburcht in de Gildenwijk.

Motie M12: Gorcumpas

De raad der gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 6 juli 2023;
verzoekt de mogelijkheden voor de invoering van een Gorcumpas te onderzoeken zonder de één op één koppeling aan minimabeleid en voor de perspectiefnota in 2024 en de gemeenteraad hierover voorstellen te doen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan D66, de heer Tekir.

De heer Tekir: Voorzitter, dank u wel. Ik zou bijna voordat ik begin een beroep willen doen op de ‘snelpraatskills’ van de heer Van der Geest, maar ik ga mijn best doen.

In deze algemene beschouwing blik D66 eerst terug en daarna vooruit, eerst de jaarstukken dus en daarna de perspectiefnota.

Voor D66 vormen de jaarstukken altijd een van de hoogtepunten van het jaar. Dit 243 pagina’s tellend document geeft namelijk antwoord op de vraag: wat wilden we bereiken en wat is daar wel of niet van gelukt? Dit jaar viel ons, nog voordat wij in het boekwerk doken, iets anders op: het college bracht de jaarstukken naar buiten met een soort jubelbericht “we houden 3,5 miljoen euro over!”. Ik wil hier toch wel even bij stilstaan, want wij stellen als raad geen begroting vast met als doel om geld over te houden, de fractie van D66 in ieder geval niet. We zijn, zeg maar, geen bedrijf dat dividend uitkeert aan haar aandeelhouders. We zijn een gemeente met maatschappelijke doelstellingen, en dan is het vooral interessant om te weten wat die gemeente voor 160 miljoen euro heeft bereikt voor Gorinchem, en dat raakt nu helaas op de achtergrond. Als een gemeente trouwens geld overhoudt, is dat niet per definitie goed nieuws. Meestal is de begroting dan namelijk niet volledig uitgevoerd en ook nu blijkt dat voor een groot deel de verklaring voor het miljoenenoverschot. We houden trouwens helemaal geen 3,5 miljoen euro over, we houden veel méér over, namelijk 11,5 miljoen euro. Alleen, een groot deel van die onderbesteding, zoals dat technisch heet, schuiven we linea recta door naar het volgende jaar. Kortom, voorzitter, als je hier toch een financiële conclusie op wil loslaten, dan is de conclusie eigenlijk dat we optimistischer begroten dan we in werkelijkheid kunnen uitvoeren. Dat planningsoptimisme zit niet alleen in de exploitatie, maar ook in de investeringsplanning.

Genoeg over het financiële resultaat. D66 is trots dat we in 2022 zowel onze inwoners als verenigingen en stichtingen een steun in de rug hebben kunnen geven. Met name de lage inkomens kwamen door de inflatie en de energiecrisis flink in de knel, maar daar hield het niet bij op. Ook de middeninkomens kregen het flink te verduren. In september vorig jaar diende D66 daarom een motie in om deze grote groep middeninkomens niet uit het oog te verliezen. Het college zou onderzoeken wat er extra gedaan kon worden om de Gorcumse huishoudens met een middeninkomen te ondersteunen. Er zou voor de perspectiefnota gerapporteerd worden, maar we hebben nog niets voorbij zien komen en zijn daarom benieuwd hoe het hiermee staat. Aansluitend hierop hadden we in een andere motie gevraagd om te verkennen wat er gedaan kon worden om te voorkomen dat kinderen niet kunnen deelnemen aan sport en culturele activiteiten. Een suggestie die D66 toen had gedaan was bijvoorbeeld om aansluiting te zoeken bij het Jeugdfonds voor sport en cultuur. Ook hierover zijn we inmiddels benieuwd naar de stand van zaken.

Dan de vooruitblik, voorzitter: de perspectiefnota. Om te beginnen valt ons op dat het college zelf aangeeft dat het opstellen van de perspectiefnota een ingewikkelde puzzel

was. En ik moet bekennen: hoezeer ik als financial ook heb genoten van het ontrafelen van die puzzel, als volksvertegenwoordiger ben ik een stuk minder enthousiast van het plaatje dat daardoor ontstaat, de puzzel zelf, zeg maar. Laat ik er geen doekjes om winden: de fractie van D66 maakt zich echt zorgen over de financiële huishouding van onze gemeente. Daar waar ik vorig jaar het college nog oprecht prees voor het scherp aan de wind varen, ben ik nu bang dat we op een gegeven moment gaan kapseizen. De financiële keuzes lijken vooral uit te gaan van wensdenken, oftewel hopen dat het allemaal wel meevalt, hopen dat we tekorten afdekken met meevallers en hopen dat we nog meer overschot realiseren in het weerstandsvermogen, zodat we een keer kunnen sparen. Voorzitter, ik snap dat hopen soms heilig kan zijn, maar zoveel hoop in tijden waarin rentes stijgen, de inflatie hoogtijdagen maakt en ambities zich maar blijven opstapelen, is simpelweg onverantwoord. Het is allemaal ingewikkeld om het goed te doorgronden, helemaal als je onvoldoende affiniteit hebt met de gemeentefinanciën. Ik pretendeer absoluut niet alle wijsheid in pacht te hebben, maar ik voel wel de plicht om te onderbouwen waar wij het risico op kapseizen zien, en dat heeft in mijn beleving te maken met een aantal ongunstige factoren die samenkomen. Je zou die ongunstige factoren ook 'red flags' kunnen noemen. Een 'red flag' hoeft niet erg te zijn, maar het zijn er nu wat D66 betreft teveel. Die 'red flags', het zijn er 5 in totaal, zal ik kort toelichten?

Red flag 1. Onze uitgangspositie voor de begroting 2024 en verder is op dit moment niet rooskleurig. De begroting is immers meerjarig niet sluitend. Na verwerking van de meicirculaire is er een tekort van 1,2 miljoen euro tot en met 2027 en dat moeten we eerst maar eens oplossen voordat we nieuwe keuzes maken. In mijn beleving maken we zoiets bij de perspectiefnota in deze gemeente voor het eerst mee, dus het is best zorgelijk.

Red flag 2. Het stapelen van ambities zonder de daarvoor benodigde dekking vast te klikken lijkt maar niet op te houden. Het meest recente voorbeeld is natuurlijk het IHP. Ik heb toen letterlijk gezegd vanaf deze plek, dat het een vrij zinloze exercitie is om ambities vast te stellen als we bij voorbaat al weten dat het niet haalbaar is. En voorzitter, dat blijkt nu. Best pijnlijk. Geen één schoolgebouw uit het uitvoeringsprogramma IHP 2023-2026 blijkt opgenomen in deze perspectiefnota. En dan heb ik het nog niet over het zwembad en al helemaal niet over een eventuele nieuwbouw van De Nieuwe Doelen. We stevenen daarmee niet alleen af op financiële missers, maar ook op teleurstellingen door de verwachtingen die we als stadsbestuur creëren.

Red flag 3. Het spaarsysteem dat wordt gepresenteerd als een soort van remedie die al deze ambities gaat afdekken, is te onzeker. Want de spelregel is: als het weerstandsvermogen boven de factor 2 uitstijgt, dan pas gaan we de overschotten verdelen over de bestemmingsreserves. Maar voorzitter, het is maar de vraag hoe reëel dat is na dit jaar. In deze perspectiefnota stelt het college namelijk voor om reserves flink af te romen. Als je dan ook rekening houdt met de negatieve saldi voor de komende jaren, dan zitten we nu al aan de ondergrens van het weerstandsvermogen. Ik heb het laten uitrekenen. Zelfs bestemmingsreserves worden uit de kast gehaald om ruimte te maken. Kortom, ook het spaarsysteem is gestoeld op hoop. Kijk, als je thuis ergens voor spaart, althans als wij dat doen, dan zet je gewoon iedere maand een x bedrag opzij en dan weet je: over een jaar, of over twee jaar, hou ik 'dat' bedrag over. Dat is dit niet. Dit is hopen dat je een keer een overschot hebt. Bovendien vinden we het ook echt pijnlijk dat de reserve sociaal domein, waar al jaren een spaarsysteem voor geldt, om zeep wordt

geholpen door daar 4,1 miljoen euro uit te halen, zodat we bijvoorbeeld wegen kunnen aanleggen. Dat moet voor de SP toch ook pijnlijk zijn, wetende dat we alleen al op de jeugdzorg de komende jaren een uitdaging hebben van 5,5 miljoen euro.

Red flag 4. De rente op de kapitaalmarkt blijft almaar stijgen en dat heeft hoe dan ook negatieve consequenties voor onze rentelasten. Zo lenen we steeds duurder voor onze investeringen. Dat geldt ook voor geautoriseerde investeringen die nog moeten starten en daar waar het tekort op de rentelasten volgens de huidige inzichten oploopt tot 1,8 miljoen euro dekken wij in deze perspectiefnota iets meer dan 1 miljoen af. Een kleine acht ton vormt dus nog een structureel risico in de exploitatie.

De voorzitter: U hebt nog één minuut.

De heer Tekir: Red flag 5, de laatste voorzitter, is natuurlijk de inflatie die over de gehele begroting inclusief investeringen kostenopdrijvend werkt. En ja, we indexeren prijsgevoelige budgetten met 3%, maar is dat genoeg? Opvallend is ook dat er steeds verschillende percentages worden gehanteerd, en sommige investeringen indexeren we helemaal niet, zoals station Gorinchem-Noord, terwijl we daar nu al een tekort van minimaal 3 miljoen en maximaal 4,5 miljoen euro verwachten, dat we niet kunnen afdekken met de reserve infra.

Het uur van de waarheid wordt straks uiteindelijk bepaald door wat er uit de aanbesteding komt. En als ik het college was, zou ik maar tijdig een second opinion laten uitvoeren op de meest omvangrijke investeringsramingen, zodat we niet voor verrassingen komen staan.

Tot zover de red flags, voorzitter. Geen rozengeur en maneschijn, maar wel een werkelijkheid die we onder ogen moeten durven zien en daar lijkt het vooralsnog aan te ontbreken bij dit college, kop in het zand steken en doorgaan.

De financiële beschouwing is wat ons betreft de kern van onze beschouwing in onze bijdrage en we zijn uiteraard benieuwd hoe het college hier zelf tegen aankijkt. Ziet de wethouder die red flags ook en, zo ja, wat gaat ze zelf doen om het tij te keren? En zo niet, dat kan ook, dan ben ik wel benieuwd hoe ze ons gerust kan stellen.

De moties zal ik verder niet uitgebreid toelichten, gelet op de tijd. Het zijn er vier en ze zijn allemaal rondgestuurd. De titels spreken voor zich. 'Asielzoekers sneller aan het werk' is een motie die we samen met ChristenUnie/SGP indienen. De motie 'Werkstudenten welkom bij de gemeente Gorinchem' spreekt ook voor zich. Hopelijk kunnen we daarmee een win-win bereiken voor al die studenten in de stad en de gemeentelijke organisatie. De derde motie 'Vrijwilligerswerk tijdens werktijd', ook eentje waar we verbanden mee willen realiseren tussen gemeenteambtenaren en de stad door ambtenaren tijdens werktijd vrijwilligerswerk te laten doen – daarmee niet gezegd hebbend dat ze dat niet doen, maar het kan alleen maar meer als we dat zelf faciliteren. Tot slot de vierde motie met als titel 'mensen in woningnood niet onnodig belasten met leges'. Deze komt voort uit een evaluatie die de gemeente Gorinchem in 2022 heeft laten uitvoeren. Die evaluatie is ook rondgestuurd. Heel fijn dat de gemeente daar opdracht toe heeft gegeven en nog fijner zou het zijn als we aanbevelingen in die evaluatie opvolgen door de leges die we heffen voor urgentieaanvragen af te schaffen. Het is een groep die al vaak in schrijnende situaties zit op het moment dat je in woningnood verkeert, dus laten we hen vooral niet belasten met dergelijke kosten.

Daar hou ik het bij, voorzitter. Dank u wel.

Motie M13: Asielzoekers sneller aan het werk

De raad der gemeente Gorinchem,

in vergadering bijeen op 6 juli 2023;

verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

- lobby te voeren richting het rijk om landelijke wetgeving en randvoorwaarden dusdanig aan te passen dat kansrijke asielzoekers vroegtijdig kunnen instromen op de arbeidsmarkt, bijvoorbeeld via de M50 (platform voor middelgrote gemeenten met centrumfunctie waar Gorinchem lid van is);
- aandacht te blijven houden voor vroegtijdige participatie en integratie van statushouders, ook als het gaat om vrijwilligerswerk;
- te onderzoeken of er tevens een pilot mogelijk is gericht op vroegere instroom op de arbeidsmarkt van kansrijke asielzoekers die woonachtig zijn in onze opvanglocatie, zo mogelijk via het ambitiefonds van Avres;
- en daarover voor de zomer van 2024 te rapporteren aan de gemeenteraad.

Motie M14: Werkstudenten welkom bij de gemeente Gorinchem

De raad der gemeente Gorinchem,

in vergadering bijeen op 6 juli 2023;

verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

- recent of bijna afgestudeerde studenten zonder werkervaring een zetje in de rug te geven om de arbeidsmarkt te betreden door hen een tijdelijke aanstelling aan te bieden bij de gemeente Gorinchem;
- hier actief toe op te roepen in onze wervingscampagnes voor personeel.

Motie M15: Vrijwilligerswerk tijdens werktijd

De raad der gemeente Gorinchem,

in vergadering bijeen op 6 juli 2023;

verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

- gemeenteambtenaren de mogelijkheid te bieden om een aantal dagen per jaar vrijwilligerswerk te doen tijdens werktijd.

Motie M16: mensen in woningnood niet onnodig belasten met leges

De raad der gemeente Gorinchem,

in vergadering bijeen op 6 juli 2023;

verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

- in lijn met de aanbevelingen uit het evaluatierapport voor de urgentieprocedure (woonurgentie) de leges per aanvrager af te schaffen zodat de drempel voor inwoners met een woningnood wordt verkleind;
- deze aanpassing te verwerken in de urgentieprocedure en de communicatie erover op de website van de gemeente Gorinchem daarop aan te passen;
- deze aanpassing – voor zover nodig – te verwerken in de begroting 2024 en per 1 januari 2024 of zoveel eerder als mogelijk in werking te laten gaan.

De voorzitter: Dank u wel. CDA, de heer Van der Geest.

De heer Van der Geest: Voorzitter, dank u wel, en dank aan iedereen die zich heeft ingespannen bij de voorbereidingen van deze vergadering en van de perspectiefnota.

Alle inspanningen en voorbereidingen ten spijt, heeft onze fractie wel geworsteld met deze perspectiefnota, die eigenlijk de eerste is van dit college en eigenlijk de eerste echte in deze raadsperiode. En we zijn nog niet helemaal uit de worsteling, dus veel hangt af van de vergadering van vanavond, van de reflectie van het college, van de antwoorden en van de andere partijen in deze raad, maar beschouw het wel als een constructief en open

debat. En niet alleen hoe we vanavond stemmen, voorzitter, maar ook hoe we de komende drie jaar die ons nog rest samen gaan invullen. Wat ons betreft is dat ook de laatste kans om in deze periode echt samen aan de slag te gaan. Voor ons staat vanavond dus niet alleen in het teken van de perspectiefnota, maar veel meer.

Over het algemeen zijn de persoonlijk contacten in de gemeenteraad best wel fijn, collegiaal en positief. Dat uit zich, denk ik, het beste buiten deze zaal in de parallelsessies. Als we hier binnenkomen, zijn er toch wat loopgraven. Maar aan de andere kant, we zitten hier toch allemaal weer vanmiddag, nou ja, los van mijn fractiegenoot mevrouw Van Oversteeg, naast onze gezinnen, banen, verenigingen en waar dan ook. Dus we hopen vanavond op een inhoudelijk scherp, maar wel constructief debat met elkaar, want deze perspectiefnota kent genoeg goede punten, maar ook wel zorgen. Wij hebben vier thema's waar we de perspectiefnota langs gaan lopen.

1. Minder ik, meer wij.

De afgelopen jaren is de individualisering zichtbaar en zichtbaarder geworden in onze stad, in heel het land. Gelukkig gaat het nog wel op heel veel plekken goed. Dat zien we als mensen hun eigen straat schoonmaken door zwerfafval te rapen, door de stoep sneeuwvrij te maken als het die enkele keer toch weer sneeuwt en heel veel bij vrijwilligers bij verenigingen, stichtingen, op scholen. Dat werk is onbetaald en ook onbetaalbaar. De ondersteuning van de gemeente is op heel veel vlakken gewoon goed, dat horen we ook terug van onze maatschappelijke partners, maar het kan altijd beter. Om te werken aan meer solidariteit en saamhorigheid als antwoord op het egoïsme en het geschreeuw van enkelen, willen we graag onze eerste motie aankondigen, dat doen we samen met Democraten Gorinchem, en dat is de motie 'OZB weg ermee!'. Voordat de wethouder financiën het echt aan haar hart krijgt: dit bedoelen we echt voor verenigingen en stichtingen, dus niet voor de hele stad. Want die OZB is best hoog, blijkt uit navraag. De vrijwilligers bij verenigingen werken keihard aan het heden en de toekomst van die vereniging, van die stichting, en de toekomst van het gebouw als huis van die vereniging door het goed te onderhouden en het ook te verduurzamen – die opgave ligt er ook nog bovenop. En elke euro telt daarbij. Voor ons is het dus een no brainer om hiermee akkoord te gaan. Het is ook kostenneutraal, dat staat ook in de motie, en we laten graag de beleidsvrijheid verder aan het college hoe dit op te lossen.

2. Overheid waar je op kunt vertrouwen.

Dit thema raakt ons allemaal. De heer De Pagter noemde het al: we hebben anderhalf jaar geleden gemeenteraadsverkiezingen gehad, met een opkomstpercentage van 51,8%, bedroevend laag. Dat komt deels door onszelf, deels door het soms regieloze geklungel op rijksniveau, maar ook op lokaal niveau zien we een aantal voorbeelden waarvan ik er twee ga noemen.

Allereerst de ontwikkelingen in de Lingewijk. Deze wijk is de afgelopen jaren flink verbouwd en ook de Arkelsedijk raakt de Lingewijk. Een mooie kans wat ons betreft, maar het wordt soms ook als een risico gevoeld door de wijk. Daarbij slepen ook al jaren de percelen van Rijkswaterstaat en het voormalige Wellanterrein. Wijkbelang Lingewijk en de bewoners voelen zich gewoon in hun hemd gezet. Want naast de duiding wat hier nu precies gebeurt en wat de achtergrond ervan is, valt ons nog een tweede ding op. We menen hier namelijk een gemeente te ervaren die zich afzijdig opstelt, die zich richt op procedures, maar vooral bij de ontwikkelaar laat hoe iets landt in een wijk waar de

afgelopen jaren al zoveel is gebeurd. Dat is het punt waarvan we als CDA zeggen: de gemeente is er juist voor iedereen en die moet toegankelijk en benaderbaar zijn, die moet een gezicht hebben. Dat is wat wij wel missen in de aanpak van de projecten in de Lingewijk: een gemeente die de regie pakt en daarop aanspreekbaar is, niet om het werk van die ontwikkelaar nu over te nemen, maar wel voor haar eigen inwoners en instellingen daar te zijn, letterlijk een ambtenaar met wie je kunt bellen, mailen of een afspraak maken. Het tweede voorbeeld is de Festiviteitenvereniging in Dalem. We hebben hier vorig jaar tijdens de begroting een stroperig debat over gehad, maar we keken reikhalzend uit naar de eerste berichten van de voortgang van het initiatief, als je het hebt over een project van ‘minder ik, meer wij’. Maar helaas, de berichten bleven uit, er is nog helemaal niks gebeurd lijkt het wel. Is dit nou de gemeente die we willen zijn? Wat is de reden dat er nog niets is gebeurd en hoe lang willen we deze vereniging nog van het kastje naar de muur sturen?

Voorzitter. Volgens mij is wel duidelijk dat we naast de inhoudelijke duiding van dit college van deze twee voorbeelden in de stad ook een standpunt verlangen van het college, maar ook van onze collega's hier in de raad. Bent u het met ons eens dat in deze gevallen de gemeente afzijdig is, te afwezig is en te veel achterover leunt?

Het CDA is voorzichtig positief over het programma Stedelijk programmeren dat in de antwoorden zat, waarbij u ook regie wilt pakken. Graag vragen we om in uw antwoord te betrekken of dat ook voor deze situaties geldt en indien dat het geval is om toe te zeggen dat onder deze regievoering ook valt dat de gemeente hierin toegankelijk en benaderbaar is.

3. Mooiste vesting.

Voorzitter, dan even een wat luchtiger intermezzo. Vorige week hebben we het volgens mij verstandigste besluit van dit jaar genomen: de vijf ton voor de landelijke Sinterklaasintocht. We hebben het al eerder aangekondigd: we verwachten dat we een steeds populairder decor worden, en geef ze eens ongelijk die landelijke omroepen en andere partijen, en om niet elke keer op stel en sprong incidentele bedragen te moeten zoeken, willen we het college vragen om bij het spaarsysteem dat geïntroduceerd is ook de spaarpot landelijke evenementen in te stellen en daar maximaal een ton in te storten uit het overschot van de jaarrekening. En mochten we daar over een paar jaar nog geld over hebben, dan kan het naar de Stadsfeesten van 2032. Daarom dien ik namens mevrouw Van Oversteeg – en natuurlijk weer op rijm! – de motie ‘Sparen voor later, of er komt een kater’ in.

4. Rentmeesterschap.

Het allerlaatste thema, voorzitter. Een van de kernwaarden van het CDA is het rentmeesterschap. Ik ga de raad nu niet overhoren, of het college, maar stiekem heb ik natuurlijk al de andere drie behandeld: gespreide verantwoordelijkheid, solidariteit en publieke gerechtigheid. Maar deze is misschien wel mijn favoriet. Als CDA willen wij goede rentmeesters zijn. Dat betekent dat we goede ouders en voorouders zijn voor onze kleinkinderen en kinderen, omdat we onze aarde, en in ons geval Gorinchem, beter moeten achterlaten dan we hebben gekregen. Dat drijft mij in ieder geval elke dag, en daar zit ook wel de crux in deze perspectiefnota: doen we dat wel, doen we dat wel genoeg? Het alternatief van Avelingen: we zien dat er kostbare tijd verloren is gegaan. De enige mogelijkheid was Gorinchem-Noord en blijft het, maar wanneer? Om het wat kleiner te maken: we zien nog wat barrières in de verduurzaming en/of de kosten van

leges die dat resultaat kunnen behouden. In de RES zat vooral het besparen van energie, het opwekken van duurzame energie. Deze barrières zorgen dat de klimaatkloof vergroot wordt, of dat mensen verduurzamingsmaatregelen niet nemen, of te weinig nemen. Daarom dienen we de motie in ‘Maak verduurzamen minder duur’, om te kijken, dus onderzoek te doen, welke barrières er zijn en of we die kunnen weghalen of verkleinen. En dan, het is al vaker ter sprake geweest, eigenlijk bij iedereen: de investeringen. Want in de inleiding staat eigenlijk al heel duidelijk...

De voorzitter: U hebt nog één minuut.

De heer Van der Geest: Dan ga ik nog sneller praten, voorzitter!

Op dit moment is het niet mogelijk om voor alle beoogde investeringen voldoende financiële middelen te organiseren. Heel mooi opgeschreven in de inleiding, maar het is natuurlijk wel heel zorgelijk, terwijl er nog een tekort is bij Gorinchem-Noord, we nog heel veel scholen moeten gaan verbouwen, renoveren of vernieuwbouwen, we nog moeten sparen voor een parkeergarage Kweeklust die uitgesteld wordt, maar het lijkt wel afstel en we hopen echt dat het college die zorgen van ons en de partners in de binnenstad gaat wegnemen, en daarbovenop blijft het college maar stapelen en stapelen en nieuwe voorstellen doen, en dat met VVD en ChristenUnie/SGP in het college – we zijn op z’n minst verrast dat ze hiermee akkoord gaan, want ze hamerden de afgelopen jaren zo op het huishoudboekje! We vinden het daarom onbegrijpelijk en onverstandig, voorzitter. We hebben meerdere malen gevraagd om ons serieus mee te nemen in de keuzes die we hierin te maken hebben, bij de behandeling van het IHP, bij de sessie over de investeringen en in de voorbereiding op deze perspectiefnota, maar we zien hier nog geen lijn van het college. Daarom hebben we zelf een voorstel gedaan en we zeggen er gelijk bij: als het college een betere lijn weet, of een beter voorstel heeft, wees welkom. Maar ik geef wel vast een duidelijke winstwaarschuwing af. We verwachten hier echt een eerste voorzet van u als college, goed onderbouwd en uitgewerkt. Maak als bestuur keuzes, daar zit u met vijf wethouders voor, en leg die voor aan ons als raad, We zijn er als CDA voorstander van om de gemeenteraad als hoogste orgaan te zien, maar niet om het onvermogen van het college te maskeren.

Motie M17: OZB, weg ermee!

De raad der gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 6 juli 2023;
roept het college op om de onroerende zaakbelasting voor verenigingen en stichtingen met een eigen gebouw op 0 te zetten, dan wel te subsidiëren, dit kostenneutraal in de begroting te verwerken, door de kosten te spreiden over de onroerende en roerende zaakbelasting voor woningen en niet-woningen.

Motie M18: Sparen voor later voorkomt een kater!

De raad der gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 6 juli 2023;
roept op om bij het spaarsysteem ook de reserve “landelijke evenementen” toe te voegen ten behoeve van (co)financiering van landelijke evenementen, zoals recent de intocht van Sinterklaas. Door jaarlijks hier een bedrag, maximaal € 100.000 uit het overschot van de jaarrekening (indien het geval), in te storten, ontstaat er een “spaarpotje” waarmee de gemeente haar bijdrage kan voldoen aan landelijke evenementen die een positief effect hebben op de stad.

Motie M19: Maak verduurzamen minder duur

De raad der gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 6 juli 2023;
verzoekt het college te onderzoeken waarvoor nu leges worden geheven bij projecten rond verduurzaming en een voorstel te doen waar deze leges gereduceerd of geschrapt kunnen worden.

Motie M20: Besturen is keuzes maken

De raad der gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 6 juli 2023;
roept het college op om volgens de onderstaande matrix de investeringen in kaart te brengen en daarvoor een voorstel doen, voorafgaand aan de begroting bij de gemeenteraad via de gebruikelijke route:

	Wettelijk verplicht	Noodzakelijk	Wenselijk
Urgent			
Niet-urgent			

Daarbij wordt het college gevraagd urgent en niet-urgent te wegen op de volgende punten qua impact:

- maatschappelijk
- duurzaam
- economisch
- lokale of regionale behoefte.

De voorzitter: Dank u wel. De SP, mevrouw Stevens.

Mevrouw Stevens: Voorzitter. Vorig jaar startte ik met de woorden “*Er staan ons spannende tijden te wachten. Oorlog in Europa, stijgende inflatie en groeiende rentes hebben invloed op alle onzekerheden en crises die we al voor de kiezen krijgen. Een financieel onzekere tijd waarvan we weten dat dingen eerder tegenvallen dan meezitten.*”

Ik kan zeggen: er is niet veel verbeterd, met zorgwekkende geluiden dat de klimaatcrisis sneller gaat dan we dachten en een wereldwijde cultuurcrisis gaande is waarbij verworven mensenrechten niet meer zo zeker zijn en steeds meer mensen structureel geld tekort komen om fatsoenlijk te leven. Nee, de meevallers liggen niet voor het oprapen. Ook Gorinchem heeft hiermee te doen, direct of indirect, in het klein of in het groot. Door een decennialang beleid van afwachten – geen zorgen de rest van Nederland en de wereld deed het ook –, moeten we in het heden op zoek naar een goede, maar gevoelige balans in onze uitgaven. Doen we niets, dan schuiven we onze problemen door naar de volgende generaties, of spenderen we alles en maken we de komende generaties vleugellam? Niet bepaald simpel, het vraagt een combinatie van durf, verantwoordelijkheid en langetermijnvisie, of het nu gaat om de aanpak van klimaatverandering, de hulp om veilig op te groeien, het vertrouwen dat schoolgebouwen niet uit elkaar vallen, de ruimte om jezelf te kunnen uiten of ontdekken, of de mogelijkheid om eens echt zorgeloos te kunnen ontspannen.

Als we naar de perspectiefnota kijken, ziet de SP een college dat wel verantwoordelijkheid neemt, en natuurlijk gaan grote investeringen gepaard met onzekerheid, maar daar staat tegenover dat er gespaard wordt voor de toekomst. Een gebalanceerde keuze waarbij de SP erop zal toezien dat deze sociaal en solidair zal zijn, uiteraard met vertrouwen in het college. De Radarsessies zijn een voorbeeld van een mooie nieuwe ontwikkeling in de samenwerking tussen college en raad.

Ook is de SP blij met verschillende punten uit de perspectiefnota, en ik zal er een aantal noemen.

Klimaatadaptatie en biodiversiteit staat eindelijk als zelfstandig onderwerp op de kaart en dat juichen we met zeer enthousiast ongeduld toe. We kijken uit naar de komst van de stadsecoloog en hopen dat dit deze met overeenkomend enthousiasme aan de slag gaat om Gorinchem klimaatbestendig groener te maken, en dat dat niet alleen voor de mensen is, maar ook voor insecten en kleine diertjes, zodat deze ook in Gorinchem willen verblijven. Oké, we zijn toch iets te ongeduldig, dus daarom dienen we graag de moties 'Bee happy!' van ChristenUnie/SGP en 'Samen tuinieren' van Gorcum Actief mede in. Dan kan de stadsecoloog daar meteen naar kijken.

Op het gebied van duurzaamheid zijn we ook heel blij met de stimulatie van kleine elektrische vrachtautootjes in de binnenstad, een lang gekoesterde wens van de SP, en met de overleggen van het college voor aanvullende OV-lijnen – horen we daar misschien toch stiekem weer buslijn 5?

Waar de SP ook heel blij van wordt, is de stadspas, een pas met veel potentie en mogelijkheden. De toegankelijkheid van cultuur wordt op deze manier bijvoorbeeld flink vergroot en dat is een groot goed in tijden van onzekerheid of nood. Ook loven we het college voor de tact waarmee de pas ook kan worden ingezet voor alle Gorcumers die het financieel niet makkelijk hebben. Niemand loopt graag te koop met een lege portemonnee en het zal toch wel stress verminderen wanneer deze mensen een stadspas kunnen gebruiken, wetend dat ze niet schaamteloos bekritiseerd kunnen worden vanwege hun financiële situatie. Dat gebeurt namelijk al vaak genoeg. Eén zorgenpost minder, en hopelijk gepaard met wat meer plezier. De SP kijkt uit naar de ontwikkeling van de cultuurpas.

Over een andere zorgenpost gesproken: maandag werd eindelijk bekend dat er ook in 2023 een eenmalige energietoeslag komt. Zou de wethouder onze huishoudens een perspectief kunnen geven op welke termijn deze zou worden kunnen uitgekeerd? En is het inmiddels al mogelijk voor de nieuwe groep van de 130%, om deze toeslag via de standaardweg aan te vragen? We horen graag de beantwoording van de wethouder.

En om ook nog een klein stukje jaarstukken te doen: de SP leest dat veerponten straks alleen nog toegankelijk zijn voor mensen die digitaal kunnen betalen. Hiermee kunnen verschillende doelgroepen worden uitgesloten en dat is wat de SP betreft geen goede zaak. Na de zomer zou landelijk gesproken gaan worden over de verplichting om contant geld te accepteren naar aanleiding van de waarschuwing van de Nederlandse Bank. De SP hoopt dat het college deze ontwikkelingen volgt en openstaat voor tijdige heroverwegingen.

Als ik aan heroverwegingen denk, denk ik ook aan ons laatstgenoemde zorgpunt van vandaag, en dat is diftar. Vanaf het begin maakt de SP zich al zorgen over de haalbaarheid, het nut ten opzichte van nascheiding, de privacy van gebruikers, uitzonderingsgroepen die alweer iets moeten aanvragen, de gebruiksvriendelijkheid en praktische problemen, de dienstbaarheid en het grote wantrouwen van de inwoners richting de politiek en verder groeiende polarisatie. Geen van onze zorgen zijn verdwenen of verminderd en we zien nog vooral een beleid dat straft en weinig positiefs uitstraalt. De SP ziet een gemeente die lijnrecht tegenover haar inwoners komt te staan, terwijl een gevecht juist niet bijdraagt aan het wegnemen van het wantrouwen in de overheid. Wat de SP betreft, zouden we nog

altijd het liefst op de pauzeknop drukken, zodat we met een rustige blik kunnen kijken of we op de juiste manier het juiste pad bewandelen. Maar ik denk dat we hierover verder zullen praten bij de begrotingsbehandeling. Niettemin hoop ik dat we in de tussentijd wel een positieve noot krijgen voor gewoon de circulaire samenleving. Misschien een triobak, zoals ze in Rotterdam hebben? Tevens dienen we de motie van ChristenUnie/SGP over de kloof tussen politiek en inwoners mede in.

Maar ik wil niet met zorgen eindigen en daarom wil ik graag nog benoemen hoe blij de SP is dat het college meer geld beschikbaar stelt voor kunst in de openbare ruimte. Deze erkenning zal ervoor zorgen dat de kunstwerken van nu (of inmiddels van een paar decennia geleden) het cultureel erfgoed van later kunnen worden, en dat is troost voor de toekomst. Het is tevens een mooi bruggetje naar onze motie 'Gooi kunst niet weg'. In De Nieuwe Doelen hangt een prachtig kunstwerk, genaamd 'De draak en Sint Joris', gemaakt door kunstenaarskoppel Nel Klaassen en Jaap Bouhuys. Wie na 2017 niet meer in het theater is geweest, zal het grote mozaïek vast niet kennen. 'De draak en Sint Joris' heeft namelijk 30 jaar achter een muur verborgen gezeten, maar gelukkig is het werk tevoorschijn gehaald door toegewijde Gorcumers die ons hebben laten zien dat een kunstwerk als 'De draak en Sint Joris' het verdient om gezien te worden. Ik kan de rest van de motie voorlezen, maar het komt erop neer dat we hopen dat het college kan voorkomen dat het kunstwerk opnieuw achter een wand verdwijnt, of nog erger: in de vuilnisbak, en dat het een mooi nieuw huis kan krijgen, of hetzelfde huis, zodat mensen het weer opnieuw kunnen waarderen en dat toekomstige...

De voorzitter: U hebt nog één minuut..

Mevrouw Stevens: ...andere kunstwerken met dezelfde liefde behandeld zullen worden als deze. Daarmee hoopt de SP dat de moeite van alle Gorcumers in 2017 niet voor niets is geweest om dit bijzondere werk te behouden. We horen graag een reactie van de wethouder.

Hierbij wil ik mijn betoog afsluiten. Dank u wel.

Motie M21: Gooi kunst niet weg

De raad der gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 6 juli 2023;
constaterende dat:

- 'De draak en Sint Joris' cultureel erfgoed is dat bestaansrecht heeft en gezien mag worden;
  - het huidige huis van 'De draak en Sint Joris' in de nabije toekomst gerenoveerd en/of gesloopt zal worden en het kunstwerk opnieuw een onzekere toekomst tegemoet gaat;
- overwegende dat:
- het kunstwerk 'De draak en Sint Joris' al eens eerder voor lange tijd is verdwenen;
- verzoekt het college:
- te voorkomen dat het kunstwerk 'De draak en Sint Joris' opnieuw achter een wand verdwijnt, of nog erger, in de vuilnisbak verdwijnt;
  - dat bij renovatie of sloop van het theater 'De draak en Sint Joris' een liefdevol (nieuw) huis zal krijgen, waar het opnieuw gewaardeerd kan worden;
  - om toekomstige andere kunstwerken in een vergelijkbare situatie dezelfde aandacht en behandeling te geven als 'De draak en Sint Joris'.

De voorzitter: Dank u wel. Er zijn veel vragen gesteld en veel moties en amendementen ingediend en die zullen in de termijn van het college ook de nodige reacties opleveren en waarschijnlijk, schat ik zo in, ook onderling. Dank voor uw inbreng en ook dank dat u

zich over het algemeen goed aan de tijd heeft gehouden. Wij gaan nu schorsen om de maaltijd te gebruiken. Eet smakelijk. Ik zie u graag om half zeven hier terug. De vergadering is geschorst (17.24 uur).

6. Schorsing

De voorzitter: De vergadering is heropend (18.31 uur). Aan de orde is de eerste termijn van het college. Als eerste is het woord aan wethouder Molengraaf.

7. Reactie van het college op de eerste termijn van de raad.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Voorzitter, dank u wel. Ik zal kriskras heengaan door alles wat met de perspectiefnota te maken heeft en tussendoor ook de opmerkingen verwerken die over de jaarstukken zijn gemaakt. Ik ga dus niet eerst op de jaarstukken in en daarna op de perspectiefnota, maar het komt er zo een beetje tussendoor.

Deze perspectiefnota biedt wat het college betreft een goede balans tussen onze ambities en wat er mogelijk is, tussen het uitvoeren van vastgesteld beleid en het opnemen van nieuwe plannen en het opvangen van tegenvallers, verwacht en onverwacht, tussen de financiële ruimte inzetten en sparen voor de toekomst. Dit college wil vooruitkijken voor Gorinchem met een open vizier en in nauw contact met inwoners en ondernemers in onze stad.

Meerderden van u hebben het ook al gezegd: het economisch tij is grillig, het lijkt te keren. Tegelijk lezen we vandaag weer dat de huizenmarkt opveert en de dynamiek weer terug is. Gememoreerd is ook al dat inflatie en rente snel oplopen. Tegelijkertijd wordt daar ook weer een daling verwacht deze zomer. Kortom, wie heeft de glazen bol waardoor je precies weet wat er gaat gebeuren? Wat wel duidelijk is, is dat de diepe zakken van het rijk toch een bodem lijken te hebben. Waar afgelopen jaren nog bijna elke tegenvaller werd gecompenseerd door het rijk, worden we nu geconfronteerd met tegenvallende compensatie in de meicirculaire op het onderdeel jeugd en op het onderdeel loon en prijscompensatie. Wij gaan ervan uit dat de septembercirculaire wellicht nog wat soelaas biedt, maar het ziet er allemaal niet heel positief uit. We nemen de mei- en de septembercirculaire natuurlijk mee in de aanloop naar de begroting.

Gemeentelijk begroten blijft een uitdaging, met name in de jaren 2026 en 2027, als het gemeentefonds een andere systematiek gaat krijgen. Voor alle gemeenten in Nederland worden dat spannende jaren. De VNG voert stevige gesprekken met het rijk en onlangs werd erkend door de rijksoverheid dat er wel heel veel over de schutting is gegooid naar gemeenten aan taken, maar dat daarbij de zakken geld achterwege bleven. De vraag is of dat verder ook vertaald gaat worden in financiële zin. Als ik nu het gerommel in Den Haag hoor, hou ik mijn hart vast, want als het kabinet valt zijn we zo weer een halfjaar verder eer er een nieuw kabinet is en er duidelijkheid komt. Het is dus niet ondenkbaar dat wij voor '26 en '27 een tekort moeten presenteren. Wij hebben daar in het college over gesproken met elkaar: gaan wij ons nu het vuur uit de sloffen lopen om in die bijzondere jaren een en ander sluitend te krijgen, als dat ten koste gaat van essentiële voorzieningen in onze stad, of gaan wij aan het rijk laten zien: het kan niet uit? Nou, dat is een gedachtegang die ik alvast met u wil delen.

De begroting 2024 gaan we sluitend maken, ook de begroting 2025 verwachten we u sluitend voor te leggen, want zelfs met de voorstellen in de perspectiefnota en de meicirculaire is de begroting 2025 sluitend. Maar het is een spanningsveld en in dat spanningsveld willen wij concreet investeren in onze stad, zo breed mogelijk: wonen, werken, duurzaamheid, onderwijs, mobiliteit, zorg, erfgoed, noem het maar op. Wij willen het zwembad en het grote podium behouden als belangrijke voorzieningen in onze stad en dat vraagt creativiteit, lef en keuzes en die hebben we u in deze perspectiefnota voorgelegd als opmaat naar de begroting. We zijn blij met de waardering die een aantal fracties hiervoor hebben uitgesproken, voor de keuzes, voor de ambitie en voor ons spaarsysteem, maar we horen ook heel goed de zorgen. We zullen scherp de risico's, maar ook de kansen in beeld houden en brengen.

Bij de bespreking van de jaarrekening heeft de fractie van D66 opgemerkt: je moet niet de vlag uitsteken over wat er overblijft, want dat baart eigenlijk zorgen, namelijk dat we nog steeds die onderbesteding hebben, die onderbenutting. Ik ben het daarmee eens. Ik ben het ermee eens dat er bij het uitvoeren van onze plannen nog steeds te veel optimisme is. Alhoewel we daar intern echt op sturen, kritisch op zijn en doorvragen: "kan het echt, denk je echt dat het op deze termijn kan?", blijven we daar nog steeds last van houden, dus het is een punt van aandacht waar wij mee bezig blijven.

Voorzitter. Ik heb zorgen gehoord over het feit dat we de reserve sociaal domein afromen. Dat hebben we niet zomaar gedaan, we hebben gekeken wat daar in moet zitten, welke risico's we zien, welke investeringen we willen doen in het sociaal domein, risico's op jeugdzorg, maar ook investeringen op jeugdzorg, en daar is een bedrag uitgerold. Wij hebben gemeend dat we aan 5 miljoen euro de komende tijd ruim voldoende hebben. Wij vinden het eigenlijk ook zonde om dan 4,1 miljoen euro in een reserve te laten zitten waar we geen plannen voor hebben en waar we geen risico's op zien, gewoon maar om hem in de reserve te laten zitten, terwijl we allerlei uitdagingen en plannen hebben. Dat is de reden waarom we die reserve afromen.

Ik moet even heel goed naar mijn eigen handschrift kijken....

De heer Oostrum: Mag ik dan even gebruikmaken van deze stilte?

De voorzitter: Zeker, ga uw gang.

De heer Oostrum: Wij stellen in feite voor om de reserve nog niet af te ramen. Als ik zie hoe dat aframen gebeurt, u zet 3,8 miljoen in '24 en 3,8 miljoen in '25, terwijl het pas in '25 nodig is. Dat aframen kan dus ook worden verschoven naar de volgende perspectiefnota. Dat is eigenlijk wat in ons amendement wordt voorgesteld: doe dat nu nog even niet, maar kijk er volgend jaar naar.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Daar ga ik even over nadenken; ik kom er in tweede termijn op terug.

Dan zijn er opmerkingen gemaakt over het spaarsysteem. Gelukkig werd niet spruitjeslucht genoemd, zelf ben ik gek op spruitjes, maar het werd toch door sommigen een beetje afgedaan als ouderwets, of wensdenken. Daarbij is het wel heel erg versmald tot "we gaan voor het IHP en duurzaamheid sparen vanuit een hele hoge weerstandscapaciteit", maar als u het goed leest, ziet u dat er veel meer mogelijkheden zijn. En dan wil ik toch even terug naar het verleden, naar 2008, toen door

ChristenUnie/SGP een motie werd ingediend voor het infrafonds. Dat was in een tijd dat de grondexploitaties nog wat opleverden en het fonds zou daaruit gevoed worden. Dat fonds hebben we nog steeds en we weten hoe het gevoed wordt. Dat is ontstaan in 2008. In dat jaar ontstond ook de crisis, waardoor onze grondexploitaties ineens heel weinig meer waard waren en er dus helemaal geen overschotten waren. Toen hadden we ook kunnen zeggen “ja, het is eigenlijk krankjorum, dat moeten we niet doen, want het wordt toch niet gevuld”. Nu zijn we blij dat we dat fonds hebben. Het idee van het spaarsysteem is hetzelfde, we zullen niet in twee jaar tien scholen bij elkaar sparen. Die illusie heb ik zelf ook niet, Maar het IHP wordt gevoed door de weerstandscapaciteit boven de 2, 50%, maar ook door locaties die verlaten gaan worden. Denk aan de Langeslagenstraat en zo zijn er nog meer locaties die we kunnen gaan verkopen, waarvan het geld in het IHP terugvloeit, en elk jaar wordt er 1 miljoen gespaard. Dus het is iets meer dan de weerstandscapaciteit. Bij duurzaamheid gaat hetzelfde op. Duurzaamheid wordt een soort revolverend fonds. We gaan negen panden verduurzamen en we gaan versneld ledverlichting aanbrengen. Dat levert ons besparingen op die terugvloeien in de reserve duurzaamheid, buiten het feit – en daar ben ik altijd wel erg jaloers op – dat mijn collega De Boer ontzettend veel subsidies weet te verkrijgen, want op duurzaamheid worden gewoon heel veel subsidies gegeven. Dus sparen is geen tovermiddel, maar voor de toekomst wel nodig, want ik zou niet heel gauw weten hoe wij andere additionele middelen bij elkaar kunnen krijgen voor deze onderwerpen.

Voorzitter. Er is ons verweten dat we geen keuzes maken. Ik zal u zeggen: wij hebben de keuze gemaakt op vier lijnen. Alle reeds geaccordeerde investeringen houden we overeind, we voeren het collegeprogramma uit, de spaarsystemen en de twee voorzieningen die wij essentieel vinden voor de stad. Dat zijn de keuzes die wij maken in deze perspectiefnota.

Er zijn twee moties ingediend die vragen om meer inzicht in deze investeringen en ik zeg u toe dat wij voor de begroting komen met een integraal overzicht van alle investeringen, voor welk bedrag en wat de kapitaallasten van elke investering zijn, zodat u de impact op de begroting kunt nagaan. Dan ga ik gelijk even naar die moties, zijnde de moties M01 en M05...

De heer Schefferlie: Voorzitter, bij wijze van interruptie...

De voorzitter: De heer Schefferlie.

De heer Schefferlie: Dat is precies waar we heel erg behoefte aan hebben, maar wij willen ook gewoon heel graag meedenken van “wat kan er nou wel, moeten we sommige dingen vertragen, wat kunnen we in de stad verkondigen wat je echt zou kunnen doen en kunnen we dat dan echt realiseren?” Toen u de eerste keer met de heer Bouwmeester het beeld liet zien van “goh, het wordt wel heel lastig met de vele investeringen en ambities die we hebben tegenover die middelen”, merkten we dat we echt essentiële informatie misten. We hebben er in de I&O van 22 juni weer om gevraagd en nu zegt u dat u dat richting de begroting zult verstrekken. Daar zijn we heel blij mee. Het is, denk ik, ook de essentie van de motie van het CDA, van onszelf en van de Partij van de Arbeid in april. Maar als u dat overzicht zelf ook nodig heeft, en gelukkig is dat zo, want wij denken dat het nodig is, dan is het toch heel moeilijk om nu met zekerheid te zeggen dat alle ambities

die tot nu toe verkondigd zijn in de perspectiefnota doorgaan. Dat is toch eigenlijk iets wat we nog met elkaar goed moeten bestuderen?

Wethouder mevrouw Molengraaf: Wat mij betreft is het niet moeilijk, want ik heb die investeringen aardig op een rijtje, maar blijkbaar heeft u die niet. Het is natuurlijk de optelsom van begrotingen en perspectiefnota's uit het verleden en de nieuwe investeringen die we nu gaan doen. Als ik naar die moties kijk, dan ga ik wel deze toezegging doen, maar de matrix mag u zelf invullen, want daar ga ik echt niks mee doen. Dat vind ik een soort huiswerk, dat mag u zelf doen. Wij zeggen dus toe dat we die informatie zullen verstrekken, maar de motie van Democraten Gorinchem, 'Besturen zonder blinddoek' – de titel alleen al spreekt mij totaal niet aan –, wordt door mij ontraden.

De heer Schefferlie: U zegt dat u het allemaal wel scherp op een rijtje hebt, maar wij niet. U heeft dan natuurlijk ook wel een taak: het is toch bijzonder als vier volwassen fracties dat niet scherp genoeg hebben en u kunt zich afvragen of dat aan u kan liggen, of dat er misschien toch iets niet zo zorgvuldig is geweest aan het overleg. Wij hebben in ieder geval onvoldoende grip op die zaak. En om één voorbeeld eruit te trekken: ongeacht de variant van het zwembad bijvoorbeeld, zegt u van "ja, maar dat is allemaal mogelijk, we gaan het allemaal realiseren", want zo scherp heeft u het kennelijk wel, ondanks dat u zegt "we gaan het in november goed in beeld brengen". Dus u zegt nu van al die ambities: ik heb het goed in beeld en het komt allemaal in orde?

Wethouder mevrouw Molengraaf: Ja, dat is zeker waar. Ik heb het goed in beeld en het is mijn streven om dat te doen, ijs en weder dienende zeg ik dan. Mijn fractie zou zeggen "Deo volente", want je weet nooit wat er allemaal op je af komt, maar in principe, zoals het er nu voorligt, denken we dit allemaal te kunnen gaan realiseren.

En ja, dan toch even terugkomend. Ik zal de eerste zijn om te erkennen dat de I&O over de investeringen geen doorslaand succes was. Dat vond ik zelf ook niet en dat vond ik heel vervelend. Het lag misschien in de titel die het gegeven was. Mijn bedoeling was een soort benen-op-tafel-sessie, maar u bent daar vreselijk mee overvallen. Dat erken ik, was niet mijn bedoeling, maar het is wel gebeurd. Ik denk dat zich hier ook wreekt dat wij geen momentum meer hebben waarop we in een wat meer informele setting, zoals – en ik noem het dan toch maar, maar dat doe ik vanavond alleen deze keer – een klankbordgroep financiën, met elkaar van gedachten kunnen wisselen. Ik snap het, want ik zie dat u volgens mij nog drukker bent dan ik al die jaren al was als raadslid, u hebt Radarsessies, u hebt Q-sessies, u hebt allerlei bijeenkomsten. Ik weet ook niet precies wanneer het dan wel moet, maar wij missen natuurlijk wel dat soort contactmomenten waarop wij gewoon eens even weg van de politieke baan met elkaar van gedachten kunnen wisselen, en dan komt het allemaal op dit soort bijeenkomsten aan. Dat vind ik eigenlijk ook wel jammer. Dus ja, wat u ermee doet, moet u ermee doen.

De voorzitter: Ik zie de heer Tekir.

De heer Tekir: Voorzitter, dank u wel. Laat ik beginnen met te zeggen dat ik blij ben met deze reflectie van de wethouder, want die beruchte sessie is volgens mij door geen enkele deelnemer als enthousiasmerend en hoopgevend ervaren. Tegelijkertijd denk ik

wel: ook hier vanavond ligt een gemiste kans, want er is nu meerdere malen gevraagd om dat inzicht nou eens te geven: wat zijn de investeringen waarvoor we aan de lat staan, wat zijn de keiharde, beschikbare financiële middelen die we daar tegenover kunnen zetten en laten we dan die keuze gezamenlijk maken. U geeft nu bovendien aan dat u dat inzicht wel hebt en wij niet. Was dit dan niet het moment geweest, want dit is de integrale afweging, om die informatie aan de raad te verstrekken?

Wethouder mevrouw Molengraaf: Dat inzicht zou u kunnen hebben, want wij stellen maar een aantal nieuwe investeringen voor. Ik begin niet voor niks met de opmerking dat wij vier keuzelijnen hebben. De investeringen die geautoriseerd zijn houden wij overeind. Dat zijn dus investeringen die de afgelopen jaren langs zijn gekomen. Dat u dat niet allemaal in een Excelsheet hebt staan, snap ik ook en daar gaan wij voor zorgen.

De heer Tekir: In uw inleiding geeft u heel terecht aan dat wij niet alle geplande investeringen kunnen uitvoeren. Dat is een vrij duidelijke uitspraak. Het is voor het eerst dat we dat nu hebben. Ja, we hebben hiervoor ook investeringen geautoriseerd, maar we zijn nu op het punt beland waarop we met elkaar constateren dat we financieel een knelpunt te pakken hebben...

Wethouder mevrouw Molengraaf: Nee, sorry, dan, dan hebt u mij verkeerd begrepen. Ik heb iets gezegd over het planningsoptimisme.

De heer Tekir: Daar refereer ik niet aan, ik refereer aan de uitspraak in de inleiding van de perspectiefnota waarin u aangeeft dat niet alle plannen uitvoerbaar zijn met de beschikbare middelen die we op dit moment hebben. Dat is een constatering die u doet en daarvan geef ik aan: als dat zo is, en die vraag is meerdere malen gesteld, dan zou dit het moment zijn om dat eens goed met elkaar te bespreken.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Maar de geautoriseerde investeringen gaan we wel doen. Dus dat gaat over plannen zoals bijvoorbeeld in de mobiliteitsvisie. We weten dat het mobiliteitsfonds daarvoor op enig moment leeg zal zijn, dus dan moeten we gaan sparen om die nieuwe plannen uit te gaan voeren.

De heer Tekir: Voorzitter, ik doe nog één poging en dan houd ik op. In de inleiding van de perspectief schrijft u zelf letterlijk: "Op dit moment is het niet mogelijk om voor alle beoogde investeringen voldoende financiële middelen te organiseren." Deze conclusie trekken we voor het eerst. Hiervoor hadden we inderdaad geautoriseerde investeringen, maar was het nog niet zo dringend. Als wij dan nu voor het eerst zo'n conclusie trekken dat al die investeringen, ook investeringen uit het verleden, en de nieuwe investeringen niet te organiseren zijn, dan is dit echt het moment dat we daar met elkaar keuzes over maken. De behoefte die de heer Schefferlie heeft snap ik, en die deel ik, dat we daar met z'n allen keuzes in maken.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Over de behoefte zijn we het eens, over de toezegging zijn we het ook eens, maar over de vraag hoe je deze zin moet lezen zijn we het niet eens.

De voorzitter: De heer Klein.

De heer Klein: Voorzitter. Wethouder Molengraaf zei het ook al, maar waar de heer Tekir volgens mij naar op zoek is, is de zin die daarachteraan komt: daarom gaan we sparen voor de grote investeringen. Dus volgens mij biedt het college juist al de oplossing om die vraag te beantwoorden die het zichzelf daarvóór voorlegt. Daarom ben ik heel blij dat we in ieder geval in de loop van dit jaar die complete lijst met investeringen krijgen, want die zal ons dat totale inzicht geven. Ik kan me er wel in vinden dat er partijen zijn die zeggen van “hé, geef ons nou even dat overzicht”, en daarom ben ik dus nu al heel blij dat we hier de toezegging krijgen dat het allemaal netjes onder elkaar komt. De vraag die ik dan nog wel heb, want ik ben niet erg financieel onderlegd, is: er werd ook over kapitaallasten gesproken, is dat in jip-en-janneketaal waar wel en niet geld voor is?

Wethouder mevrouw Molengraaf: Nee, de kapitaallasten zijn wat het elk jaar in je begroting doet.

De heer Klein: Oké, en dan ook daarbij of we dat wel of niet dekkend hebben?

Wethouder mevrouw Molengraaf: Ja.

De voorzitter: De heer Van der Geest.

De heer Van der Geest: Ik focus me maar even op de inhoud van wat de wethouder zegt en niet op de toon die ze aanslaat. Het was niet onze bedoeling om u met huiswerk op pad te sturen. Als u goed geluisterd had, had u namelijk ook gehoord: “als u een betere suggestie heeft – en die doet u nu blijkbaar –, dan mag dat ook”, dus daar ben ik blij mee om te horen. Ik zou u wel willen vragen niet alleen een lijstje op te leveren, maar ook om daarbij te kijken – stel dat het niet past in de exploitatie die we elk jaar hebben, of in de investeringen – welke knoppen we dan hebben om aan te draaien. Laten we dat overzicht dan met elkaar creëren, dat we dat gesprek in ieder geval goed kunnen voeren naar de begroting. Dat is niet om een wij/zij te creëren, wat u blijkbaar voelt, dat blijkt een beetje uit uw woorden, maar als een opgave die we met zijn allen hier hebben om het huishoudboekje op orde te hebben. Dus dat wil ik nog even gezegd, hebben, voorzitter.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Prima, lijkt me helder.

Dan heb ik nog wat vragen gehoord over de parkeerkaarten. Altijd leuk, parkeren, en dan moet ik even mijn boekje erbij pakken van de perspectiefnota....

De heer Schefferlie: Voorzitter, kan ik u intussen een ordevraag stellen?

De voorzitter: Zeker.

De heer Schefferlie: Houden we ook de tijdslijn voor het college in de gaten?

De voorzitter: Ja, waarbij ik, net als ik bij de fractievoorzitters gedaan heb, de tijd van interrupties erbij optel.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Ik ga proberen de vragen zo kort mogelijk te beantwoorden en dan nog even langs de moties te lopen.

Het gaat over de digitale bezoekerskaarten. Voorheen had je inderdaad een papieren kaart voor 2,50 en daar werd door nog geen honderd mensen per maand gebruik van gemaakt.

Daarvoor kon je je auto voor een dag parkeren in de binnenstad als je op bezoek ging bij iemand. Zoals u weet, is het naar een digitaal systeem gegaan. Dat heeft een soort overgangstijd gekend om kinderziektes eruit te halen. Toen is het een tijd 21 cent per uur geweest, wat tot gevolg had dat de aanvragen voor deze digitale bezoekerskaarten naar ongeveer 2000 per maand stegen, waardoor dus de vergunninghouders wat in de knel kwamen. Wij hebben gemeend dat weer terug te moeten brengen naar de oude staat, namelijk een instaptarief van € 2, en dan 21 cent per uur. Dan kom je niet heel veel duurder uit dan die 2,50.

De heer Klein: Voorzitter. Ik hoorde mevrouw Molengraaf zeggen dat het gebruik is toegenomen. Het is dus eigenlijk een daverend succes, maar nu gaan we dat succes nog eens de nek omdraaien. Is het dan niet gewoon beter om te gaan indexeren? We doen nu volgens mij een indexatie van 10%. Ik heb het ambtelijk eens nagevraagd, dus u zult waarschijnlijk ook weten dat we het hier hebben over € 48.000 van de € 138.000. Dat betekent, even heel snel gerekend, dat, als we indexeren naar 15% voor het eventueel straatparkeren, we die dekking al hebben en daarmee dus een daverend succes in stand houden.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Ik ben het niet met u eens dat er sprake is van een daverend succes. Parkeergelden hef je volgens mij om de schaarste te verdelen, en die schaarste is er, zeker in de bovenstad. Linksom of rechtsom denk ik dat je misschien nog wel gunstiger uit bent door gewoon een instaptarief te hanteren en dan een heel laag tarief om uren te kunnen parkeren. En heel eerlijk: het schiet ook een klein gaatje in de begroting die je daarop hebt. Er worden natuurlijk ook middelen uit betaald, dus het feit dat je het zo kunt organiseren wordt ook betaald uit die parkeergelden. Maar ik wil met alle liefde nagaan of we daar een indexering op kunnen gooien. Aan de andere kant denk ik: in deze perspectiefnota besluiten we nu dit en als we het niet besluiten kunnen we het ook niet in laten gaan, tenminste: dat dat denk ik. Ik ga er razendsnel even advies op vragen en in de tweede termijn kom ik er bij u op terug. Maar ik vind het geen succes als de schaarste die we hebben ineens zo enorm opgeëist wordt door mensen dat zelfs vergunninghouders soms niet kunnen parkeren. Dat lijkt me niet helemaal de bedoeling.

De heer Klein: Ik hoor in ieder geval een stuk bereidheid om te kijken of we het niet op een andere manier kunnen oplossen. Volgens mij willen we heel graag dat mensen in parkeergarages gaan parkeren, dus volgens mij is hier een hele mooie combinatie te vinden. Maak het niet moeilijker voor de bewoners in Gorinchem en zorg ervoor dat je bijvoorbeeld straatparkeren gewoon duurder maakt ten opzichte van het parkeren in de parkeergarages, dan wordt Kweeklust eindelijk ook eens een keer tot zijn volle nut gebruikt.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Dat is al zo hoor.

De heer Klein: Nou goed, intensiveer dat, dan wordt in ieder geval Kweeklust ook goed gebruikt en snijdt het mes aan twee kanten.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Ik kom erop terug.

De voorzitter: De wethouder vervolg nu haar betoog, want we moeten ook echt even op de tijd letten.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Ik probeer snelheid te betrachten.

Ik heb een vraag gehoord over buslijn 5. Met de herinrichting van de Arkelsedijk willen we kijken of de bus die daarover rijdt betere haltes kan krijgen – dat was ook een vraag uit de Lingewijk –, waardoor ze veiliger kunnen staan; dan kunnen we die bus inzetten voor de Lingewijk.

Over de energietoeslag is ook een vraag gesteld. Deze week is door Den Haag besloten dat die weer uitgekeerd zal worden dit jaar; dat wordt waarschijnlijk oktober. Zoals u weet, hebben wij eind vorig jaar al een voorschot op deze uitkering van de energietoeslag gegeven ad € 500. Dus mensen die toen in aanmerking kwamen, krijgen nu nog € 800 en de nieuwe gevallen krijgen opnieuw € 1.300. Dat gaat in het najaar plaatsvinden.

Een vraag is gesteld over de nazorg bij schulden. Dat doen we al: op initiatief van inwoners kunnen ze nazorg krijgen. Avres zelf is al bezig voor te sorteren op de nieuwe wetgeving, waarin het schuldsaneringstraject verkort wordt van 36 weken naar 18 weken, want ja, je moet mensen dan ook wel begeleiden zodat ze uit de schulden blijven. Het is allemaal heel spannend welke effecten de verkorting van die termijn zal hebben. Avres krijgt overigens extra middelen voor preventie. Ze zijn bezig met een pilot om, als ze signalen krijgen over betalingsachterstanden, mensen zelf actief te benaderen, om te zorgen dat ze niet in de schulden komen. Het geld dat we krijgen wordt ook ingezet voor stress-sensitieve dienstverlening en het tegengaan van kinderarmoede.

D66 heeft gerefereerd aan een motie, en daarbij moet u me even helpen. Ik ben van mening dat het een motie is waarop in een raadsinformatiebrief in januari antwoord is gegeven, maar daar ga ik zo nog even met u over in gesprek, want ik ben niet helemaal zeker of we hetzelfde bedoelen.

Dan loop ik de moties even af.

OZB, weg ermee! Een motie voor verenigingen. Verenigingen zijn belangrijk voor de stad, maar verenigingen zijn de afgelopen jaren ook best behoorlijk gecompenseerd tijdens Covid en tijdens de energiecrisis. Het nadeel van deze motie is dat eigenlijk alleen de buitensportverenigingen er voordeel van hebben, want als je naar een sportschool gaat, recreatief hardloopt, of bij een binnensportvereniging aangesloten bent, moet je meebetalen aan deze kwijtschelding van de OZB. Het advies van de VNG is ook negatief, omdat het juridische risico's met zich brengt. Een uitzondering maken op een generieke belasting levert het risico op van rechtszaken. Saillant detail daarbij is dat het vorige college in 2020 een RIB heeft uitgedaan, waarin precies dit wordt ontraden.

De heer Van der Geest: Voorzitter, voor de volledigheid: dat ging over de kwijtschelding, niet over de subsidiëring van de OZB, die ook zou kunnen.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Ja, maar goed: wij ontraden dus deze motie.

Dan nog een motie op rijm, 'Sparen voor later voorkomt een kater'. Het CDA omarmt helemaal onze spaarsystemen, zie ik, dus wij willen hier positief op adviseren. Wij stellen wel voor om een plafond in te stellen, zodat, als je bijvoorbeeld € 500.000 gespaard hebt, dat dat het dan ook is. Maar we hopen natuurlijk dat dat fonds elk jaar met hele leuke evenementen leeg gaat.

‘Passend loon voor de sociale werkplaats’. Gevraagd worden eigenlijk twee dingen: steun voor de lobby die gevoerd wordt om SW-medewerkers een betere cao te geven – dat zeg ik van harte toe, Avres is er ook al mee bezig en dat vinden wij een goede zaak: deze mensen moeten ook gewoon op een normale, goede manier beloond worden en niet achterblijven – maar ook een eenmalige compensatie van € 750, en daar zitten wat haken en ogen aan. Avres heeft overigens al wel binnen de bestaande regelgeving een kleine compensatie gegeven voor de energielasten en de gestegen kosten voor levensonderhoud, maar de cao laat een hogere beloning niet toe. Er zit ook een risico in – en dat is heel complex – dat bij sommige mensen die dit geld zullen gaan krijgen vervolgens een korting op allerlei toeslagen wordt toegepast, en dan raak je van de regen in de drup. Wij willen eerlijk gezegd de cao-gesprekken afwachten en we hebben daar wel goede hoop op. Bij de VNG zijn twee moties aangenomen om de cao van deze medewerkers te verbeteren. Daarmee ontraad ik de motie, maar ik vind hem wel heel sympathiek.

De heer Van Houweligen: Voorzitter, mag ik daarover een vraag stellen?

De voorzitter: Ga uw gang.

De heer Van Houweligen: Ik heb ook voorbeelden gezien van diverse bedrijven, dus dat is dan meer commercieel, die alvast vooruitlopen op de cao-onderhandelingen, dus dat ze al een loonsverhoging geven voordat de cao is afgerond, waarmee je het over structureel loon hebt in plaats van een gift.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Dat is natuurlijk het allerbeste, dat je het structurele loon verhoogt. Ik denk alleen dat Avres gehouden is om de cao-onderhandelingen af te wachten.

De Gorcumpas vinden we een mooie motie. De pas kent wat ons betreft inderdaad die twee onderdelen: iedere inwoner moet deze pas kunnen verkrijgen en daarmee voordelen kunnen halen. Tegelijkertijd willen we de stadspas ook echt invoeren voor minima. Er is gevraagd om dat gefaseerd in te voeren. Dat kan, maar de vraag is of dat meer snelheid oplevert. Daar zullen we naar kijken.

Ten slotte de motie ‘Fietssnelweg’. Wij vinden dit een mooie aanvulling op het idee dat nu al in de mobiliteitsvisie zit, al is dat nog niet erg uitgekristalliseerd. De route door de Lingewijk is nog een stippelijntje, dus er zijn nog mogelijkheden in en we willen deze daarbij graag betrekken als we dat uit gaan werken. De motie vraagt iets meer, dus misschien moet u kijken of u hem wat meer in de richting van de beantwoording kunt krijgen, als u daarmee instemt. Maar ik kan wel zeggen dat we de optie interessant genoeg vinden om te gaan verkennen.

De voorzitter: De heer Van Santen.

De heer Van Santen: U zegt u dat u het idee in uw plannen wilt betrekken, maar wat belet u dan om het gelijk mee te nemen?

Wethouder mevrouw Molengraaf: Volgens mij vraagt uw motie om al in 2023 met een plan hiervoor te komen en zo snel gaat dat niet lukken.

De heer Van Santen: Oké.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Polatli.

Wethouder Polatli: Voorzitter, dank u wel. Ik heb vooral vragen gekregen met betrekking tot de openstaande moties, en daar begin ik dan ook mee.

Democraten Gorinchem vroeg naar de stand van zaken met 'De buurt bestuurt' en de bankjes-motie. Nou de bankjes, daar dacht ik zelf ook erg makkelijk over, er zijn alleen overleggen voor nodig met de afdeling verkeer / wijkbeheer, en je kunt bankjes niet overal neerzetten. Inmiddels kan ik wel zeggen dat de eerste bankjes na de zomer zullen worden geplaatst. Natuurlijk moeten die bankjes dan ook eerst nog aangeschaft worden.

De heer Van Willigen: Het gaat hier over een motie die een jaar geleden is ingediend. Hoe vaak hebt u wel niet op een bankje gezeten om te overleggen over een bankje? Dit kan toch niet zo lang duren, zo ingewikkeld is het toch niet? Kan ik nu mezelf beloven dat we volgend jaar om deze tijd minimaal 25 bankjes hebben staan? En er hoeft geen naam op, want die suggestie deed u mij ooit, maar dat hoeft niet. Maar zo ingewikkeld kan het toch niet zijn, een bankje neerzetten? Kom op, wethouder!

Wethouder Polatli: Ik ga u niet toezeggen dat alle bankjes volgend jaar zullen staan. Ik heb hem wel elke week in mijn portefeuillehoudersoverleg voorbij zien komen, dus ik wil ook heel graag dat die er een keer vanaf gaat, maar, zoals ik zeg: er moet ook echt goed gekeken worden naar waar je een bankje neerzet, want een dag later mag je hem anders weer weghalen. Zo staat er ook nog een motie open uit 2019 over lichthinder. Daar heeft u niet om gevraagd, maar die kan ook niet zomaar afgehandeld worden, omdat we langzamerhand aan het 'verleden' zijn en op een gegeven moment kan die motie dan eruit. De buurt bestuurt. De werkgroep wijkgericht werken is bekend met de motie en neemt het mee in de jaarstart per wijk. Daarnaast wordt het meegenomen in de evaluatie van het participatiebeleid.

De heer Schefferlie: Voorzitter. De vraag was eigenlijk wat er toch gebeurd is met de klankbordgroep Oost en of de wethouder nog geprobeerd heeft die te reanimeren. Het is gewoon jammer als zoiets verdwijnt.

Wethouder Polatli: Die is niet alleen in Oost verdwenen. In 2001 waren er nog klankbordgroepen in elke wijk en zo langzamerhand zijn ze verdwenen. In ieder geval zetten we ons ervoor in om op een of andere manier de bewoners weer te laten participeren. Straks kom ik er nog op terug bij een van de moties. Het moet wel vanuit de wijk komen. We kunnen iets oprichten, maar daar moet ook mensen op afkomen.

De heer Schefferlie: Voorzitter, nog één interruptie dan. Ik denk ook dat er meer toekomst zit in het pakken van de energie waar die zit, in plaats van voortdurend mensen die bij elkaar komen. Alleen, hoe kijkt u dan terug op hoe dat is gegaan bij Kweeklust? Dat is juist een voorbeeld waarin je mensen die dan belanghebbend zijn kunt mobiliseren en op tijd betrekken, en daar hebben wij ieder geval veel reacties op gekregen van: nou, moest dat nou op deze manier?

Wethouder Polatli: Dat heeft dan te maken met Kweekust en de vergroening daarvan, de bewonersparticipatie die daar is geweest?

De heer Schefferlie: Ja, en de plannen gewoon voor de parkeergarage en zo.

Wethouder Polatli: Ik denk dat mijn collega daar beter antwoord op kan geven.

Dan de vraag van de heer Van der Geest, CDA, over de locatie Floris van Dalem, de Festiviteitenvereniging Dalem. Daar hadden we inderdaad een Right to challenge die nog uitgewerkt werd. Inmiddels zijn daar herontwikkelingsplannen. De Festiviteitenvereniging is daarvan ook op de hoogte en wordt ook nauw op de hoogte gehouden. We gaan daar natuurlijk niet eerst een verbouwing doen als er herontwikkelingsplannen zijn.

De heer Van der Geest: Voorzitter, mag ik vragen wat de reactie was van de Festiviteitenvereniging Dalem op die herontwikkelingsplannen en welke rol zij daar eventueel bij heeft?

Wethouder Polatli: Dat staat me nu niet bij,, maar daar kan ik in de tweede termijn op terugkomen bij u, als dat goed is.

Dan heb ik de vraag van mevrouw Stevens over het niet meer contant kunnen betalen op de veerboten van Riveer. Dat klopt. Al vanaf 2020 kan daar niet meer contant betaald worden. Overigens kunnen mensen op internet een kaartje kopen, of via hun mobiele telefoon. Eigenlijk is dit in het hele openbaar vervoer het geval. In verband met veiligheid en om kosten te besparen gaat contant betalen er wel uit.

De voorzitter: Mevrouw Stevens, interruptie.

Mevrouw Stevens: Mijn vraag was vooral hoe de wethouder aankijkt tegen de ontwikkelingen in de landelijke politiek rondom het verplichten van contante betalingen.

Wethouder Polatli: Het verplichten van contante betalingen?

Mevrouw Stevens: Ja, daarover is momenteel discussie gaande: het accepteren dat er contante betalingen zijn, omdat namelijk heel veel doelgroepen op deze manier buitengesloten worden. De Nederlandse Bank heeft daar zijn zorgen over geuit en na de zomer is dat een onderwerp in de Tweede Kamer.

De voorzitter: Het lijkt mij goed dat dit in de tweede termijn even beantwoord wordt door de wethouder voor financiën, anders halen we er één stukje van de gemeentelijke dienstverlening uit. De wethouder vervolg zijn betoog.

Wethouder Polatli: Dan heb ik vragen van de VVD over afvalbakken. U zult het misschien niet geloven, maar daar zitten we bovenop. Vier extra afvalbakken winkelcentrum Hoog-Dalem, daar hadden we zelf ook nog wat appverkeer over gehad enige tijd geleden, twee slimme afvalbakken op Buiten de Waterpoort komen erbij en op dit moment worden de hotspots – want die zijn er hè?, de ene bak zit wat sneller vol dan de andere – uitgewerkt. Zonet heb ik daarover snel tussendoor nog een vraag gesteld, maandag stond hij al in mijn portefeuillehoudersoverleg, om daar verder over te praten. Dat doe ik overigens samen met mijn collega Mark de Boer.

Ja, 'Blik in actie' vergemakkelijken, daar zijn we op dit moment ook mee bezig, dus dank voor die vraag. Mijn opmerking had ik misschien nu moeten maken, dat we inderdaad met beide bezig zijn, maar wel fijn in ieder geval dat u dat ook belangrijk vindt. Dan heb ik ook een vraag met betrekking tot een openstaande motie van D66, de heer Tekir...

De heer Van Santen: Voorzitter...

De voorzitter: De heer Van Santen.

De heer Van Santen: Even kort een verduidelijkingsvraag. U bent dus bezig met 'Blik in actie', hartstikke goed. Is daar nog een termijn aan gekoppeld, of wanneer is daar een resultaat van?

Wethouder Polatli: Dat antwoord, moet ik u schuldig blijven, maar dat kan ik u of schriftelijk, of in de tweede termijn nog wel mededelen. Ik kom er dadelijk op terug. De motie 'Ondersteunen kinderen bij sport en cultuuractiviteiten'. Met de uitvoering van deze motie zijn we bezig. De eerste signalen laten zien dat meer gebruikt wordt gemaakt van de Stichting Leergeld en dat het proces van aanvragen en toekennen soepel verloopt. Het is dus positief dat de Stichting Leergeld goed te vinden is. Door betrokkene wordt dit als een uitkomst gezien.

De heer Tekir: Fijn dat er kennelijk meer beroep wordt gedaan op de Stichting Leergeld, want dat laat alleen maar zien dat de ondersteuning van deze doelgroep noodzakelijk is, waartoe de motie opriep: help jongeren aan sport- en cultuuractiviteiten. Concreet vroegen we of we als gemeente Gorinchem kunnen aansluiten bij het Jeugdfonds sport en cultuur. Ik ben benieuwd wat er met de uitvoering van deze motie is gebeurd. Heeft u al contacten gehad met het Jeugdfonds, wat is er uit dat contact gekomen, et cetera?

Wethouder Polatli: Op 10 november is die motie aangenomen. Via de binnen- en buitensportoverleggen die elk kwartaal plaatsvinden is dit onderwerp meerdere malen besproken. De verschillende verenigingen gaven toentertijd aan hier nog niet direct duidelijkheid over te hebben door de invoering van bijvoorbeeld het energienoodfonds, waar de verenigingen druk mee bezig waren, en de uitwerking daarvan. Er zijn een aantal vragen neergelegd, waar we nog geen antwoord op hebben, bij de verenigingen, bijvoorbeeld of er meer aanvragen voor uitstel van betalingen zijn ingediend in het seizoen 2022-2023, of er problemen zijn met het innen van de contributies bij de jeugdleden en of in het seizoen 2022-2023 meer gebruik is gemaakt van de Stichting Leergeld dan anders. Hierop komen we dus nog terug. Maar de motie is nog niet afgedaan.

De voorzitter: De heer Koçak.

De heer Koçak: Misschien ter kennisgeving even onze wethouder helpen. Wat meneer Tekir bedoelt is dat Jeugd- en cultuurfonds, een landelijk fonds. Volgens mij gebruiken zowel jeugd- als sociaal teams van onze stad op het moment al de Stichting Leergeld als men tekort komt met de contributiebetaling, dat is een aanvulling inderdaad, een heel belangrijk fonds, en dat is ook bekend bij ons maatschappelijk veld, denk ik.

Wethouder Polatli: Ambtelijk is men bezig om deze motie uit te werken, dus daar komen we op terug.

De voorzitter: Laten we wel proberen het iets puntiger te doen en alleen te interrumpen als het echt noodzakelijk is, anders lopen we echt uit in de tijd.

Wethouder Polatli: Dan ‘Samen tuinieren’, een motie van Gorcum Actief, Stadsbelang en SP. Wij vinden het goed dat wordt gekeken naar de behoefte om gezamenlijk te tuinieren. Het is wel belangrijk dat dit vanuit de wijken wordt opgepakt. Vervolgens kunnen we kijken waar er behoefte is en welke locaties daarbij passen. Als voorbeeld noemde u De Ridderburcht, maar gelukkig zei u dat het ook ergens anders kan, want de Ridderburcht is een stukje grond dat je niet zou willen gebruiken, zo dicht bij het spoor, maar er zit ook vervuiling in de grond. Wij staan positief tegenover deze motie.

Ook over de volgende motie kan ik alleen maar positief zijn als wethouder voor kunst en cultuur die extra aandacht heeft gevraagd voor kunst in de openbare ruimte: ‘De draak en Sint Joris’ of ‘Sint Joris en de draak’ en overige waardevolle elementen in De Nieuwe Doelen. Bij de bouwkundige opname zullen wij een inventarisatie doen van alle historische, waardevolle elementen, en niet alleen ‘Sint Joris en de draak’. De elementen zullen alleen waar technisch en financieel mogelijk worden hergebruikt in de nieuwe situatie. Als dadelijk in uw raad wordt gekozen voor de renovatie en die muur zou blijven staan, dan moet hij natuurlijk goed ingepakt worden, zodat hij bij verbouwing geen schade oploopt. Mocht het technisch en financieel haalbaar zijn om het kunstwerk te verwijderen en tijdelijk op te slaan, om te hergebruiken in de nieuwe situatie, dan zal dat zeker ook gebeuren.

Het amendement van de Partij van de Arbeid ontraden wij, omdat voor de degeneratievoorziening gelden binnenkomen van bedrijven. Zoals u kunt zien, graven E-Fiber, of Stedin, of Oase op dit moment in onze stad. Zij betalen degeneratiekosten en die degeneratiekosten komen in de voorziening degeneratie. En € 300.000 naar de algemene middelen zorgt niet voor minder rompslomp. Er zijn toezichthouders, er zijn aannemers die bekostigd worden van de middelen in de degeneratiekosten.

De heer Oostrum: In uw eigen stuk staat dat de degeneraties over het algemeen worden meegenomen in reguliere werken. Dus het herstel wordt meegenomen in reguliere werken en die degeneratiekosten blijven dan over en komen daarom in een post degeneratiekosten. Daarvan stelde ik voor drie ton in de algemene middelen te doen. Dat leg ik later nog even uit, maar het heeft te maken met het feit dat ik ook voorstel om de reserve sociaal domein nog niet direct leeg te plukken. Die degeneratiekosten zijn dus bedoeld om kleine werkzaamheden in de stad de stad op te lossen. Nou, dat zou met deze pot makkelijk kunnen.

Wethouder Polatli: Die kleine kosten worden ook meegenomen op het moment dat bijvoorbeeld het riool wordt vervangen, dan wordt het straatwerk ook tegelijkertijd meegenomen. Ik denk dat wij het op die manier bedoelen. Ik ontraad het amendement. Daarmee ben ik aan het einde, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Mager.

Wethouder mevrouw Mager: Dank u wel, voorzitter. Beginnen wil ik met stedelijke ontwikkeling. Momenteel wordt hier vol op ingezet. Vorige week hadden we een participatiebijeenkomst over de Schelluinsestraat en hebben we de samenwerkingsovereenkomst met CTP getekend. We zijn bezig met het realiseren van honderden woningen aan onder andere de Arkelsedijk en in Hoog-Dalem. Het stedelijk programmeren gaat dit jaar eindelijk het licht zien en daardoor kunnen we de ontwikkelingen van projecten in onze stad tegen elkaar afwegen en kijken wanneer, wat en waar. De I&O hiervoor is dit jaar najaar gepland. Dat staat, als het goed is, inmiddels ook al in de agenda.

Bij die stedelijke ontwikkeling staat participatie hoog in het vaandel, zowel op locatie als hier in het stadhuis, zowel met de diverse wijkbelangen als op individueel niveau. Met alle lopende projecten in de Lingewijk staan de bewoners centraal, want daar gebeurt nogal wat op dit moment. In dat verband wil ik graag ook de motie ‘Onderzoek ombouw kantoorpanden’ meenemen. Ik zou zeggen: het ei is bijna uitgebroed. We zijn in gesprek met de stakeholders in het stationsgebied en inmiddels is al wel duidelijk hier in Gorinchem dat ook kantoren belangrijk zijn. Er lijkt daar ook al een soort van schaarste op te treden, dus zeg maar even simpelweg ‘omkatten van kantoren naar woningen’ is net iets te kort door de bocht. Wel is het stationsgebied, waar u ook aan refereert, het meest relevant op dit moment en heeft het prioriteit, zo ook als transformatiegebied. Met de eigenaren en stakeholders gaan we een gebiedspaspoort opstellen op basis van de omgevingsvisie. Delen van de kantoren, of eventueel optoppen van gebouwen, zou daar onder andere kunnen gebeuren. Een mengvorm tussen wonen en werken is daarbij zeker een optie. Bij het onderzoek en de manier waarop we ernaar kijken zijn de stakeholders, daar bedoel ik dus mee de eigenaren van de panden, maar ook de mensen die interesse hebben in het gebied als herontwikkeling en de mensen die de panden op het moment huren, allemaal betrokken. Ook dit huis maakt deel uit van datzelfde gebied en ook daar zijn op dit moment ontwikkelingen gaande waar we na de zomer bij u op terug zullen komen. Dus ja, de kip is bijna uitgebroed!

De heer Oostrum: Ik zou haast zeggen: het ei is nog niet gelegd!

Wethouder mevrouw Mager: Jawel, dat wel, meer dan één zelfs! In dat verband wil ik ook graag de motie over het Piazzacenter meenemen. De ambtenaren, maar ook ik als bestuurder, hebben regelmatig overleg met mensen van het Piazza en dat zijn sowieso zeer interessante overleggen, maar ook overleggen waarin wordt gekeken naar de langere termijn, bijvoorbeeld de ontwikkelingen op de Banneweg, maar ook naar hele praktische problemen rondom verkeersafwikkeling. En na die overleggen gaan wij altijd weer terug met een zak vol zaken die opgepakt zouden kunnen worden, en waar er ook al een aantal van opgepakt zijn, bijvoorbeeld de verbetering van de verkeersveiligheid door de plaatsing van hekjes....

De heer Van Veen: Misschien verstond ik het niet goed, maar zei u dat er al overleg is geweest tussen u en een aantal mensen van het Piazza?

Wethouder mevrouw Mager: Jazeker, ik heb twee keer mogen aanschrijven bij het overleg van het bestuur van het Piazza. Ik weet dat de contactpersoon met het Piazza

regelmatig overleg heeft en dat het telefoonnummer van deze meneer ook in de telefoons van diverse mensen bij het Piazza zit, zodat ze hem makkelijk kunnen bereiken. Dus de lijnen zijn kort en daarom zijn de punten die u benoemt voor mij ook herkenbaar. Dat wil niet zeggen dat ze daarom minder belangrijk zijn en ik denk dat het goed is dat ze, zoals nu in deze motie, weer eens benoemd worden, waarbij ik het waardeer dat ook de raadsleden de mensen in de stad opzoeken. Wat betreft het parkeren in de blauwe zone: het zal u bekend zijn dat personeel van zowel de Beatrixschool als winkels daar ook hun auto parkeren en ik denk dat het goed is om een en ander te evalueren, omdat dit probleem al heel lang speelt, en dan daar de belanghebbenden bij te betrekken. Laten we dat op korte termijn doen en wellicht kunt u daar ook uw rol pakken.

De heer Klein: Ik heb het net in mijn pleidooi niet genoemd, maar misschien is het verstandig om ook de bewoners van de Piazzaflat die ernaast staat te raadplegen, en eventueel nog andere, waar wellicht ook een Vereniging van eigenaren is.

Wethouder mevrouw Mager: Volgens mij zijn er ook korte lijnen met POORT6, ik kijk even naar mijn collega....

De heer Klein: POORT6, prima, in ieder geval dat de bewoners daarin ook gehoord zijn.

Wethouder mevrouw Mager: Goed plan.

De heer Tekir: Daarop aansluitend zou ik een vraag willen stellen. De bewoners van de Piazzaflat zullen ook hun auto willen parkeren. Als we het volledig omtoveren naar een blauwe zone, vragen wij ons af wat daarvan de gevolgen zijn voor die bewoners. Hoe kijkt u daartegenaan, of heeft de indiener van de motie daarover nagedacht?

Wethouder mevrouw Mager: Het is niet voor niks nog geen blauwe zone. De discussies daarover zijn af en toe hoog opgelopen, vandaar dat het nu alleen op vrijdag en zaterdag volgens mij een blauwe zone is en verder niet, en dat de blauwe zone voor een deel ook beperkt is tot het dak van het Piazza.

De voorzitter: Ik stel voor dat we concluderen dat het goed is dat daarmee aan de slag wordt gegaan en dat we nu niet de oplossing gaan creëren met elkaar.

Wethouder mevrouw Mager: We zullen de raad en de mensen van de Piazzaflat er actief bij betrekken.

Voor de praktische kant begeef ik me heel even op het terrein van handhaving en toezicht door boa's. Daar ligt ook een rol voor de winkeliersverenigingen zelf. De boa's richten zich met name op de buitenruimte, vooral de verkeersveiligheid en dus ook het parkeren. Over het straatwerk is regelmatig contact in dit huis. Klein herstelwerk wordt regelmatig door een aannemer uitgevoerd, maar vanwege de drukte bij het Piazza kan ik me voorstellen dat er regelmatig wat te doen is....

De heer Tekir: Voorzitter, ik wil er geen discussie over voeren, maar wat is het advies van het college ten aanzien van de motie 'Aandacht voor het Piazzacenter'? Want daarin wordt heel concreet gevraagd om het parkeerveld op werkdagen geheel of gedeeltelijk

blauwe zone te maken. Er wordt niet gevraagd om dat alleen te verkennen. Dus ik zou daarover voor de stemming wel duidelijkheid willen hebben.

Wethouder mevrouw Mager: De strekking van de motie ondersteun ik, maar zo boud beweren dat er een blauwe zone van moet worden gemaakt is iets wat je volgens mij pas moet doen na overleg met stakeholders in het gebied. Van de winkeliersvereniging, of daar nu wel of niet mee gesproken is, krijgen wij de signalen dat daar echt behoefte aan is. Wij willen heel graag dat daarover nu in gesprek wordt gegaan, want de schoen wringt nu ergens en daar moet over gesproken worden.

Wethouder mevrouw Mager: Er staat overigens ook, meneer Tekir, “onderzoek de mogelijkheden”, dus het is niet dat er morgen meteen een blauwe zone moet worden gerealiseerd als u voor de motie gaat stemmen. Ik denk dat deze motie zaken waar we al mee bezig zijn en waar we over in overleg zijn met Piazza, zou kunnen ondersteunen.

Dan de motie ‘Gorcumse voorrang Groote Haar’. Eind dit jaar komen we bij u terug op het uitgiftebeleid en het protocol voor de verkoop van de gronden van de Groote Haar. Daarbij wil ik er wel even op wijzen dat een nieuw bedrijventerrein ook consequenties heeft voor bestaande terreinen, dus dat gebiedsprofielen en ontwikkelrichtingen daarvoor worden opgesteld. De balans en de doorschuifmogelijkheden nemen we hierin mee. Alle aspecten uit de motie zoals die nu voor ons ligt hebben momenteel onze aandacht. De Gorcumse bedrijven waaraan u refereert zijn voor ons van economisch en maatschappelijk belang, en last but not least ook voor behoud van de werkgelegenheid. Dat is in dit stadhuis een primair uitgangspunt. Daarbij moeten we niet vergeten dat we ook afspraken hebben met de regio voor vestigingen op de Groote Haar en dat we zijn gebonden aan wettelijke regelgeving voor het vestigingsbeleid. Maar we vinden dit een duidelijk signaal, heel begrijpelijk en ook zeer relevant. Daarom wil ik positief adviseren op deze motie.

Er was een vraag over de bedrijventerreinen in relatie tot het Ondernemersfonds. De uitstraling van bedrijventerreinen, het visitekaartje van Ondernemend Gorinchem, en de inspanningen om te komen tot een Ondernemersfonds zal dit college van harte stimuleren en faciliteren. Die toezegging geef ik u graag.

Vervolgens was er nog een punt over de uitstraling van de route van het station naar de binnenstad. In het uitvoeringsplan ‘Mooiste vesting’ is deze route opgenomen. In het voorjaar is er een uitgebreide I&O over geweest, waarin plaatjes zijn getoond van hoe het eruit zal komen te zien. Zeker met de grotere evenementen, niet te vergeten onze Sinterklaasintocht, is er een duidelijk aangegeven route van het openbaar vervoer naar onze vestingstad. Daar kan nog wel wat verbeterd worden. Het zit met name op de uitvoering en daar komen we graag binnenkort op terug.

Dan heb ik een stukje arbeidsmarkt, en dat heet ‘Asielzoekers sneller aan het werk’, een sympathieke motie waarin ik wel graag een knip wil maken, en daarbij kijk ik met name naar de derde en de vierde bullet, en met een schuin oog ook nog naar de tweede. Er is steeds meer vraag naar het aan het werk helpen van mensen die hier al dan niet tijdelijk verblijven. Wat lastig vind ik de aanduiding ‘kansrijke asielzoekers’ in de motie. Daar is niet echt een definitie van te geven, dus ik zou bijna willen vragen om dat wat nader te duiden. Waar de schoenen meestal wringt, dat merk ik in mijn gesprekken met ondernemers die op zoek zijn naar medewerkers, is dat de taal vaak het probleem is, dus

niet de wil en de motivatie om mensen in dienst te nemen, maar het feit dat ze de Nederlandse en soms ook de Engelse taal niet machtig zijn. Dat is ook vaak in het geval van veiligheid heel nadelig en dus een belemmering om deze mensen aan te nemen. De gesprekken die ik heb in het kader van de arbeidsmarktregio gaan over arbeidsmigranten, statushouders, Oekraïners, maar er zijn ook wettelijke beperkingen om deze mensen aan te nemen. Via Avres, de Arbeidsmarktregio Gorinchem en de City wordt zeer actief ingezet op arbeidsparticipatie. Daarom vind ik als wethouder van de arbeidsmarktregio een pilot, zoals is genoemd bij de derde bullet, zeker het onderzoeken waard. Met het COA zal ik, of mijn collega, dan ook graag in gesprek gaan over de mogelijkheden daarvan. Wat minder positief sta ik tegenover de lobby waarom in de motie wordt gevraagd, omdat dat toch iets is wat landelijk opgepakt moet worden en waar veel over te doen is op het moment.

Op het gebied van onderwijs is bij diverse sprekers het IHP langsgelopen. Dat was te verwachten en ik vind het ook heel logisch dat daar ook in dit verband weer op teruggekomen wordt. Ik wil het ook graag inpassen in de investeringsagenda waarover collega Molengraaf het eerder had, omdat het IHP nu eenmaal een flink aandeel heeft in die investeringen. Vooralsnog is er voldoende voor begroot, daar kunt u echt van uitgaan. We hebben 34 miljoen euro staan en er is ruim 4 miljoen euro in deze perspectiefnota opgenomen. Daarbij moeten we in aanmerking nemen dat de kosten van het Gilde per '25 gaan lopen en de kosten van het Retranchement pas per '27. Dus het is niet zo dat morgen meteen alle seinen op rood moeten staan. De toezeggingen die ik destijds aan de raad heb gedaan om daarover in gesprek te gaan, staat wat mij betreft nog steeds. Die wil ik ook graag laten staan en daarin samen optrekken, en dan kunnen we met elkaar de afweging maken of we daar een klein uitstapje in willen maken, alleen voor het IHP, maar wel altijd in relatie tot de andere investeringen. Verder zitten de scholen zelf – ik zou haast zeggen: gelukkig – ook niet stil. De diverse onderwijsinstellingen zijn onderling bezig om te kijken hoe ze voor hun leerlingen de beste locatie kunnen realiseren. Het is echter nog te prematuur om daar nu op in te gaan. De komende jaren kunnen we vooruit. Ik meen dat ook nog gerefereerd werd aan onze partners. Wij hebben meer dan regelmatig contact met de diverse partners in het onderwijs. Dat zijn met name de bestuurders, maar ook de locatiedirecteuren. Het feit dat we eerst een businessplan plan maken en vervolgens vaststellen hoeveel geld we daarvoor nodig hebben, wat dan weer in onze begroting terecht zou moeten komen, vinden zij een hele logische gang van zaken.

'Vrijwilligerswerk tijdens werktijd'. Met het maatschappelijk bewustzijn van onze ambtenaren in dit stadhuis zit het echt wel goed. Ik heb inmiddels ervaren dat de maatschappelijke betrokkenheid zich dagelijks uit, zowel hier in dit huis als als inwoners van Gorinchem, dus mensen in de privésfeer, maar ook gewoon buiten dit huis. Ik heb eens even rondgevraagd en er zijn echt vele voorbeelden van, maar ik zal er een paar noemen: vuil prikken in de lunchpauze, meedoen aan NLdoet, bijvoorbeeld in het Natuurcentrum, hulp bij de Ramadan Cup, inrichten van de noodopvang Oekraïense vluchtelingen, inzamelingen ten behoeve van de aardbevingen in Turkije. Nou, dat vond ik wat aansprekende voorbeelden waar men zich voor inzet, en ja: tijdens werktijd, want vanuit de organisatie wordt hier ruimhartig mee omgegaan en men is zich er wel van bewust hoe belangrijk het is om ook op deze manier in Gorinchem bezig te zijn, juist om, waar u ook op doelt, de toenadering en de verbinding met onze inwoners te behouden,

want daar is alles op gericht. Dus maatschappelijk verantwoord ondernemen staat bij de gemeente Gorinchem hoog in het vaandel en daar wordt ook al actief invulling aan gegeven. Als ik hier een advies bij moet geven, ik vind het altijd een beetje flauw om te noemen, maar dan zou ik zeggen: de motie is overbodig, want het gebeurt al, het zit gewoon bij eenieder tussen de oren.

De voorzitter: Interruptie de heer Van Veen.

De heer Van Veen: Aan de andere kant: het is gewoon betaald vrijwilligerswerk dan hè? Ik vind het echt een hele vreemde motie.

De heer Tekir: Voorzitter, dat vraagt toch om een korte reactie. Waar het hier in essentie om gaat, en dat gaf ik in mijn bijdrage ook al aan, is het volgende. Uiteraard zien wij de maatschappelijke betrokkenheid, ook vanuit dit stadhuis en vanuit de organisatie, maar op het moment dat je dit doet, en dat zien we in andere gemeenten, faciliteer je als werkgever die mogelijkheid, waardoor je nog actiever die uitnodiging en die handreiking doet. Ik zou dat graag met deze motie willen markeren.

De heer Van Veen: Voorzitter, als ik nog één keer mag interrumpen...

De voorzitter: Ga uw gang.

De heer Van Veen: Ik vind het toch een beetje haaks staan op de andere motie waarin wordt gevraagd het voor studenten laagdrempeliger te maken om hier te komen werken, want er staat ook echt in die motie dat de druk zo hoog is bij de ambtenaren, dus dat vind ik een beetje wringen.

De heer Tekir: Dat bespreek ik graag met u bij de borrel.

De voorzitter: Als u stopt met interrumpen, hebt u daar tijd voor!

Wethouder mevrouw Mager: Dan komen we inderdaad bij de motie ‘Werkstudenten welkom bij de gemeente Gorinchem’. Die zijn altijd welkom bij onze gemeente. Ik heb echter wel een kleine ‘maar’, want zodra er sprake is van een dienstverband betekent dat ook dat er sprake is van formatieruimte – zo werkt dat nu eenmaal, zoals eenieder die hier zit, denk ik, wel weet – en dan is het toch wel een ander verhaal dan wanneer je het hebt over een stagiair of iets anders. Bij de werving in dit huis zijn we alert op het werven van jonge mensen, ik zou haast zeggen: soms ook zonder relevante ervaring, want we zoeken potentieel en we zoeken ook de passende klik met de gemeente. Trainees zijn hier van harte welkom en er zijn hier in de gemeente – ik wist dat zelf ook niet, maar vandaag heb ik dat gehoord – heel veel stagiaires. Afgelopen jaar hebben we er meer dan 40 gehad en nu, halverwege het jaar, zitten we ook al op 19 stagiaires. Daarmee lijkt wat mij betreft deze motie overbodig. Jongeren en werkstudenten hebben ook de aandacht om te kijken of ze bij ons aan het werk kunnen. VNG-trainees zijn ook altijd van harte welkom en dat weet men ook. Bovendien zijn we ook blij als vacatures op deze manier tijdelijk dan wel deels kunnen worden vervuld.

De voorzitter: Mevrouw Alba Heijdenrijk.

Mevrouw Alba Heijdenrijk: Dank u wel, voorzitter. De laatste zin in de motie geeft eigenlijk precies aan wat u nu zegt, namelijk het feit dat een werkstudent geen stagiair is. Het gaat om het opdoen van werkervaring, omdat je nu vaak een gat ziet in vacatures. Als je een MBO/HBO/WO-diploma hebt, wordt mensen heel vaak gevraagd om drie tot vijf jaar werkervaring en de vraag vanuit onze motie is om veel meer te gaan kijken om die mensen een soort startup te geven om die werkervaring wel op te doen. Het is dus iets anders dan een stagiair.

Wethouder mevrouw Mager: Dat snap ik, maar ik heb even willen aangeven dat we ook investeren in jonge mensen en dat vaak een stagiair op deze manier ook bij ons aan het werk kan, omdat die dan dus al wel werkervaring heeft opgedaan, namelijk bij ons, of een andere gemeente. In mijn antwoord gaf ik net aan dat we ook jonge mensen werven zonder relevante ervaring. Als je potentieel ziet, maak je daar gebruik van om hen mee te kunnen nemen in de opleidingen die je hier kunt volgen. Moet je dat een werkstudent noemen? Ik denk het niet. Het is gewoon een jongere die in zijn eerste baan zit en hier goed begeleid wordt in zijn werk. Daarmee ben ik erdoor. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder De Boer.

Wethouder De Boer: Dank, voorzitter. Een aantal vragen en een tweetal moties, die ik gewoon even per thema langs zal lopen.

Allereerst duurzaamheid. Vanuit het CDA werd de vraag gesteld of we wel genoeg doen. Ik deel uw zorgen over de toekomst van onze kinderen, tegelijkertijd hoop ik ook wel dat u in het collegeprogramma en in de perspectiefnota ziet dat we ongelooflijk veel op dit vlak gaan doen. Ik noem de verduurzaming van het vastgoed, de buitenverlichting, een uitbreiding van het warmtenet, isolatieprogramma, een nieuwe windlocaties, honderden bomen erbij en aanpak klimaatadaptatie. En daar hebben we ook de middelen voor. Wethouder Molengraaf gaf net al aan dat ze jaloers was op de budgetten die op duurzaamheid soms binnenkomen. Het klopt dat we inderdaad ook financiering van derden hebben. Soms is dat overigens ook wel eens lastig, omdat het dan heel specifiek voor een bepaald iets is, waarvan we weleens denken “het is wel heel erg vanuit Den Haag bedacht dat we het precies linksom moeten doen, maar misschien werkt iets anders hier beter”. Dat is soms best een uitdaging, maar we proberen zo goed mogelijk van die budgetten gebruik te maken en dat gaan we ook gewoon echt allemaal doen.

Een x aantal vragen is gesteld over de energie-infrastructuur, een belangrijke voorwaarde voor heel veel projecten. De vanzelfsprekendheid dat, als je alles maar bouwt en de stekker in het stopcontact steekt, er dan ook stroom uitkomt, is er wel een klein beetje vanaf. Dat vergt best wel veel inspanning, ook van overheden en netbeheerders. Namens Gorinchem zit ik in de Energieraad Zuid-Holland, waarin we als overheden samen met de netbeheerders nadenken over de vraag hoe we die energie-infrastructuur kunnen versnellen, dat gaat van hele grote stations tot aan verdubbeling van alle transformatiehuisjes, bijvoorbeeld binnen de stedelijke omgeving. Dat zal best wel veel impact hebben.

In het verlengde daar zijn vragen gesteld over de opslag door de heer Van Santen. In RES-verband vinden onderzoeken plaats, innovatie is daarvan een belangrijke pijler, onder andere naar warmteopslag, om te kijken of dat ooit misschien een mogelijkheid is om te koppelen aan het warmtenet dat we aan het uitrollen zijn in de Gildenwijk. Om netcongestie te voorkomen wordt in RES-verband ook gekeken naar meer grootschalige opslag, bijvoorbeeld in combinatie met het station in Arkel. Dat zijn echt zaken die in studie zijn, we weten ook niet of die het eindstation zullen halen, maar er wordt wel heel serieus naar gekeken in deze regio, omdat het eventueel een oplossing kan zijn voor problemen op het energienet.

De voorzitter: Interruptie de heer Van Santen.

De heer Van Santen: Dank u wel. Hartstikke mooi dat daarnaar gekeken wordt en naar het warmtenet en naar het station Arkel, om daar wat meer mogelijkheden te onderzoeken. Maar ik vroeg ook specifiek naar een tijdpad, zeg maar. Nu weet ik dat dat soms lastig is als het gaat om opslag, maar heeft u een indicatie van wanneer dat dan eventueel mogelijk zou kunnen zijn?

Wethouder De Boer: Bij warmtenetten gaat het echt om grote volumes, dan moet je in de volgende fase van het warmtenet zitten en moet je echt denken aan, nou minimaal drie tot vijf jaar vanaf nu gerekend. Het hoogspanningsstation Arkel gaat in de komende jaren ontwikkeld worden, dus dan heb je het ook al gauw over een vergelijkbare periode voor zo'n ontwikkeling.

De insteek van de motie van het CDA over de leges bij verduurzaming is volgens mij heel positief en sympathiek: de barrières voor verduurzaming wegnemen. U vraagt om een onderzoek. Dat is eigenlijk niet heel veel werk en daarom hebben we dat onderzoek gisteren alvast voor u uitgevoerd! De uitkomst is dat er geen vergunningsplicht is voor kleinschalige verduurzamingsmaatregelen en dat daar dus ook geen leges op worden geheven, behalve bij monumenten. Het verduurzamen van monumenten is sowieso behoorlijk complex en kan ook best duur zijn, vaak duurder dan het verduurzamen van niet monumenten. Dat is echt wel iets waarmee ik samen met wethouder Dansen, onze wethouder voor erfgoed, graag aan de slag wil. Eind dit jaar komt er ook een integraal plan energietransitie voor woningen en daarin willen we echt op verschillende aspecten en verschillende doelgroepen gaan inzoomen. Daarbij kijken we ook heel specifiek naar belemmeringen en dit zou er zomaar eentje van kunnen zijn, dus heel goed dat u dit punt ook agendeert. Ik ga de wethouder voor erfgoed ook goed bij dat plan betrekken.

Dan zijn er vragen gesteld over de stadsecoloog. Dat is een stuk expertise dat we goed in huis kunnen gebruiken voor onze ambitie om de natuur in Gorinchem te versterken, zo bijvoorbeeld de landelijke opgave om 10% van het buitengebied een groenblauwe dooradering te maken, het toevoegen van natuur. Hoe mooi zou het zijn als we die groenstructuren ook de stad in zouden kunnen trekken! Dat gaat u na de zomer ook teruglezen, mevrouw Hamann, in de omgevingsvisie. Die is al bijna afgerond. De stadsecoloog gaat in '24 aan de slag, zodat die daar niet meer op gaat meelesen, maar we gaan deze wel absoluut inzetten voor de uitwerking daarvan in die groenblauwe dooradering, ook in de stad. Volgens mij hebben we daar een mooie opgave liggen.

Dan de motie van ChristenUnie/SGP over drachtwaarden van bomen, ook een sympathieke motie. Ik moet wel heel eerlijk toegeven dat ik het even heb moeten googelen, 'drachtwaarden van bomen'. Het blijkt iets heel belangrijks te zijn, ook voor het ecosysteem en de biodiversiteit. Gelukkig hoefden ze het intern binnen de organisatie niet op te zoeken en hebben we daarvoor expertise in huis. We hebben ook aangegeven dat er al rekening mee wordt gehouden. We doen wat dat betreft best al wel veel op het gebied van biodiversiteit, maar we gaan, mede naar aanleiding van uw motie, ook kijken hoe we dit criterium nog kunnen versterken.

Voorzitter, tot slot is door Gorcum Actief een opmerking gemaakt over de invoering van de Omgevingswet. Er gaat behoorlijk wat veranderen voor de gemeenten in de komende periode, voor alle gemeenten, op het gebied van ruimtelijke ordening. Eerder hebben we in een I&O weleens van gedachten gewisseld over de vraag wat er nodig is om 1 januari te halen en hoe we daar nu in staan, een soort matrix. We hebben toen ook aangeboden om er op een later moment nog eens bij u op terug te komen. Mijn voorstel zou zijn om dat na de zomer gewoon nog een keer te doen, omdat er ook nog best wel wat keuzes te maken zijn. In de perspectiefnota ziet u ook dat daar wat extra financiering voor wordt gevraagd, omdat we ook wel de stille hoop hadden dat het rijk ons met iets meer compensatie tegemoet zou komen, wel voor een eerste stukje invoering, maar niet ook voor het uitstel van de invoering en zo dadelijk gaat dat toch wel extra lasten geven voor gemeenten en ook gewoon nieuwe functies die moeten ontstaan omdat je met nieuwe systemen moet gaan werken. Er staat nu twee ton in de perspectiefnota en we hopen dat de minister daarvoor toch nog een keer de portemonnee zal trekken.

Ik ben door mijn vragen heen, voorzitter.

De heer Van Santen: Voorzitter...

De voorzitter: De heer Van Santen.

De heer Van Santen: Er staat nog een vraag open van ons, en ik denk dat die voor de heer De Boer is, namelijk of er voldoende mogelijkheden en kansen zijn op de grote parkeerplaatsen langs onze bedrijven voor zonneparkeerterreinen en dergelijke: of daar nog belemmeringen op zitten, of dat die kansen er zijn.

Wethouder De Boer: Goede vraag, die ben ik vergeten, maar ik kom er graag in tweede termijn op terug.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan wethouder Dansen.

Wethouder mevrouw Dansen: Dank u wel, voorzitter. Ik wil beginnen met de vraag van mevrouw Hamann over de verkamering in Gorinchem. Ik kan me voorstellen dat u zich daar zorgen over maakt, want het best een probleem voor de cohesie in de wijk en met name in de binnenstad ook voor parkeerproblemen. We hebben het hier al een keer over gehad tijdens de presentatie van het schaarsteonderzoek, twee maanden terug. Ik ga u een aantal voorstellen voorleggen tijdens de bijeenkomst over de instrumenten voor de woningmarkt, waar dit ook bij hoort.

Dan mag ik al naar de moties.

De motie cultuursensitieve zorg. Vanzelfsprekend erkent het college het belang van cultuursensitieve zorg. Wij nemen dit ook mee in de uitvoering van ons beleid ten aanzien van zorg en ondersteuning. De dienstverlening van het sociaal domein hanteert zorg op maat als vertrekpunt en dat impliceert dat we rekening houden met de omstandigheden van inwoners, en dus ook met hun culturele achtergrond. Dat betekent bijvoorbeeld dat we binnen de inkoopafspraken bij diverse Wmo-producten als eis hebben gesteld dat de ondersteuning is afgestemd op de wensen van de cliënt, met respect voor diens geloofsovertuiging, taal, afkomst en geaardheid. Ook het sociaal team heeft dezelfde opdracht bij de uitvoering van haar werkzaamheden en houdt daarom bijvoorbeeld spreekuren in de moskeeën. Ook binnen het steunpunt mantelzorg houden we rekening met de achtergrond van inwoners. Onze medewerkers nemen deel aan het Leernetwerk inclusieve mantelzorgondersteuning, waarin ook volop aandacht is voor cultuursensitiviteit. En begin dit jaar hebben we voor onze medewerkers en zorgpartners die werken binnen het sociaal domein een training cultuursensitief en inclusief werken georganiseerd, die in september herhaald wordt. We vinden het belangrijk en we kunnen dus ook positief kijken naar deze motie.

De heer Oostrum: Voorzitter, ik moet de wethouder een compliment maken, en dat doe ik van harte. Maar als ik op de website van de gemeente, op de website van Rivas, zoek naar ‘cultuursensitieve zorg’, kan ik het nergens in Gorinchem vinden, vandaar dat wij er een motie over indienen. Maar ik ben blij met uw verhandeling over wat er allemaal al gebeurt op dit gebied.

Wethouder mevrouw Dansen: Ik ben er ook best trots op.

Ik blijf even bij de PvdA met de motie over de ervaringsdeskundigheid in de jeugdzorg. Ook over deze motie ben ik positief, ook omdat de inzet van ervaringsdeskundigheid in de regio Zuid-Holland Zuid een heel actueel thema is. Ook maken wij ons hier in Gorinchem al hard voor. We beschikken al over een Ouderplatform Zuid-Holland Zuid, een beetje vergelijkbaar met ExPex, en binnen het inkoopkader is de inzet van ervaringsdeskundigen declarabel gemaakt. Dat is een hele vooruitgang.

De heer Oostrum: ExPex gaat met name over jongeren met ervaring. U hebt het over een Ouderplatform...

Wethouder mevrouw Dansen: U bent te vroeg met uw interruptie!

De heer Oostrum: Ik zwijg!

Wethouder mevrouw Dansen: Jeugdigen maken deel uit van het Ouderplatform en op dit moment zijn we aan het werk om de samenwerkingsrelatie met het Ouderplatform te verbreden, waar dus ook de jongeren in zitten, en we werken ook aan andere zaken die bijdragen aan cliëntparticipatie en ervaringsdeskundigheid. Uw motie sluit hier goed bij aan, dus ik wil er positief over adviseren.

Het amendement, wederom van de PvdA, ‘Borg de jeugdzorg’, ligt even iets anders. Wij hebben natuurlijk begrip voor de zorg die wordt uitgesproken in dit amendement. Er zouden de komende jaren tekorten kunnen ontstaan als het gaat om de uitvoering van jeugdzorgtaken, en dan wordt natuurlijk gekeken naar de reserve sociaal domein. Het is

tegelijk ook zo dat structurele tekorten bij de uitvoering van jeugdzorgtaken structureel opgelost moeten worden binnen de begroting. Een structurele inzet van de reserves is daarvoor niet geoorloofd. Zoals u weet, is de Hervormingsagenda Jeugd definitief vastgesteld en deze bevat een groot pakket afspraken om de jeugdzorg te verbeteren en financieel houdbaar te krijgen. De aanname van het rijk is dat op basis van deze afspraken lokale besparingen gerealiseerd kunnen worden. Deze besparingen hebben we nog niet verwerkt in de perspectiefnota, aangezien de hoogte van de besparingen en de termijn waarop deze reëel te verwachten zijn nog niet bekend zijn. We gaan daar dus voorzichtig mee om. We verwachten wel dat een omvang van de reserve sociaal domein van 5 miljoen euro toereikend is om de financiële risico's die zouden kunnen ontstaan op te vangen. En een persoonlijke noot: ik ben ook verantwoordelijk voor die reserve en we hebben echt heel goed gekeken of we het met die reserve zouden kunnen doen, en dat kunnen we; dat durf ik ook te zeggen.

De heer Oostrum: Voorzitter, ook hier dezelfde toelichting die ik aan wethouder Molengraaf heb gegeven. Als je kijkt naar het gebruik van de afgeroomde reserve, dan is die gespreid over 2024 en 2025. Ik zou daarbij willen aansluiten met het afkomen, dus: room dan nu de helft af en in 2025 de andere helft. Wethouder Molengraaf zei nog dat ze er even over wilde nadenken en erop terug zou komen in de tweede termijn. Denkt u er samen over na!

Wethouder mevrouw Dansen: Dan laat ik wethouder Molengraaf daarover broeden, want die gaat over de centjes.

Dan wil ik nog even kijken naar de motie van D66 om mensen in woningnood niet onnodig te belasten met leges. We hebben, zoals u weet, het afgelopen jaar een onderzoek laten doen naar de urgentieverklaringen en daar is inderdaad een heel pakket aanbevelingen uitgekomen die in samenhang moeten leiden tot een efficiëntere en betere afhandeling van de urgenties. De aanbeveling in uw motie om de leges voor urgentie af te schaffen is onderdeel van dat pakket aan maatregelen. Wij willen graag een samenhangend besluit over het hele pakket nemen en daarom wil ik die motie nu afraden totdat wij dat besluit genomen hebben. Wij willen graag een besluit nemen over het hele pakket en niet over een stukje ervan.

De heer Tekir: En wanneer denkt het college dat samenhangende besluit te nemen? Want dat rapport ligt er al een tijdje.

Wethouder mevrouw Dansen: Dat wordt in ieder geval na het reces, maar ik verwacht wel dat het nog dit jaar zal zijn, en dan laten we u dat weten.

De heer Tekir: Toch nog even. Ik begrijp dat u daar in samenhang naar wilt kijken, maar dit is een vrij belangrijke aanbeveling die de commissie doet. Hoe staat u hier initieel tegenover, gewoon als wethouder sociaal domein?

Wethouder mevrouw Dansen: Ik wil daar best een keertje over in discussie gaan, maar dat is nu niet waar het over gaat. We hebben niet voor niks dat onderzoek laten doen naar de hele urgentieprocedure. Dat is best een ingewikkelde situatie, vooral ook omdat we daarin ook te maken hebben met andere gemeentes, bijvoorbeeld op het gebied van

beschermd wonen. Over het hele pakket dat we daaruit hebben gehaald willen we gewoon graag in zijn geheel beslissen, en niet over een stukje.

De voorzitter: Ik draag het voorzitterschap even over aan de plaatsvervangend voorzitter.

(Het voorzitterschap wordt overgedragen aan de heer Oostrum)

De voorzitter: Het woord is aan de burgemeester.

De burgemeester: Dank u wel.

Allereerst de vraag van de VVD met betrekking tot het ondersteunen van vrijwilligers die evenementen organiseren. Enkele maanden geleden hebben we hier een themabijeenkomst gehad over evenementveiligheid en daarin is duidelijk geworden dat er nogal het een en ander komt kijken bij het organiseren van evenementen. Daarom wordt al geruime tijd op het moment dat een aanvraag voor een evenement binnenkomt een intakegesprek belegd. Daarin lopen we met vrijwilligers, maar het kunnen ook professionals zijn – in die zin maken we daarin geen onderscheid – de aanvraag door: wat is er nodig? Soms willen mensen graag ook nog een vervolgesprek. Dus als het gaat over de ondersteuning bij uiteindelijk het creëren van een vergunning, doen we dat ook. We krijgen daar ook regelmatig hele positieve geluiden over. Zo komen we dus samen met elkaar tot een vergunning.

In de motie ‘We overbruggen de kloof’ wordt met name aandacht gevraagd voor het dalende vertrouwen van burgers in de overheid en aangedrongen op een werkconferentie als startpunt voor een extra inzet om die kloof te slechten. Soms denk ik weleens dat het zomaar zou kunnen dat die kloof mede is veroorzaakt doordat de overheid geen vertrouwen heeft in burgers. Kijk naar de Toeslagenaffaire. Maar goed, u roept ertoe op met elkaar in gesprek te gaan om te zien hoe ervoor kan worden gezorgd dat die kloof kan worden gedicht. Dat lijkt mij een hele goede zaak. Het lijkt mij ook heel goed om dat gezamenlijk met elkaar te doen, als raad, maar ook als college, want de gemiddelde burger ziet maar één orgaan, de gemeente. Dus laten we gezamenlijk optrekken, ook samen met de griffie, en ik kan me zomaar voorstellen dat we daarbij ook ProDemos inschakelen. Van harte adviseer ik positief over deze motie.

(Het voorzitterschap wordt overgedragen aan de burgemeester)

De voorzitter: Ik stel voor de vergadering een halfuur te schorsen. Ik stel vast u daarmee kunt instemmen. Ik schors de vergadering (20.00 uur).

8. Schorsing

De voorzitter: Ik heropen de vergadering (20.30 uur). De eerste termijn van raad en college is afgehandeld. Aan de orde is nu de tweede termijn van de raad.

9. Repliek

De voorzitter: Het woord is aan de fractie Stadsbelang, de heer Klein.

De heer Klein: Voorzitter. Ik roep om orde in de zaal!

De voorzitter: Kijk, dat waardeer ik nou!

De heer Klein: We zijn hier met serieus werk bezig, dus alstublieft serieus de aandacht. Ik heb het papierwerk meegenomen, want er zijn inmiddels 23 moties en amendementen ingediend. Het was leuk om alles te lezen, maar daarover zo meteen meer. Wat ik ook ga doen, voorzitter, is bij mijn eigen bestuur even navragen of de heer Schefferlie niet toevallig lid is van Stadsbelang, want hij heeft het zo vaak over ons, en als het niet zo is, zal ik een goed woordje doen voor een goedkoop lidmaatschap!

De heer Schefferlie: Mogen we ruilen?

De heer Klein: U wilt mij bij 'Democraten' hebben?

De heer Schefferlie: Ja, een soort ervaringsplaats!

De heer Klein: Voorzitter. Diverse partijen hadden de nodige zorgen met betrekking tot de perspectiefnota, met het spaarsysteem et cetera. Ik heb in een bepaald opzicht wel begrip voor die zorgen, maar wij willen eigenlijk juist vertrouwen uitstralen. Zoals net ook al aangegeven, gaan ze de begrotingen voor 2023 en 2024 sluitend maken waar ze nog niet sluitend zijn door de meicirculaire. Juist dat scherp aan de wind varen blijft het college mijn inziens gewoon doen. Ze gaan voor de hoogste ambitie, die ze na willen leven en uit willen voeren. Dat is toch uiteindelijk wat we hier allemaal willen, het beste en het meeste voor de stad. Wij hebben er vertrouwen in dat dit college, op het moment dat '23 en '24 minder positief dreigen uit te vallen, gaat bijsturen op het juiste moment, en dan dus opnieuw scherp aan de wind gaat varen.

De heer Tekir: Voorzitter, graag een interruptie.

De voorzitter: De heer Tekir.

De heer Tekir: Dank u wel. Ik hoor de heer Klein woorden noemen die ik in mijn bijdrage ook heb genoemd als 'scherp aan de wind varen', en dat triggert mij toch om daar een vraag over te stellen. Laten we heel concreet het IHP nemen. U geeft aan dat het college risico's neemt, scherp aan de wind vaart en vindt dat goed. Ja, dat is goed, maar kijk: je hebt risico's nemen en je hebt ambities opstapelen, wetende dat je het financieel niet kunt dekken. Bent u het niet met mij eens dat wij in dit stadhuis, op het moment dat wij plannen goedkeuren, zekerheid zouden moeten hebben over de financiële realisatie daarvan? Want dat is ook na vanavond nog steeds onduidelijk bij het IHP. Sterker nog: die financiële middelen zijn er niet. Bent u het niet met me eens dat die beschikbaar zouden moeten zijn ten tijde van vaststelling?

De heer Klein: In mijn korte ervaring hier in de raad heb ik ieder geval het idee dat we meestal niet het geld op de bank hebben staan in dit soort gevallen. Het IHP is een goed plan om uit te voeren, volgens mij is de heer Tekir dat roerend met mij eens. Het nu stopzetten van het IHP doet meer schade dan wanneer we gaan uitvoeren wat we nu al kunnen uitvoeren. Als we vervolgens in '24 en '25 wel middelen vinden, of niet middelen vinden, ja, dan moeten we weer met elkaar in gesprek. Maar volgens mij hebben we de wethouder zojuist ook horen zeggen dat ze daar een spaarsysteem voor maken, niet alleen

maar van alles wat we overhouden, maar ook gewoon structureel verwerken ze dat in hun plannen. En we gaan dus de vrijkomende locaties ervoor inzetten. Wij hebben in ieder geval het vertrouwen dat het voor de start nu inderdaad gedekt is, dat heeft zojuist ook wethouder Molengraaf aangegeven, en dat we inderdaad voor de toekomst er op dit moment gewoon nog van uitgaan dat dat klopt en als dat niet zo is, zodat er wel tekorten gaan komen, dat het college ook weer bij deze raad terug zal komen om dat eerlijke verhaal te vertellen.

De heer Tekir: Voorzitter, ik vind dit toch wel jammer. Niet alleen het college steekt zijn kop in het zand, maar dat doet eigenlijk Stadsbelang in dezen ook. U blijft hopen dat het goed komt, terwijl we nu al weten dat die financiële middelen er niet zijn. En weet u waarom dat zo erg is? Natuurlijk willen we die schoolgebouwen renoveren, of vernieuwen, of verbouwen, maar we creëren daarmee verwachtingen in de stad die we niet kunnen waarmaken. Dat is wat wij graag willen rechtzetten en daarom scherpe keuzes vooraf maken.

De heer Klein: Ik ben van mening dat ik in diverse sessies, ook met betrekking tot het IHP, alsook de toelichting hier van wethouder Mager in haar rol heeft aangegeven dat die verwachtingen nog helemaal niet op die manier geschetst worden, dus dat gewoon met die betrokken partijen wordt gesproken over wanneer en wat we uitvoeren. Vanuit mijn plek zou ik dan willen zeggen dat ik het erg jammer vind dat de heer Tekir vanuit D66 als opleidingspartij liever wil dat we dit stopzetten in plaats van dat we gewoon doorgaan en het hoge ambitieniveau proberen na te leven. Maar dan gaan we in cirkels draaien ben ik bang.

De heer Tekir: Ik wil niet in cirkels draaien, maar het woord ‘stopzetten’ heb ik absoluut niet gebruikt. Ik heb juist gezegd dat we, om het IHP zeker te stellen, vooraf duidelijke keuzes moeten maken die haalbaar zijn. Als u mij citeert, dan graag correct.

De heer Klein: Ik heb u gehoord, u wilt het niet stopzetten, maar dan wil ik u uitnodigen te zeggen wat u dan op voorhand al aan de stad wilt vertellen wat we allemaal níet gaan doen. Ik ben in ieder geval blij dat het college het hoge ambitieniveau vasthoudt om de stad te gaan geven wat ze nodig heeft, daarbij een zwembad, daarbij een theater, al die onderwerpen. Volgens mij is in de verschillende sessies die we hier in de gemeenteraad hebben gehad uitgelegd dat we daar wel systemen voor kunnen bedenken, alsook de technische haalbaarheid om bijvoorbeeld een zwembad te gaan realiseren in de toekomst. Ik heb daar vertrouwen in, mijn partij heeft daar vertrouwen in en wij gaan ervan uit dat het college daar open en eerlijk over zal gaan communiceren, mocht de tijd slechter worden. En, voorzitter, dan kunnen we in ieder geval die rode vlaggen omlaag doen.

Voorzitter. Ik ben blij te horen dat wethouder Molengraaf met betrekking tot parkeren in de binnenstad de schorsing heeft gebruikt om even te gaan kijken wat er eventueel mogelijk is. Ik wil nogmaals benadrukken dat er betere oplossingen zijn om dit probleem af te dekken, dan dat we een goed systeem, een werkend systeem, ten onder brengen, want wat ik eigenlijk ook hoor: als we vroeger minder gebruik ervan hadden en in de toekomst meer gebruik, dan kun je ook concluderen dat we vroeger veel meer illegale parkeerders hadden en dat we dat nu niet meer hebben. Niet te vergeten dat de binnenstad

overlopen wordt door toeristen, we zijn er heel blij mee, maar dat de binnenstadbewoners ook nog steeds graag parkeren.

Blij ben ik ook met de toezegging over de investeringslijst. Daar krijgen we veel meer inzicht mee in de situatie, alsook over de toekomst in de jaren waar we voor staan, dus dat sluit heel erg aan bij het vertrouwen dat wij hebben in dit college.

Nu naar de amendementen en moties. Omwille van de tijd wil ik niet op ieder amendement of motie afzonderlijk ingaan, maar mocht een partij heel graag weten wat ik van een motie vind waar ik niks over zeg, dan kan ik dat natuurlijk altijd delen.

Ten eerste ben ik natuurlijk blij met de positieve advisering met betrekking tot de motie omtrent het Piazzacenter, het overbruggen van de kloof, het samen tuinieren, alsook de Gorcumpas, waarbij ik zeker ook de verwarring weg wil halen dat het niet ter vervanging is van een minimabeleid, maar dat we daar juist parallelprocessen zien en dat we het minimabeleid daar ideaal aan kunnen koppelen.

Dan wil ik vanaf deze plek in ieder geval aangeven dat wij negatief zullen zijn over de moties waarin om meer inzicht wordt gevraagd, want dat gaat de wethouder dus geven op basis van de investeringslijst.

De motie van D66 ‘Asielzoekers sneller aan het werk’. Wij voelen niet veel voor de lobby. Ons inziens hebben we de lobbycapaciteit binnen dit huis heel hard nodig om andere zaken binnen deze stad te kunnen realiseren, dus wij zouden ervoor pleiten: haal het lobbygedeelte eruit, dan is de motie ons inziens een stuk sterker voor een gemeente als Gorinchem.

Ten aanzien van de motie over de werkstudent, alsook de vrijwilligers tijdens werktijd, dus gewoon werk, is ons standpunt mijns inziens helder uiteengezet door de heer Van Veen.

Voor de rest zijn wij blij met de positieve advisering van de wethouder ten aanzien van kunst in onder andere De Nieuwe Doelen, om te kijken wat we kunnen doen om die kunst in ieder geval te bewaren voor de toekomst.

Dat was ‘m, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Democraten Gorinchem, de heer Schefferlie.

De heer Schefferlie: Voorzitter. De uitnodiging voor het lidmaatschap van Stadsbelang zie ik maar als een deel van de sollicitatieprocedure en ik zal proberen om dan weliswaar kritisch te zijn, maar nog veel positiever daaroverheen. Om dat dan ook maar echt te proberen: wat natuurlijk op zich schoon is, is dat de discussie vanavond eigenlijk helemaal niet gaat over inhoudelijke disputen. Eigenlijk wil iedereen heel veel voor onze mooie stad. En ook al heeft dit gebouw misschien af en toe staan schudden, ik denk dat het ook een positief effect heeft dat deze perspectiefnota meer een Stadsbelangkarakter gekregen heeft, waarin voorstellen die misschien anders als pm waren opgenomen nu robuust naar voren komen, zoals ook een miljoen voor De Nieuwe Doelen erbij. Dus dat is op zich allemaal best goed. We zitten eigenlijk best heel dicht bij elkaar in deze raad als het gaat over wat we graag zouden willen.

Waar ik ook heel erg positief over ben, is de motie van ChristenUnie/SGP om de kloof te dichten. Die motie wil ik in het bijzonder aandacht geven, omdat het een heel erg groot probleem is door allerlei landelijke ontwikkelingen, maar sowieso door de cultuur die is

ontstaan dat mensen echt een broertje dood krijgen aan de overheid, met allerlei negatieve gevolgen van dien. Daar kunnen we over klagen, maar wat we vooral moeten doen, is onze eigen invloed daarop pakken en daarom vinden we die motie heel erg positief. We hebben er zelfs het idee bij dat we misschien vanuit de gemeenteraad zelf ook een groepje ombudslieden moeten vormen – de heer Koçak doet dat al met verve –, om ook patronen die wij eventueel kunnen ontdekken, want ik hoor toch wel dingen in de stad waarvan ik denk “hé, willen we zo onze dienstverlening zien?”, ook naar onszelf toe te kunnen halen. Misschien het een idee om over na te denken, het is in ieder geval een hele goede motie. Die motie brengt me ook bij de essentie van vandaag. Natuurlijk wil je wel eens net een beetje iets meer klieren in zo’n oppositie, daar weten sommige wethouders ook nog alles van, maar het gaat ook wel echt ergens om. We hebben ons echt niet in staat gevoeld om met genoeg kennis en inzicht van zaken comfort te krijgen over wat we met elkaar willen, en daar hebben we echt herhaaldelijk om gevraagd. We krijgen ook best wel wat ambigue berichten, ook vandaag, van: nee, het kan wel, het kan misschien niet allemaal, of het kan wel als het al geautoriseerd is. We snappen die spanning en we snappen ook dat het moeilijk wordt, alleen hadden we graag wat meer geobjectiveerd in beeld gebracht gezien waar we nu denken te staan. Misschien valt het mee, die septembercirculaire, maar kunnen we met elkaar al een beetje anticiperen als het tegenvalt? Want wie weet, hebben we dan ook een aanloopje naar de stad om straks te zeggen van “hé, we anticiperen nu al op de langere termijn als het gaat over onderwijshuisvesting, welke kwaliteitsniveaus we hanteren”, zodat we niet de eerste alles krijgen en wat later misschien een heel stuk minder, of we anticiperen er al op dat we misschien net iets minder ambitieus zijn met ons nieuwe zwembad, of we kijken nog een keer naar De Nieuwe Doelen van “hé, moet het echt nog meer een lokaal iets zijn, wat misschien ook wel met 5 miljoen kan”, zodat je wel een mooi zwembad maakt. Nou, op al dat soort afwegingen hadden we graag vandaag al iets meer beschouwing gekregen, en als ik dan wel hoor van “wij hebben het inzicht wel, u had het best wel kunnen begrijpen”, ja, dan moet je al die jaren door de perspectiefnota’s heen. Kijk, wij volgen niet elke week een college van de heer Bouwmeester. Ik zou dat best graag willen, maar we hadden, denk ik, best iets meer duidelijkheid mogen krijgen, zeker omdat we het zo vaak vroegen, en dan vind ik het jammer als er zo kattig op wordt gereageerd, al snap ik het ook wel als ik mijn eerste termijn nog eens teruglees. Maar misschien is het ook goed om dat weer te overbruggen, en daar heb ik een list op verzonnen. Onze motie trekken we in, er is een nieuwe gemaakt en die heeft veel meer CDA-gehalte, dus dat is taalkundig natuurlijk al een hele brug naar de ChristenUnie/SGP, en daarin verzoeken we toch van “hé, laten we die toezegging om eens wat meer objectiviteit, meer transparantie, te krijgen over hoe we ervoor staan, wat we heel graag vandaag hadden gehad, op weg naar die begroting dan echt aangereikt krijgen”. Dat zouden wij een belangrijke toezegging vinden om het weer meer samen met elkaar te gaan proberen vanuit de beste intenties, vanuit die inhoud die zo’n grote gemene deler kent.

Nou, voorzitter, ik denk dat ik aardig op weg ben met het lidmaatschap van Stadsbelang in deze positiviteit...

De voorzitter: Ik zou zeggen: ga zo door!

De heer Van Willigen: Meneer Schefferlie, u speelt met vuur!

De heer Schefferlie: Ja ja, maar ik vraag dan natuurlijk ook wel iets terug, want als er één partij is die je altijd over het verenigingsleven van Gorinchem hoort, dan denk ik: ja ‘OZB, weg ermee!’, voor die verenigingen hoop ik toch echt op inkeer van Stadsbelang en dat ze ook de steun aan de verenigingen voor die mooie motie delen.

De heer Klein: Voorzitter. Het begon heel positief toen de heer Van der Geest zei ‘OZB, weg ermee!’, wij zaten al te tellen wat we bij konden schrijven per jaar! Maar helaas moet ik u toch teleurstellen. Wij zien dat niet als de oplossing voor het probleem dat geschetst wordt, omdat we dan juist weer gaan uitspreiden over de rest van de stad. Dus ik ben bang dat ik u daar moet teleurstellen, maar het aanbod voor Stadsbelang staat nog steeds: u bent nog steeds welkom.

De heer Schefferlie: Oké, als u in ruil daarvoor dan maar wel de motie ‘Besturen is keuzes maken met open vizier’ steunt, want die positieve titel heeft de nieuwe motie, dan hou ik u toch nog binnenboord.

Voorzitter. De amendementen van de Partij van de Arbeid, daar begrepen we de reflecties op van het college. We wachten nog even af wat de partij daar zelf mee doet, maar we hebben daar dus begrip voor.

‘Aandacht voor het Piazzacenter’ vonden we een hele waardevolle motie. Wij horen ook die berichten, vooral over de toegankelijkheid van de omgeving. Het parkeren vinden we ingewikkelder. Ik denk dat het ook veel negatieve reacties kan oproepen, maar goed dat het dan onderzocht wordt in zijn geheel.

De VVD willen we ook nog aandacht geven. Wij denken niet dat het goed is om alleen voorrang te geven aan Gorcumse bedrijven, omdat de hele bedrijventerreinenstrategie al heel lang een regionale aangelegenheid is.

Wat betreft de fietssnelweg in Gorinchem zijn wij terughoudend om zelf op die deskundigheid te gaan zitten.

Gorcum Actief, de Gorcumpas. Wij zouden het eigenlijk veel fijner vinden als er naar Dordts model een pas zou komen die je kunt kopen, ook als je net niet uit Gorinchem komt, maar hier wel vaak komt, en dat hij voor minima gratis is. Dat zouden wij een betere variant vinden, maar wie weet komt dat later nog uit de hoge hoed als u dat misschien ook een beter idee vindt.

De heer Van Santen: Voorzitter. Ik hoor de heer Schefferlie zeggen “wij zijn op zich wel voor die motie, maar wij kijken vooral naar regionaal, zeg maar, als het gaat om de Groote Haar”. Maar hoe kijkt u dan naar de bedrijven die nu in de transformatiegebieden zitten die op termijn ook naar een andere locatie moeten? Wat vindt u daar dan van?

De heer Schefferlie: Ik denk dat je voor alle bedrijventerreinen in onze regio de keuzes optimaliseert als je ze ook in die situaties regionaal bekijkt. Schelluinen-west is er een prachtig voorbeeld van hoe we problemen in verschillende locaties hebben opgelost door daar samen naar te kijken en volgens mij moeten we dat met Groote Haar doorzetten.

Mevrouw Hamann: Voorzitter. De heer Van Santen reageerde net op de Groote Haar, maar ik wil nog iets over de Gorcumpas zeggen. Wij vragen het college dat te onderzoeken en met iets te komen wat voor Gorinchem goed past. Er is dus niet

gedicteerd dat het ‘dit’ of ‘dat’ moet zijn. Dat gaat blijken, dus wij zien dan de voorstellen graag tegemoet, en dat kan best wel die Dordtse variant worden; dat zou kunnen.

De heer Schefferlie: Oké, nou dat klinkt hartstikke goed. Ik hoop niet dat u me nu ook meteen een lidmaatschap aanbiedt, want dat gaat me net weer iets te ver, maar in die zin is het heel interessant om te bekijken. Maar wij willen ook heel graag welkom blijven en de poort openhouden voor Gorinchem.

Voorzitter, ik hoop in deze tweede termijn ook naar ieder hier in huis weer de poort geopend te hebben. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan de heer Oostrum, PvdA.

De heer Oostrum: Dank u wel, voorzitter, en dank ook aan het college voor de reacties in eerste termijn. Ik loop ze toch eventjes na.

Wethouder Molengraaf. Wat wij een zeer interessante gedachtegang vinden, en die steunen we eigenlijk ook, is dat de investeringen doorgaan, desnoods met een incidenteel niet sluitende begroting. Wij volgen dat en vinden dat een goede stap, maar met de term ‘incidenteel’ daarin.

Op het knippen van het afkomen van de reserve sociaal domein krijg ik straks ongetwijfeld nog een antwoord van u, maar dat betekent wat ons betreft het stapje voor 2025 nog even uitstellen. We wachten dat nog af.

Ten aanzien van het parkeren van bezoekers sluit ik me toch even aan bij de heer Klein. Waarom niet handhaven zoals het nu is en desnoods in plaats van 20 cent per uur 30 cent per uur maken? Dan heb je tenminste weer een regeling die iedereen snapt en die gewoon draaglijk is voor bezoekers, want ik vind het toch raar om mijn bezoekers straks weer met € 4 of € 5 op pad te moeten sturen.

Dan kom ik bij wethouder Polatli. De voorziening degeneratiekosten. We zijn er niet van overtuigd dat die € 227.000 niet genoeg zou zijn, maar we zijn best bereid om dat stukje te laten vallen. Wat we eigenlijk wel willen handhaven, is het tweede stukje: dat de post degeneratiekosten ook geschikt wordt gemaakt voor snelle aanpak van incidentele herstelwerkzaamheden. Dat sluit ook aan bij de volgens mij schriftelijke of mondelinge vraag die de fractie van Stadsbelang – solliciteer ik nu ook al!? – een tijdje geleden heeft gesteld toen het ging over de aanleg van de glasvezelkabel. Het gaat er gewoon om dat er snel aangepakt wordt als mensen klagen over gaten in de weg.

Wethouder Mager. Het ei voor het ombouwen van kantoorpanden is inderdaad gelegd en daarin beschouwen wij onze motie als ondersteunend, dus we snappen eigenlijk even niet waarom u dat niet positief ondersteunde, maar misschien krijg ik daar in tweede termijn nog helderheid over.

Bij wethouder De Boer vond ik het interessant te horen dat kleinschalige duurzaamheidsprojecten zonder leges kunnen. De vraag bij mij is dan gelijk: is een dak van een Vereniging van eigenaren waar onzichtbare zonnepanelen op gelegd worden een klein of een groot project? Ik ben benieuwd.

Wethouder Dansen. Blij dat we elkaar gevonden hebben op een aantal positieve zorg moties, dat moeten we voortzetten.

En dan de burgemeester zelf. Burgemeester, u maakte de fantastische opmerking dat het vaak ook lijkt alsof de overheid de burger wantrouwt, niet vertrouwt, wantrouwt. Dat is

iets wat wij in ons verkiezingsprogramma eigenlijk ook al gezien hadden. Wij schreven in ons verkiezingsprogramma dat in Gorinchem moet worden geregeerd vanuit het vertrouwen in de burger. Dat willen we graag nog een keer benadrukken. Daar zijn wij ontzettend voorstander van en in die zin sluit ik me graag bij u aan.

Dan kom ik bij de moties.

De motie over aandacht voor het Piazzacenter snappen wij. We vinden hem ook heel sympathiek en we snappen de zorgen die er zijn rondom het Piazzacenter, alleen: we willen ook voorkomen dat het parkeren zich over de hele wijk gaat verspreiden. In die zin denken wij nog even na of we de motie wel gaan steunen, of dat we hem opzij leggen.

De voorzitter: Interruptie de heer Klein.

De heer Klein: Ik snap het, parkeren is altijd een heel spannend onderwerp. Maar laten we het niet alleen beperken tot het parkeren. Kijk, de motie roept op tot onderzoek, roept op tot het gesprek. Wij halen uit de gesprekken met de winkeliersvereniging in ieder geval de terugkoppeling dat daar heel veel behoefte aan is. Dus wij roepen eigenlijk hier op: onderzoek het, ga het gesprek aan en bekijk wat de oplossing is. Daarin hoop ik dat we uw steun kunnen vinden voor deze motie.

De heer Oostrum: U heeft de juiste woorden gebruikt, onderzoeken en in gesprek gaan. Dat zijn prima termen, dat willen wij ook. Laten we echter niet vergeten dat de gemeente niet alleen partij is. Een beleggingsmaatschappij is eigenaar van Piazza en als je naar de gemeente toekomt om alle problemen te laten oplossen, sla je de belegger over, en vaak moet je bij de belegger eerst maar eens beginnen, dat is je huisbaas, om daar de oplossingen te zoeken voor bijvoorbeeld veiligheid binnen het Piazzacenter. Maar we gaan de motie steunen.

De motie 'Besturen zonder blinddoek' is zojuist vurig toegelicht door de heer Schefferlie. De aangepaste motie steunen wij uiteraard nog steeds van harte en dienen wij ook mede in.

De motie 'Passend loon voor de sociale werkplaats'. Ik begreep van de wethouder dat al onderzocht wordt hoe zo goed mogelijk maatregelen kunnen worden genomen jegens die werknemers. In dat geval beschouwen wij het als een positieve ondersteuning van het beleid, maar we zijn bereid de motie in te trekken als u straks nog eventjes herformuleert zoals het gebeurt.

'Borg de jeugdzorg', het afkomen van het sociaal domein. We zijn eigenlijk ook benieuwd hoe de SP daarover denkt, maar ook daar wacht ik nog eventjes op het antwoord van het college.

De ervaringsdeskundigheid in de jeugdzorg en meer aandacht voor cultuursensitieve zorg. Dank wethouder Dansen, maar als positieve ondersteuning handhaven wij dus de moties en rekenen op veel steun.

De voorrang voor de Groote Haar vinden we ook positief.

De fietssnelweg rond Gorinchem. Wij kunnen alleen maar constateren dat er steeds meer knelpunten worden toegevoegd aan het Fietsplan, en dan ook nog eens als onderdeel van het mobiliteitsplan. Toevoegen aan plannen leidt vaak tot vertraging. Wat ons betreft moet gewoon snel worden gestart met de knelpunten uit de mobiliteitsnota en uit het Fietsplan.

Het overbruggen van de kloof. Daar zei ik al over: daar zijn we voor. Ook de motie 'Bee happy!' zullen we steunen. Positief staan we eveneens tegenover de motie 'Samen tuinieren'.

En dan de Gorcumpas. Die motie komt zo bekend voor. Ik denk dat hij 25 jaar geleden voor het eerst is ingediend en dat was in een periode waarin er heel veel bezwaren waren om het in te voeren. We vinden het een prachtige uitdaging om het opnieuw te onderzoeken en we zullen deze motie dan ook van harte ondersteunen.

De motie met de titel 'Asielzoekers sneller aan het werk' zullen we ook steunen.

Ook de motie over werkstudenten bij de gemeente Gorinchem kan op onze steun rekenen.

De gemeenteambtenaar de mogelijkheid bieden om vrijwilligerswerk te verrichten tijdens werktijd staat volgens mij al in de cao; ik meen zelfs 4 dagen per jaar.

Positief zijn we over de motie 'mensen in woningnood niet onnodig belasten met leges'

We aarzelen een beetje over de motie 'OZB, weg ermee!'. Wij hebben het gevoel dat dat ook al een keer onderzocht is en dat er allerlei juridische problemen waren, maar we vinden de motie dermate sympathiek dat we in ieder geval vinden dat het nog eens onderzocht moet worden.

'Sparen voor later voorkomt een kater' klinkt ook heel goed. Wij vinden alleen dat je voor incidentele kansen die landelijke evenementen en de landelijke overheid of de televisie ons bieden altijd bereid moet zijn om gewoon incidenteel geld beschikbaar te stellen, zoals nu vijf ton voor Sinterklaas. Voor ons hoeven we daar niet voor te sparen, maar ik hoor dat later nog.

De kunstwerken. 'De draak en Sint Joris' is natuurlijk een bijzonder kunstwerk, al denk ik dat er nog meer kunstwerken zijn die aandacht verdienen, maar deze motie zullen we ook zeker steunen.

Mevrouw Stevens: Voorzitter, ik wil erop wijzen dat die andere kunstwerken achter de derde bullet ook genoemd worden.

De heer Van Houwelingen: Ik heb nog een vraag over de motie van de PvdA betreffende het onderzoek naar de ombouw van kantoorpanden. Ik weet niet helemaal wat daarover daarnet gezegd werd, maar volgens mij staat het ook in de woonvisie en was die niet helemaal nodig, maar wat mij vooral opviel was het veelvuldig gebruik van de term 'flexibel'. Wat bedoelt u daarmee? Is het gewoon flexibele bouw, of zijn het flexibele contracten, tijdelijke huurcontracten?

De heer Oostrum: Ik ben er heel ruimdenkend in: flexibel waar het flexibel kan zijn.

Dank u wel.

Amendement A03: Degeneratie-opbrengsten voor snelle aanpak herstelwerkzaamheden

Indieners stellen voor het raadsvoorstel als volgt te amenderen:

Toevoegen aan punt 4:

4. in te stemmen met de vorming van een voorziening Degeneratiekosten en deze in te zetten voor snelle aanpak van incidentele herstelwerkzaamheden.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van Santen, VVD.

De heer Van Santen: Voorzitter. Ik hoor toch ook heel veel mooie woorden weer vandaag en volgens mij komt de raad – ik hoorde de heer Schefferlie er ook al een beetje over – op veel fronten wel dicht bij elkaar. Ik vind dat constructief. Zo zei ook het CDA bijvoorbeeld dat de samenwerking buiten de raadzaal over het algemeen positief is. Nou, dat beamen wij. Hartstikke goed en ik hoop dat dat hier ook steeds beter gaat worden, en volgens mij is dat ook zo.

Heel veel mooie woorden heb ik vanavond ook gehoord in de beantwoording van onze vragen, en daar zijn we heel tevreden mee. Als ik hoor dat we met 'Blik in actie' de nodige acties gaan verrichten, ook om dat te vereenvoudigen, lijkt me dat fantastisch. We zijn nog even benieuwd naar die termijn; dat zouden we in de tweede termijn nog horen van de wethouder.

Over de tijdsperiode met betrekking tot de opslag in de regio is nu in ieder geval meer duidelijkheid, dank daarvoor. En als het gaat om het afvalbeleid: er werden oplossingen genoemd en je kunt erover twisten wat dan de beste oplossing is, wat niet, wat wel?, maar ik hoor in ieder geval dat er een aantal oplossingsrichtingen zijn, dus daar zijn we ook heel tevreden mee. Dus hartstikke mooi.

Waar we helemaal tevreden mee zijn, is het verder ondersteunen van het ondernemersinitiatief. Dat lijkt ons echt heel mooi. Als we zien hoe dat in Dordrecht gaat en ook alle dingen die daarin genoemd staan, bijvoorbeeld het Ondernemersfonds en alle ideeën die daarbij zijn, zou ik de wethouder willen adviseren om daar vooral ook goed naar te kijken. Het lijkt ons heel erg mooi om dat in Gorinchem ook te omarmen, dus hartstikke goed.

Het laatste waarover we met elkaar, denk ik, nog wat meer moeten gaan praten, en waar ook best wel wat ideeën voor zijn, is dat stukje vanuit de looproute van het station naar de binnenstad. Het lijkt ons inderdaad goed om dat dan met de raad ook wat breder te bekijken, van: waar zitten nou de ideeën, waar kunnen we met z'n allen op inzetten, wat niet, wat wel? Want er zullen best dingen zijn die ook bij andere fracties leven, denk ik, om daar iets moois van te maken met elkaar. Dus ook hartstikke leuk.

Dan de moties die we hadden. Ja, Groote Haar, kijk: het is ook een stuk integraliteit, hè? Ik wil even naar de heer Schefferlie toe. Het kan gewoon niet zo zijn dat mensen die hier wonen of werken moeten gaan vertrekken omdat hun bedrijf hier niet meer gevestigd kan zijn. Dat willen we juist voorkomen en we snappen ook best dat dat regionaal ook goed bekeken moet worden, vandaar dat we ook het stukje hebben opgenomen in die motie om integraal dingen te bekijken, dus ook met doorverhuizingen, of misschien dat een bedrijf van het ene naar het andere bedrijf wil hopen, dat zou zomaar kunnen. Maar je moet het bekijken en je moet er iets mee doen. Als je dat niet doet, zijn we uitgespeeld op dat niveau, en dan zijn we die bedrijven gewoon kwijt.

Goed dat de wethouder serieus wil kijken naar de motie over de fietssnelweg. Ik hoor wel dat die mogelijkheid nog wat meer bekeken moet worden en ook het tijdspad werd volgens mij nog als een punt van aandacht benoemd. Wij willen ook niet de beroerdste zijn en willen ook gewoon kijken wat de mogelijkheden daarin zijn. Dus in dat kader heb ik die motie iets aangepast, om wat flexibeler te zijn, ook naar de collega's toe. Voor de goede orde: we trekken de eerste motie in en samen met SP en Gorcum Actief dienen we in plaats daarvan een motie in waarin we het college oproepen de fietssnelweg langs de noordkant van de A15, parallel aan de A15, verder in kaart te brengen, deze mogelijkheid mee te nemen als mogelijkheid in het nieuwe uitvoeringsprogramma van de mobiliteitsvisie en hiervoor dan een plan op te stellen uiterlijk 2024, dus daar even wat meer ademruimte mee te scheppen. Op die manier kunnen we als raad deze route dus goed afwegen in een geheel. Kortom, meer kansen dus.

Dat gezegd hebbende over de reacties, wil ik nog even op de moties ingaan. Ik zal ze niet allemaal benoemen, ik ga gewoon even in op degene waar wij nog wat aandacht voor hebben.

Ik begin bij de Gorcumpas. Wij gaan wij gaan die steunen, maar wij denken wel dat het een lastige kan zijn in een stad als Gorinchem, want we hebben gewoon niet de orde van grootte van andere steden waar deze pas al best wel een strijd gaat zijn. Dus we zijn gewoon best wel benieuwd naar de levensvatbaarheid hiervan. Het is een onderzoek, heb ik begrepen, dus we gaan die uitkomsten gewoon scherp bekijken.

Waar we ook in meegaan, is de motie over het overbruggen van de kloof van ChristenUnie/SGP. Breder oppakken lijkt ons sowieso helemaal prima, want dat versterkt elkaars effect denk ik ook in dit in dit kader, dus die zullen we ook steunen.

We gaan ook de 'Gooi kunst niet weg'-motie steunen van de SP, al denken wij dat het best wel een uitdaging zal worden met mozaïek en dergelijke, en ik weet dat de hele binnenstad vol zit met mozaïek. Het moet alleen niet de bouw van het nieuwe theater tegen gaan staan, of enorme kosten met zich meebrengen. Dan moeten we het misschien niet doen, maar we vertrouwen de wethouder en het college een beetje in het oordeel daarin.

De motie van de Partij van de Arbeid over meer aandacht voor cultuursensitieve zorg gaan wij steunen. Ook de motie over ervaringsdeskundigheid in de zorg gaan we steunen. Het lijken ons goede aanvullingen op het geheel in een toch al best wel complex domein uiteindelijk.

Over de ombouw van kantoren heb ik volgens mij in november vorig jaar al een discussie gevoerd met de heer Oostrum. Er wordt heel erg gestuurd naar huur en dat vindt onze fractie niet juist. We willen graag ombouwen, dat is destijds ook besproken, maar ook koop moet daarin wat ons betreft een optie blijven. Nou weet ik dat wethouder zegt dat ze daarmee al bezig zijn...

De heer Oostrum: Ik zei al: flexibiliteit waar het flexibel kan zijn. Dus als u koop wilt, mag dat wat ons betreft ook daarin.

De heer Van Santen: Dat is wel een ander verhaal dan u in november had...

De heer Oostrum: Nee, nee!

De heer Van Santen: Ik zou de notulen nog even teruglezen dan. Maar in dat kader heeft de wethouder ook aangegeven dat we er eigenlijk al mee bezig zijn, dus we volgen een beetje de wethouder in die redenering, maar misschien kan de wethouder daar nog iets over zeggen in de tweede termijn, want het is inderdaad wel een belangrijk punt, ook voor ons.

De motie van het CDA 'Maak verduurzamen minder duur' vinden we ook een goede motie eigenlijk, al denken we wel dat hij al een soort van uitgevoerd is. Niettemin is het een goede motie en een goed punt wat u had gezien. Dus daar gaan we ook niet flauw over doen, die gaan we steunen.

'Sparen voor later voorkomt een kater' is weer origineel gevonden. Sparen kan, maar we moeten wel een beetje waken voor een precedent en ik denk dat we ook een goede citymarketing moeten inzetten om de stad op de kaart te houden. In dat kader willen we dat ook steunen, om gewoon te kijken wat er op ons pad komt daarin.

Dan kom ik bij de moties van D66. 'Asielzoekers sneller aan het werk'. Sorry, maar wij vinden het toch echt landelijk een groot ding, Het is nu ook een groot ding, het is een lobby en een pilot tegelijk inmiddels. Je mag overal een mening over hebben, maar het lijkt ons wel goed om die discussie landelijk gewoon af te wachten voor een deel, ook op die pilot. Los daarvan denken we dat er best wel een precedent kan zijn. Ik kan er een hele discussie over voeren, maar dat zouden we dan landelijk moeten doen, denk ik. Maar goed, het is gewoon niet iets waar wij achter kunnen staan...

De heer Krol: Voorzitter, bij wijze van interruptie...

De voorzitter: De heer Krol.

De heer Krol: Ik wil graag even op dit punt ingaan, om te voorkomen dat we, net als in Den Haag, hier een soort tegenstelling krijgen met ChristenUnie/SGP en D66 aan de ene kant en de VVD aan de andere kant...

De heer Van Santen: En het CDA!

De heer Krol: Het CDA weet ik nu even niet! Ik snap wat u zegt. De landelijke lobby, de SP ging er ook op in, is lastig. Als we naar de lokale situatie kijken, zien we dat er hier in Gorinchem gewoon best veel statushouders zijn die met hun ziel onder de arm lopen omdat ze geen kant op kunnen met hun talenten en best wat zouden willen doen. Er gebeurt echt wel wat, maar wij willen juist oproepen om die groep, die hier is en onderdeel is van onze samenleving, toch nog even nadrukkelijker te steunen, zeg maar, in uiteindelijk die route richting betaald werk en meedoen. Als we dat landelijke verhaal er toch wat van los zingen, is er dan steun bij u te vinden om vooral die inzet hier lokaal wel met elkaar op te gaan pakken?

De heer Van Santen: Nou, ik denk dat het ten eerste een goede stap is om dat lobbyverhaal eruit te halen, maar ik weet niet of het bij ons gaat werken. Wij vinden het sowieso lastig om dit te beoordelen, want er zijn gewoon heel veel haken en ogen aan en daarom zijn bijvoorbeeld ook die 24 weken in het leven geroepen. Nou gaan we toch die landelijke discussie een beetje voeren, want er zitten haken en ogen aan als het gaat om uitkeringsgerechtigdheid, als het gaat om de vraag hoe we dat juridisch allemaal netjes kunnen ondervangen. Daar zit bij ons een beetje de wrijving, zeg maar. Die pilot spreekt ons inderdaad al meer aan dan die lobby, dat ben ik wel met u eens. Wij vinden het ook heel sympathiek wat u daarmee bedoelt, alleen: we denken dat we nu, in het heetst van de strijd, beter even het landelijke kunnen afwachten en kijken hoe we daar dan mee om moeten gaan.

De voorzitter: Mevrouw Albert Heidenrijk.

Mevrouw Alba Heidenrijk: Ik wil een kleine aanvulling geven. Ik begrijp op zich best wel dat er haken en ogen aan zitten, dat is vaak als je iets met een pilot opstart, tegelijkertijd hoeven we het wiel niet opnieuw uit te vinden, want in onder andere Maastricht gebeurt dit al. In die zin is het wel degelijk mogelijk, alleen moet je af en toe ook buiten de lijntjes durven kleuren in dit soort situaties.

De heer Van Santen: Ja, dat kan, alleen vind ik dit nu niet het momentum en ik heb daar ook mijn beweegredenen voor genoemd: dat er landelijk best wel veel aan de hand is op dit dossier en ik vind het ook lastig om dan te gaan zeggen van “nou, laten we het dan nu in Gorinchem maar wel gaan doen”, terwijl we daar nu net misschien nieuwe regelgeving voor gaan verzinnen. Maar ik weerhoud de collega’s er niet van om daar wel iets over te vinden. Dat is even het standpunt vanuit ons.

Ik denk dat ik nu wel genoeg gezegd heb over de moties. Het is ook mooi om te zien dat we verder werken aan de groene stad en ik denk dat het met onze steun aan de moties ‘Bee happy!’ en ‘Samen tuinieren’ vast nog groener wordt.

Daar laat ik het even bij. Dank u wel.

Motie M22: Fietssnelweg Gorinchem

De raad der gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 6 juli 2023;
overwegende dat

- Gorinchem Noord de aangewezen locatie is voor een groot deel van de regionale onderwijshuisvesting;
- scholieren over het algemeen fietsen, door de stad langs diverse gevaarlijke knelpunten en/of over industrieterrein Papland;
- een deel van de infrastructuur reeds aanwezig is op deze locatie;
- er steeds meer snellere (elektrische) fietsen zijn die beter gedijen op een fietssnelweg;
- de fietsroute ook een (meer) directe verbinding realiseert voor diverse sportgelegenheden;
- een directe fietsroute voor forenzen ook wenselijk is in aanvulling op de realisatie van Grootte Haar;

roept het college op

- de fietssnelweg, langs de noordkant van de A15 en parallel aan de A15 snelweg, verder in kaart te brengen;
- dit mee te nemen in het nieuwe uitvoeringsprogramma van de Mobiliteitsvisie 2024-2027;
- hiervoor een plan op te stellen en dit uiterlijk eind 2024 aan de raad terug te koppelen.

De voorzitter: Dank u wel. ChristenUnie/SGP, de heer De Pagter.

De heer De Pagter: Dank u wel, voorzitter. We zijn dankbaar voor de reacties van het college en zoals ik in mijn eerste termijn heb aangegeven, hebben we ook vertrouwen in de plannen voor de komende jaren. Een meerjarensystematiek heeft een dynamisch karakter en verwacht ook van ons bewegingsbereidheid te tonen om mee te bewegen en positief kritisch te zijn en te blijven. We hadden nog wel een aantal vragen gesteld over een onderzoek en dat waren, denk ik, vragen aan wethouder Mager over een mogelijke lobby naar Den Haag: dreigen er gezinnen uit huis gezet te worden, zijn er voldoende instrumenten voor onze gemeente beschikbaar om te kijken hoe het gaat met gezinnen die in armoede dreigen te komen, of die euro’s tekort komen in de maand? Daar verwacht ik nog een reactie op, al twijfel ik nu even aan wie ik dit moet voorleggen, aan u, of aan mevrouw Molengraaf. Het ging over het stukje waarin ik het had over dat landelijk onderzoek van de commissie Sociaal Minimum, waarin geschetst werd dat huishoudens in de bijstand met kinderen maandelijks enkele honderden euro’s tekort komen. Graag vanuit het college de ideeën binnen onze gemeente hoe we daarmee omgaan. Is er een lobby naar Den Haag, dreigen gezinnen binnen onze gemeente uit huis gezet te worden en hebben we genoeg instrumenten om kinderen binnen deze gezinnen daarvan te vrijwaren en deze misère zoveel mogelijk te voorkomen?

Gehoord de reflectie van het college qua adviezen dan wel toezeggingen die zijn gedaan, wil ik ingaan op de amendementen en moties waar wij niet mee instemmen. Dat zijn beide amendementen van de PvdA, de motie omtrent degeneratie, de motie ‘Besturen zonder blinddoek’, ‘Onderzoek ombouw kantoorpanden’, de motie ‘Werkstudenten’, ‘Vrijwilligerswerk tijdens werktijd’, ‘mensen in woningnood’, de motie ‘OZB, weg ermee!’ en ‘Besturen is keuzes maken’. Ook zullen we niet instemmen met de motie over passend loon bij de sociale werkplaats, al doet dit wel een beetje pijn, omdat we ook zien dat hier het risico van rechtsongelijkheid kan opdoemen. We moeten niet een situatie realiseren dat er verschil ontstaat tussen collega’s die bij Avres werkzaam zijn, maar in andere gemeenten woonachtig zijn. Dan zou er dus rechtsongelijkheid ontstaan en we hopen dat de ontwikkelingen binnen de cao ook daar een passende oplossing voor zal treffen. Dat is de lopende route.

De moties die we wel steunen zijn ‘Aandacht voor het Piazzacenter’, ‘Aandacht voor cultuursensitieve zorg’, ‘Gorcumse voorrang Groote Haar’ – dank voor de toelichting zojuist gegeven door de heer Van Santen –, de motie ‘Fietssnelweg Gorinchem’ – ook dank voor de aanpassing hiervan –, de motie ‘Gorcumpas’ van Gorcum Actief, de motie ‘Sparen voor later’ – we zijn wel van het sparen, dus dat heeft zeker onze steun –, de motie ‘Maak verduurzamen minder duur’ en de motie ‘Gooi kunst niet weg’. Daarnaast steunen we uiteraard de moties die we zelf hebben ingediend, dan wel mede hebben ingediend.

Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Gorcum Actief, mevrouw Hamann.

Mevrouw Hamann: Dank u wel, voorzitter. Er zijn zoveel moties en amendementen ingediend dat je haast niet meer weet waar te beginnen.

Eerst wil ik het college danken voor de heldere en duidelijke antwoorden. De wethouder financiën heeft beloofd met een lijstje te komen voor de begroting. Die duidelijkheid vinden wij ook heel belangrijk, dus ik snap wel dat daar veel naar gevraagd wordt, maar ik zou zeggen: we worden strakjes wel op onze wenken bediend, dus dat gaan we zien. Wat in de toekomst wel en niet kan, zal ook de toekomst leren. Daar kun je niet altijd op voorsorteren. Het lijstje komt dus. Ik verbaas me soms wel eens een beetje over de vinnigheid van sommige reacties als het financieel wat moeilijker wordt. Sommige partijen trekken nu fel van leer, terwijl er toch wel degelijk een kans is geweest om over dat lijstje te praten, namelijk op 11 mei. Toen was er een B&A en was het antwoord aan de wethouder: het college moet zelf maar met voorstellen komen, en dat gebeurt nu dus.

De heer Schefferlie: Voorzitter, bij wijze van interruptie. Misschien even ter verheldering, en dat hebben we ook in het voorjaar al gedaan. Kijk, de situatie is zo complex dat wij liever objectieve informatie krijgen over hoe een en ander zich nu verhoudt, wat we al hebben geautoriseerd, wat we nog van plan zijn en wat ons ter beschikking staat. Als je dan zou concluderen dat je daar niet helemaal uitkomt, wat wij eigenlijk vermoeden, moet je scenario’s voorgelegd krijgen. Dat vind ik normaal bestuurlijk werk, van waaruit je dan wat gestructureerd als raad het gesprek met elkaar kunt voeren. Die facilitering zou ik dus eigenlijk al eerder gewild hebben. We hebben er nu weer om gevraagd, oké, het komt eraan, maar zo hebben wij het bedoeld. Ik denk dat

je dan een goede rolverdeling hebt tussen college en apparaat en wij als raad, om dat uiteindelijk op die manier te kunnen doen.

Mevrouw Hamann: Ik denk dat die kans nog komen gaat en dat we de handreikingen als raad dan ook moeten oppakken, ook als het gaat over bijvoorbeeld een klankbordgroep. Die suggestie is meermaals gedaan en dan kun je aan de voorkant praten over al dit soort zaken. Dus ik zou daar zeker voor zijn. Nu is het inderdaad nog een voorsorteren. Wij blijven graag scherp aan de wind varen, dat durven we best, maar eigenlijk niet met D66, met de heer Tekir, want die steekt eerst zes rode vlaggen uit en dan kapseist het bootje. Daar hebben we niet zoveel zin in.

De heer Tekir: Even ter correctie: het waren vijf rode vlaggen!

Mevrouw Hamann: Ik heb dat niet helemaal verstaan.

De heer Tekir: Het lijkt erop dat u meer niet hebt verstaan.

Mevrouw Hamann: Ik versta het nog steeds niet, maar goed. Dat neemt niet weg dat wij niet blind zijn voor de problemen en het gepuzzel zien. Wij zijn heel erg blij met de oproep van de heer De Pagter om te gaan praten met de stad en te kijken of er weer iets van vertrouwen van de inwoners te winnen is. Wij zien wel dat geruzie hier in de raad niet bijdraagt aan het imago van de lokale politiek. In de landelijke politiek is men al lang teleurgesteld, maar lokaal gaat het net zo hard, zie ik zo. Dus ik denk dat het goed is als wij proberen dat anders te doen en dat we ook gaan beginnen met praten met de inwoners van de stad. Wij steunen die motie van harte.

Over tuinieren en De Ridderbucht: ik sta ervan te kijken dat die grond daar vervuild is. Daar schrik ik wel van, maar misschien is er een andere plek. We zijn blij dat de wethouder hier serieus werk van wil gaan maken.

Over de Gorcumpas hebben we al best wat gepraat. We zijn erg benieuwd wat er uit de inspanningen van de wethouder gaat komen. Wat ons betreft moet het een pas zijn dat je als Gorcumer kunt zeggen: ik ben trots op mijn Gorcumpas.

Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. D66, de heer Tekir.

De heer Tekir: Voorzitter, dank u wel. Voordat ik inga op de moties, en ik ga ze lang niet allemaal behandelen, dus dat zal ik kort houden, moet mij wel iets van het hart. Dat komt mede voort uit de woorden van mevrouw Hamann, die vindt dat het vinnig wordt als wij in deze raad met elkaar de financiën kritisch tegen het licht houden. Ik vind dat toch wel jammer. Ik beschouw ons, als raad, als het hoogste orgaan van deze gemeente en wij hebben een controlerende rol richting het college ten aanzien van plannen en ambities die wij willen realiseren, en om dan weggezet te worden als vinnig, vind ik onterecht en doet ergens ook wel pijn. Ik snap natuurlijk dat een kritische beschouwing op de financiële keuzes, als je in de coalitie zit, of als je in het college zit, geen fijne boodschap is, maar wat ik wat ik zo mis, ook bij u, mevrouw Hamann, is dat ondanks een uitvoerige, inhoudelijke onderbouwing van mijn pleidooi er geen enkele inhoudelijk tegengeluid komt. Het enige wat ik vooral hoor is: we hopen dat het goed komt, we

hebben vertrouwen. Wij hebben ook vertrouwen, maar we willen ook zien dat het allemaal financieel mogelijk is.

De voorzitter: Mevrouw Hamann.

Mevrouw Hamann: Ja, dan wordt het dus toch weer vinnig, hè? In de eerste termijn zijn we daar uitgebreid op ingegaan en in de tweede termijn hebben wij ons vertrouwen uitgesproken in de lijstjes en de matrixen en alle dingen die gaan komen voor de begroting. Dus wij wachten dat gewoon af en dan gaan we het daarover hebben. En ja, ook de heer Tekir is natuurlijk hartstikke welkom in die klankbordgroep financiën. Ik zou zeggen: ga meedoen!

De heer Tekir: Ja voorzitter, dat is dus precies wat ik zeg: mevrouw Hamann geeft continu aan dat ze het allemaal af wil wachten en dat is prima, maar wij geven vanuit D66 onze zorgen aan en die onderbouwen wij. Ik vind het zo jammer dat de reactie, niet alleen van u, maar ook van het college, op die rode vlaggen – zo noem ik het even – ontwijkend is, vaag is en ons niet overtuigt dat het allemaal goed komt. Natuurlijk hopen wij ook dat het goed komt, natuurlijk hopen wij ook, zeker als onderwijspartij, meneer Klein, dat die schoolgebouwen gerealiseerd worden, maar onze zorg zit hem erin dat, als wij ambities blijven stapelen, wetende dat we het financieel niet gaan redden, het dan een doorgestoken kaart is en dat we vroeg of laat onszelf tegen zullen komen en dan de keuze moeten maken om fors te bezuinigen, en dat is wat wij vóór willen zijn. Dat is wat wij ook vóór willen zijn voor het college, om te voorkomen dat we moeten snijden. In die beruchte sessie over investeringsplannen was de afdrank van de presentatie die werd gegeven: raad, geef maar aan waar we kunnen bezuinigen. Die vraag is al gesteld, hè, dus laten we daar ook niet heel moeilijk over doen.

Mevrouw Hamann: Volgens mij was de vraag niet zozeer “waar kunnen we bezuinigen?”, maar “waar geven we prioriteit aan?” Dat is wat anders.

De heer Tekir: Voorzitter. Ook de wethouder voor financiën keek niet met een goed gevoel terug naar die sessie, dus laten we het even daarop houden. Dat was geen geslaagde sessie. Dat willen we vóór zijn en dat kan met de motie die nu is samengevoegd, en die zelfs van titel is gewijzigd. Door met een open vizier keuzes te maken, kunnen we dat inzicht verkrijgen. De heer Klein stelt ons dan de vraag van: geef dan aan waar u die keuzes zou willen maken? Dat zou ik graag willen doen, maar laten we dat inzicht dan op tafel leggen. Het is toch opmerkelijk dat het college aangeeft dat dat wel bij de verschillende collegeleden, of bij de wethouder financiën, in het hoofd zit, maar dat dat nog niet met ons is gedeeld?

De voorzitter: Interruptie de heer Klein.

De heer Klein: Ik hoor de heer Tekir zeggen dat hij keuzes wil kunnen maken. Ik snap die behoefte, dat heb ik net ook in mijn pleidooi aangegeven, maar mijn afdrank van de wethouder zojuist is, en misschien zit ik er volledig naast en spreekt ze mij dat tegen in haar tweede termijn, dat zij heeft toegezegd dat er een overzicht komt van alle investeringen en waar dan wel of niet geld voor is. Dat is in ieder geval hoe ik het heb gehoord en dat is volgens mij precies wat er gevraagd wordt.

De heer Tekir: Dat ben ik met de heer Klein eens, maar dat bevestig ik ook. Wij kunnen pas de keuzes maken op het moment dat wij dat overzicht krijgen. Daarom vind ik het zo jammer dat dat vandaag bij deze integrale afweging niet op tafel ligt.

De heer Klein: Ja, die snap ik, maar ik ben in ieder geval blij dat het er nu gaat komen.

De heer Tekir: Dan hoop ik ook dat u die motie wel steunt, zodat we met de raad goede keuzes kunnen maken. Maar ik ben bang dat u dat niet gaat doen.

De heer Klein: Daar kan ik nu nog geen uitspraak over doen, voorzitter, aangezien de motie nog niet op iBabs staat. Dat zal dus moeten blijken.

De heer Tekir: Goed.

Voorzitter. De collegereactie op de financiële beschouwing leidt er niet toe dat wij zijn verlost van onze zorgen, de rode vlaggen die ik heb genoemd en toegelicht. Het college geeft aan te verwachten dat de rente en de inflatie in de zomer zullen dalen. Dat is precies wat ik aangaf, namelijk hópen dat het goed komt. Het college geeft aan dat de septembercirculaire soelaas zal bieden. Ook dat is precies wat ik noemde, namelijk hopen dat het goed komt. We willen graag zién dat het goed komt.

De heer De Pagter: Voorzitter, bij wijze van interruptie...

De voorzitter: De heer De Pagter.

De heer De Pagter: U bent werkzaam in de financiële sector en volgens mij is meerjarensystematiek een systematiek die dynamisch is, waarvan we niet altijd weten dat alles vooraf in beton gegoten kan worden, waarbij we moeten anticiperen op de ontwikkelingen die in de markt zijn, en daarbij kunnen we niet alles van tevoren aftikken, een kruisje erbij zetten en een kringeltje erdoorheen halen. De ontwikkelingen in de markt zullen ons vragen om positief-kritisch te blijven zijn. Ik vind het soms een beetje jammer dat u daaraan vast blijft houden en dat de toezegging van de wethouder bepaalde zaken niet bij u weg heeft genomen. Alleen, ik vraag u ook om vanuit de kennis en kunde met betrekking tot het werken met financiële systemen en meerjarenbegrotingen, u te realiseren dat dat ook vraagt om op de geijkte punten daarin positief-kritisch te blijven.

De heer Tekir: Voorzitter. De heer De Pagter heeft helemaal gelijk. Natuurlijk zijn er allerlei onzekerheden en risico's die je in je begroting opneemt. Dat doen wij ook in de paragraaf weerstandsvermogen en die staat ook niet ter discussie. Ik heb vorig jaar bij de behandeling van de perspectiefnota aangegeven dat het college scherp aan de wind vaart, en dat is prima, maar dat is nu omgeslagen. Het is nu omgeslagen naar een soort systematiek waarin we gaten met gaten vullen. Dat is niet meer dealen met onzekerheden, maar op het moment van besluitvorming al weten dat de financiële dekking er niet is. En ja, meneer De Pagter, ik kom uit de financiële wereld en er geldt voor mij één stelregel: op het moment dat je plannen vaststelt, moet de financiële dekking zeker zijn, dan moet je ook op dat moment zeker weten dat je die plannen kunt uitvoeren. Dat is wat we op dit moment op meerdere terreinen missen.

Mevrouw Hamann: Voorzitter...

De voorzitter: Mevrouw Hamann.

Mevrouw Hamann: De heer Tekir kan wel specialist zijn in de financiële wereld, ik kom uit een ondernemersfamilie, die maakt plannen op lange termijn en kijkt vooruit, en kijkt onderweg hoe ze aan de middelen komen. Maar je gaat wel door, je gaat niet zitten kijken van “oei, we weten het nog niet precies”. Over het zwembad moeten we na de zomer een besluit nemen, hoe kun je dat dan nu al inboeken? Dat kan toch helemaal niet, het is helemaal nog niet bekend.

De voorzitter: Volgens mij is het punt dat gemaakt wordt over en weer gewoon duidelijk en iedereen kan daar vervolgens van vinden wat hij daarvan vindt. De heer Tekir vervolgt zijn betoog.

De heer Tekir: Voorzitter. Ik ga door met het langslopen van enkele moties, niet allemaal, want vanuit het adagium ‘goed idee is goed idee’ zullen wij weer heel wat moties van collega-fracties steunen.

Bij de motie ‘Aandacht voor het Piazzacenter’ hadden wij een zorg ten aanzien van de bewoners en het parkeren voor hen. Ik begrijp dat de fractie van Stadsbelang contact heeft gehad met de winkeliersvereniging. Fijn dat de motie beschouwd kan worden als een overleg met meerdere partijen op het Piazzacenter, dus ook met de bewoners, en daarmee kan de motie op onze steun rekenen, omdat we er dan van uitgaan dat de verschillende verhalen bij elkaar komen.

Dan de motie ‘OZB, weg ermee!’. Die klinkt heel sympathiek, en dat is ze ook, maar tegelijkertijd creëert ze wel een ongelijkheid ten aanzien van OZB-heffing. Nou zouden wij dat in principe niet erg hebben gevonden als dat tijdelijk was. Zo hebben wij – misschien zal de heer Van der Geest zich dat nog herinneren – ten tijde van de coronaperiode vanuit D66 een motie ingediend om tijdelijk leges kwijt te schelden voor ondernemers die op dat moment financieel in de knel zaten. Dat werd toen overigens door het CDA niet gesteund. Maar dat was maar tijdelijk. Als dit tijdelijk zou zijn om een bepaalde crisis te beslechten, zouden we daar best in mee kunnen gaan, maar aangezien het hier om een structurele kwijtschelding gaat, zorgt het voor ongelijkheid, die we, denk ik, op termijn niet meer kunnen uitleggen. Want wat doen we dan bijvoorbeeld straks met ouderen? Er zijn nog meer kwetsbare doelgroepen die ook OZB betalen en die we misschien ook zouden willen ontzien. Dus het creëert een precedent dat discutabel wordt en daarom zullen wij de motie niet steunen.

De motie ‘Asielzoekers sneller aan het werk’ hebben wij na de input die vanuit de fracties is gekomen in overleg met de heer Krol aangepast. Ik trek dus de oorspronkelijke motie in en we dienen een nieuwe motie in onder dezelfde titel, waarbij we de lobby, dus het eerste punt, vervangen door ‘bij eventuele knelpunten een melding te doen bij het Rijk’. Dat kan via het COA, maar dat mag het college zelf bepalen. In ieder geval gaat het lobby-aspect eruit en we focussen op wat wij lokaal doen door middel van de pilot om die doelgroep sneller aan het werk te krijgen en te activeren. Dat is in essentie waar de motie toe oproept en ik ben ook blij dat op dat aspect het college de motie positief omarmt.

Als het gaat om de motie ‘mensen in woningnood niet onnodig belasten met leges’, vinden wij jammer dat de aanbevelingen uit het rapport, die toch al wel enige tijd op opvolging zitten te wachten, in samenhang bekeken moeten worden. Wij snappen niet zo

goed waarom dat bepalend zou zijn voor het wel of niet heffen van leges. Het gaat hier om € 63 per aanvrager, die op de totale gemeentebegroting totaal niet relevant is – het gaat om zo'n € 5.000 per jaar –, maar voor de mensen die het aanvragen wel het verschil kan maken, en die groep zouden we willen ontzien. En als u dan vervolgens ook een blik wilt werpen op andere aanbevelingen, bijvoorbeeld: er stond ook een aanbeveling in om het aanvraagformulier online beschikbaar te stellen, nou, prima, laten we dat ook doen, maar laten we vooral een eerste stap zetten om die primaire voorziening toegankelijker te maken. Dus we handhaven deze motie.

De moties 'Vrijwilligerswerk tijdens werktijd' en 'Werkstudenten welkom bij de gemeente' hebben eigenlijk betrekking op een modernisering van het goed werkgeverschap. Dat is eigenlijk waarvoor we pleiten. Ik ben blij met de steun links en rechts voor de moties. Tot de heer Oostrum kan ik zeggen dat we het even snel hebben opgezocht en daarover kan ik het volgende melden. Het vrijwilligerswerk tijdens werktijd is níet geregeld in de cao. Wel is het zo dat een aantal gemeenten het hebben geregeld. Als je dat googelt, kom je bijvoorbeeld tegen dat het vanaf 1 juni mogelijk is. Maar dat heeft echt specifiek betrekking op gemeenten en niet op de totale gemeente-cao. Dus als wij dat willen, zouden we dat alsnog moeten regelen. Ik hoop dat we daarmee onze gemeenteambtenaren nog meer kunnen faciliteren om de verbinding met de stad te maken.

Voorzitter, daar houd ik het bij. Dank u wel.

Motie M23: Asielzoekers sneller aan het werk.

De raad der gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 6 juli 2023;

verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

- aandacht te blijven houden voor vroegtijdige participatie en integratie van statushouders, ook als het gaat om vrijwilligerswerk;
- te onderzoeken of er tevens een pilot mogelijk is gericht op vroegere instroom op de arbeidsmarkt van kansrijke asielzoekers die woonachtig zijn in onze opvanglocatie, zo mogelijk via het ambitiefonds van Avres;
- eventuele knelpunten in de lokale aanpak die samenhangen met landelijke wetgeving kenbaar maken bij het rijk;
- en daarover voor de zomer van 2024 te rapporteren aan de gemeenteraad.

De voorzitter: Dank u wel. CDA, de heer Van der Geest.

De heer Van der Geest: Voorzitter, dank u wel, en dank ook aan het college en de collega's uit de raad voor hun reacties in eerste termijn en zelfs al voor een deel in tweede termijn. Ik ga een aantal moties doornemen en de rest ziet u bij de stemmingen.

Allereerst dank aan wethouder De Boer voor het positieve advies over de motie 'Maak verduurzaming minder duur'. Er is ook supersnel onderzoek gedaan, dat hadden we ook niet helemaal verwacht, maar fijn dat het juist breder bekeken wordt door de heer De Boer en mevrouw Dansen. Dat is helemaal goed, nog beter misschien dan we hadden verwacht. De motie 'Groote Haar' is een goed signaal vanuit de VVD. We zijn nog wel even aan het uitzoeken of de motie waarmee we het college dan op pad sturen juridisch wel of niet houdbaar is, dus die verduidelijking zou ik nog graag even willen hebben.

De aangepaste motie 'Fietssnelweg' is ook positief, al willen we wel echt die integrale afweging maken bij de nieuwe mobiliteitsagenda.

Volgens mij hebben we nog een paar open eindjes uit de eerste termijn, voorzitter, en die willen we nog even checken bij het college.

Allereerst de Lingewijk. Wethouder Mager gaf aan dat de participatie hoog in het vaandel staat, maar gaf daarna ook het voorbeeld van het Piazza, dat het daar juist zo positief werkt met zo'n contactpersoon. Dat zou de Lingewijk ook met zo'n ontwikkeling moeten hebben, dus geef nou gewoon een of twee contactpersonen aan. Als u die toezegging wilt doen, zijn we er, want we hebben echt wel vertrouwen in het stedelijk programmeren waar het college voor staat; goed dat dit wordt opgepakt. Zo verkleinen we naar ons idee namelijk ook de kloof tussen gemeente en inwoner. Daarom vinden we de motie van ChristenUnie/SGP ook positief.

Op de Festiviteitenvereniging Dalem komt de wethouder zo meteen terug, als het goed is. De uitstel- of afstelvraag van parkeergarage Kweeklust hebben we volgens mij ook gemist, maar dat kan ook aan ons liggen.

Sommige dingen inspireren en dus heb ik ook nog even snel onderzoek gedaan naar hoe het nou werkt met OZB in andere gemeenten. Nou, puntje voor de wethouder: op nul zetten werkt inderdaad lastig, maar tegelijkertijd geeft de minister van Binnenlandse Zaken Bruins Slot ook aan dat er heel veel goede voorbeelden zijn van positieve ervaringen met het subsidiëren, al dan niet gedeeltelijk, van de teruggave van OZB voor instellingen van sociaal belang. De gemeente Westland doet bijvoorbeeld 75%, Hardenberg 50% – wordt zelfs door de VNG aangeraden op de site –, Eemsdelta 100% en de gemeente Den Haag ook 100%. Het kan dus wel, het subsidiëren van verenigingen, en wat zo'n vereniging betaalt – ik heb dat bij een aantal verenigingen opgevraagd – zit al snel tussen de 2.500 en 3.500 euro per jaar. Nou, dat zijn best wat kosten voor je sportlid of voor je speeltuinvereniginglid.

En inderdaad, voorzitter, spaarsystemen omarmen we, maar net zoals thuis: soms spaar je bewust en doelgericht voor dingen en ga je het daarna uitgeven als je het spaarbedrag bereikt hebt, maar soms ben je ook onbewust aan het sparen. Je bent aan het oppotten omdat er misschien een tegenvaller komt, of dat soort dingen. Naar ons idee zit er nu nog een kleine mismatch in. De wethouder heeft aangegeven dat overzicht te hebben en het ook te overzien, maar dat comfort willen wij ook graag hebben. Neem ons daar nu in mee. We trekken de motie 'Besturen is keuzes maken' in en hebben in plaats daarvan een nieuwe motie opgesteld. De toezegging van de wethouder was al een goede stap in de richting, maar wat ons betreft zijn we er hiermee helemaal en de titel is nu 'Besturen is keuzes maken met open vizier'. Die titel slaat zowel op het college als op ons als indiener. Wij willen ook dat open vizier hebben om die keuzes goed te maken. Ik weet even niet of ik het hele verhaal moet voorlezen, of dat iedereen het zo kan lezen, want hij staat al online, hoor ik...

De voorzitter: Ik zou de belangrijkste punten wel even noemen, want er zijn mensen in de zaal die niet op iBabs kunnen kijken en ook mensen die via de livestream meekijken.

De heer Van der Geest: Dan ga ik een samenvatting geven, voorzitter. Breng alle geplande investeringen in kaart waarover we al een besluit hebben genomen, of bijvoorbeeld een zwembad, geeft daar een bandbreedte voor aan. Geef aan wat het betekent voor de exploitatie en of het wel of niet past voor het investeringsplafond en welke keuzes we te maken hebben als raad als dat niet past. Is dat bijvoorbeeld met

investeringsplafond? De heer Oostrum heeft al een punt gemaakt over de sluitende begroting, dus breng dat in kaart. Het liefst zouden we natuurlijk een voorstel erbij willen zien, maar we snappen ook met alle onzekerheden dat dat niet helemaal 100% kan, maar betrek ons bij de keuzes die we misschien moeten gaan maken, of waarschijnlijk moeten gaan maken. En, voorzitter, ik zeg het er gelijk maar bij vanaf deze plek: wat mijn fractie betreft is deze motie cruciaal om uit de worsteling te komen of wij voor of tegen de perspectiefnota zullen stemmen.

Dank u wel.

Motie M24: Besturen is keuzes maken met open vizier.

De raad der gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 6 juli 2023;
roept het college op om:

1. duidelijk in beeld te brengen hoe de geplande uitgaven en investeringen én de voorgenomen investeringen voor de periode 2024 – 2027 zich verhouden tot de beschikbare middelen in die periode waar we met zekerheid over beschikken;
2. de investeringen inzichtelijk in kaart te brengen en daarvoor een voorstel te doen inclusief opties als het niet past binnen het investeringsplafond en exploitatie voorafgaand aan de begroting bij de gemeenteraad via de gebruikelijke route. Hierbij tevens te betrekken de wijze van dekking met bijbehorend (verwacht) tijdspad;
3. daarbij zo nodig varianten m.b.t. de ontwikkeling van de schuldpositie in op te nemen;
4. de raad het overzicht uiterlijk te verschaffen gelijktijdig met de aanbidding van de begroting 2024-2027, zo mogelijk inclusief de verwerking van de septembercirculaire.

De voorzitter: Dank u wel. De SP, de heer van Houwelingen.

De heer Van Houwelingen: Dank u wel, voorzitter. Het is een lange dag, dus we hebben onze taken maar verdeeld: mevrouw Stevens de eerste termijn en ik de tweede. Hoe sociaal kun je als socialistische partij zijn?

Het college willen we graag bedanken voor de beantwoording van onze vragen, vaak positief en het maakt veel duidelijk. We zijn ook zeer blij met de positieve insteek voor ‘de draak’ en alle andere kunstwerken. Dat mag duidelijk zijn.

In het begin werd door D66 een vraag gesteld, waarbij de PvdA zich later aansloot, over de reserve sociaal domein. Nu ben ik soms wel van de koude kant met cijfertjes en zo, maar zeker geen boekhouder. De wethouder sociaal domein is voor ons geen onbekende, kundig en ervaren in het sociaal domein, en ja, dan is het niet raar dat wij erop vertrouwen dat onze wethouder de jeugdzorg en sociaal domein daarin niet zal laten versloffen. Dat is zoals wij het zien. U zou er misschien met een sommetje anders uitkomen, dat kan.

Dan wil ik graag even naar de belangrijkste moties, want ik ga echt niet alle moties langs. De motie over het Piazza zien we inderdaad als ondersteunend voor de gesprekken.

De motie ‘Passend loon voor de sociale werkplaats’ is, geloof ik, aangepast / aangehouden. Maar goed, misschien zijn de indieners ertoe te verleiden om de motie om te bouwen naar een passende loonsverhoging met terugwerkende kracht, vooruitlopend op de cao. Maar ik weet niet of dan die toeslagen of kortingen weer in gevaar komen. Misschien kan de wethouder daar nog even iets over zeggen.

De motie ‘Ombouw kantoorpanden’. Wij zijn vooral voor woonzekerheid en die tijdelijke huurcontracten zien wij vooral als woonónzekerheid, dus op dat punt kunnen wij er niet in meegaan.

De motie over de Groote Haar. Wij zijn het eens met de voorrang daarop. Gorinchem is een grote schuifpuzzel en je zult inderdaad op een of andere manier ruimte moeten maken om die vleugels vrij te krijgen, om te ontwikkelen.

Er zijn heel wat moties die wij mede hebben ingediend. Ik noem er eentje specifiek, want het staat niet op de kaart dat wij die mede hebben ingediend, en dat is die over het overbruggen van de kloof. Daar staan we uiteraard positief tegenover.

Gorcumpas. Wij hebben de motie zo gelezen, dat de meekoppelkans, waarin de minima worden meegenomen, dan vooral een beetje vertraagd wordt. Dat vinden wij jammer, want als we voorbeelden als de Ooievaarspas en daarna de Stadjespas in Groningen zien, zijn die juist zo succesvol geworden omdat ze heel breed zijn geworden. Pak 'm inderdaad breed op, zoals meneer Scheffer ook zei, en dan kunnen we erin meegaan.

Mevrouw Hamann: Volgens mij is de vraag aan de wethouder om dat zo breed mogelijk te onderzoeken en met een voorstel te komen, of misschien wel meerdere keuzemogelijkheden, dat weet ik niet, dat moet dus blijken, maar een vertraging zit er zeker niet in.

De heer Van Houwelingen: Nou, dan ben ik daar heel blij mee en dan kunnen wij daar helemaal achter staan.

Mevrouw Hamann: Oké, hartelijk dank.

De heer Van Houwelingen: De motie 'Asielzoekers sneller aan het werk'. Het is veranderd van lobby naar pilot, maar goed. Wat betreft dagbesteding, sneller integreren, nuttig maken, vooral zinvol, daar zijn wij het heel erg mee eens. Ook blij zijn we met de toevoeging in de motivatie van kansrijkere sectoren; daar zie ik dan de zorg, onderwijs en techniek in. Nou, daar zien wij de meekoppel, maar zeker niet om de vijver voor lageloon-personeel te vullen. Ik hoop dat we dat toch niet gaan doen, de uitzendbureaus et cetera.

"OZB, weg ermee!", dat is een leuke. Ik dacht bijna: het is een sollicitatie naar de SP toe, dan is die kloof ook vrij groot, maar in de gedachte kunnen we ons heel goed vinden, vooral in de motivatie die erin staat, want waar vragen we om: om de OZB te schrappen en het gat wordt dan gevuld door in principe de huiseigenaren en de andere eigenaren, dus dat zou betekenen dat degenen in de grote huizen die lasten wat meer gaan dragen, oftewel: de sterke schouders zullen deze lasten dragen. Nou, daar zijn wij het heel erg mee eens. Alleen, ik hoorde ook de waarschuwing over rechtmatigheid. Daar heeft meneer Van der Geest dan weer een andere uitleg aan gegeven. Ik ben heel erg benieuwd hoe de wethouder dat ziet, maar in de gedachte kan ik me best vinden.

De overige moties zijn aangepast, of we zijn er positief over. Nou, laat het een verrassing zijn hoe we daarover stemmen.

Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Volgens de planning zou er nu een schorsing volgen van een halfuur, maar via de app is aangegeven dat een kwartier voldoende zou zijn. Bent u het ermee eens dat we over een kwartier verder gaan? Ik constateer instemming. Goed, dan gaan we over een kwartier verder. De vergadering is geschorst (21.41 uur).

De voorzitter: Ik heropen de vergadering (21.54 uur). Aan de orde is de reactie van het college op de tweede termijn van de raad.

11. Dupliek

De voorzitter: Het woord is allereerst aan wethouder Molengraaf.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Voorzitter, dank u wel. Ik ga nog even de open eindjes langs, voor zover die er zijn.

Ik begin met het vervelende nieuws. Ik heb heel snel onderzoek naar de parkeergelden gedaan, want ik dacht: wat wethouder De Boer kan, kan ik ook! Dat gaat over de bezoekersparkeerkaarten, en dan vooral de digitale bezoekersregeling. Ik wil eigenlijk toch vasthouden aan het voorstel en ik zal dat uitleggen. De bezoekersregeling is bedoeld voor mensen in de binnenstad die bezoek ontvangen, waarbij de parkeercapaciteit eerlijk verdeeld wordt en je dus eigenlijk een tarief heft, zodat dat niet uit de hand loopt. Met de papieren kaarten was het vaak zo dat mensen in de binnenstad een aantal kaarten kochten, die ze dan konden gebruiken voor het bezoek. Dat was 2,50 per keer. Bij de digitale passen is, zoals ik al verteld heb, eerst sprake geweest van een inregelperiode en nu willen we eigenlijk zo dicht mogelijk terug naar die papieren kaart, met € 2 instaptarief en dan 21 cent per uur. Ter vergelijking: het gewone kortparkeren kost € 2 per uur, dus dan is zo'n digitale regeling eigenlijk niet duur. Wat we nu zien, en dat heb ik geprobeerd duidelijk te maken met de cijfers, is dat waar in het verleden met de papieren kaarten gemiddeld nog geen 100 mensen per maand daarvan gebruikmaakten, nu 2000 mensen per maand gebruikmaken van deze regeling. En om het netjes te zeggen: dat is dus eigenlijk oneigenlijk gebruik. Mensen staan daar dan dus gewoon heel goedkoop, terwijl niet eens duidelijk is of ze ergens op bezoek zijn.

De voorzitter: Interruptie de heer Klein.

De heer Klein: Dat is natuurlijk niet waar, want het is alleen maar aan te vragen door mensen die wonen in de binnenstad.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Nee, volgens mij kan iedereen die bezoekersregeling aanvragen.

De heer Klein: Dan is het volgens mij heel erg simpel, voorzitter. Toen ik mij heb geregistreerd voor het 2Park-platform meen ik dat er een check is geweest vanuit het stadhuis of ik wel of niet in de binnenstad woon. Dan zou ik u eerder op willen roepen: zorg dat dat dicht staat en ga niet de inwoners van de binnenstad pesten met een verhoogd tarief. En zoals ik, maar ook de heer Oostrum, al eerder heb voorgesteld: indexeer dan, maak er voor mijn part 30 / 40 cent van, dat vind ik allemaal prima, of maak straatparkeren nog duurder dan het is, want uiteindelijk willen we mensen in parkeergarages hebben, zodat we meer groen kunnen toevoegen. Maar laten we alstublieft niet de inwoners van Gorinchem pesten met een systeem dat we hebben verbeterd en het dan weer slechter maken. Voor de rest zal ik uw beantwoording voor lief nemen, maar dan weet ik in ieder geval dat ik in de pen moet klimmen.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Voorzitter. Inwoners pesten is zeker niet mijn bedoeling. Ik heb al uitgelegd: we reguleren de schaarste. Dat is wat je doet met parkeertarieven. Ik moet even heel goed nadenken over hoe ik dit nu zeg. Als het aantal mensen dat dit aanvraagt van 100 naar 2000 stijgt, weet je dat er iets aan de hand is. Ik ben het met u eens dat we dat systeem dicht moeten gaan zetten, dus ik zeg in ieder geval toe dat we gaan kijken of dit een kinderziekte is in het systeem dat we eruit kunnen halen. Maar ik wil toch gewoon vasthouden aan het instaptarief, omdat we anders het tarief voor dit parkeren met iets van 300% moeten verhogen om hetzelfde bedrag binnen te krijgen en het dus op die manier te reguleren, terwijl mensen die op bezoek komen natuurlijk ook kunnen kiezen voor de parkeergarage, die goedkoper is. We willen in ieder geval het oneigenlijk gebruik eruit hebben. Bottomline voor mij is dat ik het voorstel zoals het in de perspectiefnota staat handhaaf.

De heer Klein: Dat is in ieder geval duidelijk, voorzitter. Maar wat ik nog steeds niet snap is het volgende. We indexeren de parkeertarieven, wat ons € 138.000 gaat opleveren. Uit navraag blijkt dat € 90.000 komt door de indexering van de parkeertarieven met 10%, als ik me niet vergis. Dat betekent dat € 48.000 wordt verdiend door het starten met weer een starttarief, dat overigens blijkbaar bij de papieren kaart slechts honderden keren werd gebruikt. Dat betekent naar mijn mening dat je op het moment dat je 15% indexeert op de parkeertarieven voor mensen die niet in de binnenstad wonen, ook die € 48.000 hebt afgedekt. Ik accepteer nu de beantwoording, maar volgens mij is die rekensom dus heel simpel meer uit te smeren over alle bezoekers van de binnenstad dan dat we de binnenstadbewoners gaan belasten met het ontvangen van hun bezoek.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Oké.

Dan ga ik even naar de opmerking van D66 over een motie. We zijn op zoek gegaan naar welke motie het ook alweer was en ik moet inderdaad erkennen dat we dat niet goed hebben teruggekoppeld. Indertijd hebben een aantal zaken elkaar gekruist, de energiecrisis en de acties die we wilden inzetten, en toen ging het rijk uiteindelijk toch compenseren, waardoor we eigenlijk geen acties hebben uitgezet. Toen kwam ook nog het energieplafond, er waren technische vragen over de energiearmoede en daarbij is die motie eigenlijk soort van wel beantwoord, namelijk dat Avres scherp was op meldingen en budgetgesprekken aanbod alsmede budgetadvies, en verder natuurlijk dat, als je boven de 130% komt, je heel gauw in inkomenspolitiek komt. We hebben ook Stichting SUN ingezet, dus er zijn allerlei acties uitgezet, maar we hebben dat nooit netjes op een rijtje teruggekoppeld naar D66. Daar bied ik mijn excuses voor aan, dat hadden we wel moeten doen, en dat is een omissie.

De heer Tekir: Voorzitter, een excuus is absoluut niet nodig. Even voor de collega-raadsleden: het gaat om de motie die wij vorig jaar hebben aangenomen om de middeninkomens in Gorinchem te ondersteunen. Het college hebben wij toen gevraagd te onderzoeken wat er gedaan kan worden om dat te doen. Als dat alsnog kan gebeuren, heel graag, dan handelen we de motie netjes af, want ik denk dat het nog steeds heel actueel is om die groep middeninkomens de nodige ondersteuning te bieden.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Ik ga ervoor zorgen dat u op een rijtje krijgt welke acties daarvoor ondernomen zijn, want die zijn er gewoon wel, maar zijn ergens in de

hele grote hoop verdwenen en niet meer op een rijtje gezet. Dus ik ga ervoor zorgen dat u dat krijgt.

Het college heeft het idee van de Gorcumpas in eerste instantie willen laten onderzoeken vanuit de gedachte dat we daarmee voor de minima het een en ander zouden kunnen vergemakkelijken, bijvoorbeeld de uitgifte van menstruatieproducten. Dan is het gewoon fijn als je een pas hebt die je kunt laten zien, zonder vragen, en dat het wat anoniemer is, zeg maar. Maar we vinden het ook interessant, en dat hebben we van het begin af aan ook wel gevonden, om te onderzoeken wat je daar nog meer mee kan, bijvoorbeeld, ik noem maar een zijstraat: kun je daar ook korting voor het zwembad opzetten voor Gorcumers? Uit het zwembadonderzoek blijkt dat uit de regio veel mensen komen. Nou, misschien kunnen we die iets meer laten betalen en Gorcumers iets minder. In de regiogemeenten bestond ook interesse om deel te nemen aan die pas, zodat hun minima hier dan ook weer goedkoop kunnen zwemmen. Zo zijn er allerlei dingen die je daar op zou kunnen zetten, maar we willen die wel graag samenhouden. De pas wordt verkrijgbaar voor alle Gorcumers, waarmee ze korting op een aantal zaken kunnen krijgen, althans dat zijn we nu aan het onderzoeken, laat ik niet doen alsof die pas er al is! En het is bedoeld voor de minima. Die beide wil ik graag bij elkaar houden. Dus mijn advies voor de motie blijft hetzelfde.

De ChristenUnie/SGP heeft gevraagd hoe het zit met kinderen in armoede en huisuitzettingen van gezinnen. Toen ik het woord 'huisuitzettingen' hoorde, dacht ik dat het voor collega Dansen was en collega Dansen, die het woord 'armoede' opving, dacht dat het voor collega Molengraaf was, vandaar dat het tussen de wal en het schip is gevallen. In Gorinchem worden geen gezinnen uit huis gezet. Dat is de afspraak die we met POORT6 hebben. Zoals ik al in de eerste termijn heb verteld, is landelijk € 217 miljoen beschikbaar gesteld, waarvan Avres ook een deel krijgt. Dat is extra geld voor de aanpak van onder andere kinderarmoede. Dus dat hebben we helemaal bij Avres belegd. Maar natuurlijk is het altijd zo: als er signalen zijn van schrijnende toestanden, laten we die dan met elkaar oppakken. Avres is meer dan gewillig om daar maatwerk op te leveren.

De voorzitter: De heer Koçak.

De heer Koçak: Ik wil even terugkomen op de afspraak met POORT6. Is dat een bilaterale afspraak, of is het een convenant met het maatschappelijk veld?

Wethouder mevrouw Molengraaf: Een heleboel dure woorden. Ik kijk even naar mevrouw Dansen: de afspraak met POORT6, is dat een convenant, bilateraal, of is het gewoon een afspraak? Gewoon een afspraak, begrijp ik.

Het CDA vroeg naar Kweeklust. U hebt daar pas een RIB over gehad. Kweeklust is zo'n veelkoppig monster dat elke keer weer een ander gezicht laat zien. Ik heb volgende week gesprekken over onder andere de bouwclaim en hoe we daarmee verder kunnen. Ik hoop u in het najaar een voorstel te kunnen presenteren voor Kweeklust, maar het is een lastig onderwerp waar elke keer weer wat opploopt, waardoor ik denk: ja, wat kunnen we er nu mee? Daar zit dus ook de vertraging in.

De motie 'OZB, weg ermee!'. Wellicht zou het wel kunnen dat je de OZB subsidieert, of wat dan ook, maar in 2020 is er ervoor gekozen om niet de OZB kwijt te schelden, maar de verduurzaming in te zetten en dat terug te geven aan de verenigingen. Wat mij betreft

is dat voldoende en het is ook eerlijker, want alle verenigingen hebben die verduurzamingslag gemaakt.

Dan de nieuwe motie die het CDA ingediend heeft. We hebben hem even snel doorgelezen. De punten 1, 2 en 5 prima, dat kunnen we leveren, en dat wil ik ook graag leveren. Bij punt 4 moet u echt even toelichten wat u daar nou precies wilt, want dat is ons niet helemaal duidelijk. En punt 3: ja, we hebben al aangegeven dat wij er in de komende begroting niet voor gaan kiezen om koste wat het kost de begrotingen '26 en '27 sluitend te maken. Ik denk dat het een goed signaal is naar het rijk dat wat het op meerdere fronten doet, alles maar naar beneden duwen zonder de bijbehorende budgetten, érgens ophoudt.

De heer Van der Geest: Mag ik daarop meteen reageren, voorzitter?

De voorzitter: Ga uw gang.

De heer Van der Geest: Met die kanttekening durf ik wel te zeggen dat punt 3 daarin meegenomen kan worden. En wat punt 4 betreft: we hebben met elkaar een investeringsfonds afgesproken, of een schuldenplafond, hoe we dat ook noemen, van 5 à 6 miljoen en stel dat je het investeringsplafond tijdelijk gaat verhogen, wat heeft dat voor je schuldpositie op lange termijn voor effect? Dat is de achterliggende gedachte van die overweging.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Ik zie de heer Bouwmeester knikken, dus als hij zegt dat het kan, dan kan het. Ik ben heel gehoorzaam!

De heer Van der Geest: En wat u zei over punt 3: met die lezing mag u hem meenemen.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Vervolgens wil ik even terugkomen op een aantal uitspraken van de heer Tekir. Hij gaf aan moeite te blijven houden met de oplossingen die we in de perspectiefnota hebben gepresenteerd, hij vindt die niet onderbouwd. Nou, prima, dat kan. Ik heb mijn best gedaan te laten zien dat die wel onderbouwd zijn. Maar waar ik echt moeite mee heb, is dat hij mijn woorden verdraait en ik zal drie voorbeelden noemen. Ik heb in I&O/B&A over de investeringen het woord 'bezuinigingen' niet genoemd en ook de heer Bouwmeester heeft dat woord niet genoemd. Wij hebben gevraagd: als u dit allemaal ziet, wat is uw reactie? Dat het geen geslaagde avond was, dat trek ik ook mezelf aan, maar dat was niet omdat ik opriep om bezuinigingen aan te leveren. U zegt ook dat ik de verwachting heb uitgesproken dat de rente zal dalen...

De heer Tekir: Over het vorige punt nog even. Het stond in de presentatie. Op de laatste sheet van de presentatie stond de vraag: waar kunnen we ombuigingen, c.q. bezuinigingen realiseren, kunt u dat aangeven? U kunt dat misschien letterlijk niet zelf gezegd hebben, maar ik ga ervan uit dat de presentatie die u voorbereidt ook onder uw verantwoordelijkheid valt.

Wethouder mevrouw Molengraaf: U hebt ook gezegd dat ik daar gezegd zou hebben dat de rente zou dalen. Dat heb ik niet gezegd. Ik heb gezegd dat economen vandaag in de krant aangeven dat wellicht deze zomer de rente zal dalen. Ik heb dat als voorbeeld

genoemd in: het gaat op en neer met de economie, het is allemaal heel roerig en eigenlijk weten we het niet zo goed.

De heer Tekir: Als u dat zegt, creëert u daarmee een beeld, namelijk een beeld van: “de economen zeggen dat, ik memoreer dat hier, dus daar ga ik vanuit”. Dat is in ieder geval wat ik daarvan begrijp.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Maar ik vind dat echt selectief winkelen in mijn woorden.

De heer Tekir: Nou ja, u schetst daarmee verwachtingen.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Nee, want ik heb dat heel duidelijk in de context gezet van: de een zegt dit, de ander zegt dat en we weten niet waar we vanuit moeten gaan. Verder heb ik van de septembercirculaire niét gezegd dat ik verwacht dat die positiever is. Ik heb gezegd dat we die afwachten, maar dat ik daar ook niet echt direct positieve verwachtingen van heb. Dus ja, ik vind dat echt jammer. Het zijn maar hele kleine dingetjes, maar ik heb dan toch het idee dat mijn woorden verdraaid worden, en daar baal ik een beetje van.

De heer Tekir: Voorzitter, ik vind het ook jammer en ik wil u vragen, dat zal ik zelf ook doen, om even terug te kijken wat er gezegd is. U gaf aan: we gaan ervan uit dat de septembercirculaire soelaas biedt. Dat heb ik hier ook genotuleerd. Ook daarin spreekt u een hoop uit dat de septembercirculaire een positief licht zal schijnen op de begroting en ook daarmee creëert u een verwachting. Daar heb ik enkel aan gerefereerd.

Wethouder mevrouw Molengraaf: En ook dat is weer selectief winkelen, want volgens mij heb ik daarna zoiets gezegd als: maar we weten het gewoon niet en als ik naar de tekenen kijk, dan ben ik daar helemaal niet zo positief over. Dit wil ik echt even kwijt, want ik vind dat echt heel vervelend.

De heer Tekir: De afdronk is inderdaad dat we het allemaal niet weten en dat is precies ons bezwaar tegen deze perspectiefnota.

De voorzitter: De heer Van Houwelingen.

De heer Van Houwelingen: Een compleet ander iets, misschien wel een luchtiger onderwerp. Bij mij is er nu even onduidelijkheid over die Gorcumpas. Ik vroeg net aan mevrouw Hamann of die vertraging er nou wel in zit, of niet, en daarop antwoordde ze dat dat niet het geval was, maar nu hoor ik u toch zeggen dat u hem ontraadt vanwege die ontkoppeling, of heb ik dat verkeerd begrepen?

Wethouder mevrouw Molengraaf: Nee hoor, de motie is wat mij betreft prima, want die verwoordt precies de intentie die wij hebben om die beide dingen bij elkaar te brengen.

De heer Van Houwelingen: Dus beide dingen bij elkaar, dan snappen wij nu ook waar we staan.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Voorzitter, ik weet niet of ik nog twee minuten mag, maar ik realiseer me dat ik nog geen antwoord heb gegeven op de vragen die ook nog gesteld zijn over de SW-medewerkers.

De voorzitter: Ga uw gang.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Ik heb daarvan gezegd dat we om allerlei redenen de eenmalige uitkering niet willen doen, dat wij niet over de cao gaan en dat we die ook niet vooruit al op kunnen hogen of zo. We zijn echt afhankelijk van wat daar besloten wordt. Maar het is niet dat we niks doen. Vanuit de overkoepelende organisatie Cedris van SW-bedrijven is de campagne 'Ik zit klem' gestart, en daar werken we als Gorinchem ook aan mee door verhalen van SW-medewerkers te delen, om daarmee ook druk op het rijk uit te oefenen om die cao te verhogen. We kunnen ook vanuit de drie gemeentes die in Avres verenigd zijn een brief of iets dergelijks aan de minister uitdoen, waarin we zeggen: wij vinden dat die cao-aanpassing gewoon gedaan moet worden. Dus daar wil ik met mijn collega's over in gesprek gaan, want wij vinden dat ook echt gewoon terecht.

De heer Tekir: Voorzitter, graag een korte interruptie.

De voorzitter: De heer Tekir.

De heer Tekir: Ik vind het kwalijk als ik het verwijt krijg dat ik woorden zou verdraaien, dus ik heb even de presentatie opgezocht van die I&O over investeringen, en daarin staat wel degelijk op de laatste sheet "Vraagstukken: het sturen op begrotingssaldi, ombuigingen / bezuinigingen om extra te kunnen sparen". Ik ga ervan uit dat, op het moment dat het college een presentatie geeft aan de raad, de vraagstukken die daarin worden opgenomen aan de raad ook onder verantwoordelijkheid van het college vallen. Ik vind het dan iets te makkelijk om te zeggen: ja, maar dat woord heb ik niet letterlijk in de mond genomen. Nee, het is gewoon collegeverantwoordelijkheid en daar mogen wij vanuit gaan. Ik vind het kwalijk om dan te zeggen dat ik hier nu een ander beeld neerzet.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Ik heb dat woord niet gebruikt in die presentatie en we zijn er volgens mij ook niet aan toegekomen om het over bezuinigingen of wat dan ook te hebben. Ik heb die avond bedoeld, en zo heb ik het ook op die avond uitgelegd, om in de week te leggen dat er heel veel vraagstukken op ons afkomen en dat de ruimte beperkt is, met de vraag: hoe staat u daarin? En dat dat in de presentatie staat, dat is inderdaad onder mijn verantwoording, maar goed, dat is wat het is.

De heer Tekir: Ik vind het oprecht jammer dat u hier zo makkelijk aan voorbij gaat, nu blijkt dat die woorden daadwerkelijk wel zijn opgenomen in de presentatie. Ik vind het echt jammer.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Nou, dan zijn we vanavond in een wat mindere goede stemming naar elkaar.

De voorzitter: Luisteren is altijd erg moeilijk, en ik zeg niets naar wie toe dan ook, maar ik denk dat het misschien goed is dat jullie even een kop koffie met elkaar gaan drinken om daar verder over door te spreken. Wie wil verder het woord? De heer Klein.

De heer Klein: Ja, om nog meer Babylonische spraakverwarringen te voorkomen. Het ging een beetje snel, of ik was aan het indutten, dat weet ik niet, het zou beide kunnen, want we zitten hier al een tijdje natuurlijk, maar met betrekking tot de aangepaste motie van onder andere het CDA werd aangegeven dat de punten 1, 2 en 5 prima uitvoerbaar waren, punt 4 werd verhelderd waarover de wethouder volgens mij tevreden was, maar het was mij even niet helder wat nu de reactie was op punt 3.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Ik heb daarop geantwoord dat wij niet gaan sturen op een sluitende meerjarenbegroting in november voor '26 en '27, met redenen die ik heb uitgelegd. En volgens mij heeft de heer Van der Geest gezegd dat dat prima is.

De heer Van der Geest: Dat klopt.

De heer Klein: Dus met die overeenstemming adviseert u positief over de motie? Helder.

De heer Oostrum: Voorzitter...

De voorzitter: De heer Oostrum.

De heer Oostrum: Ik wil wethouder Molengraaf toch even bedanken voor haar inzet, om voor de mensen die vallen onder de cao sociaal werk alles te doen wat mogelijk is. Omdat u dat zo overtuigend heeft gebracht en ook aangeeft wat u allemaal gaat doen, zullen we dat amendement intrekken.

Ik heb nog van u tegoed dat u in tweede termijn zou terugkomen op het afkomen van de reserve sociaal domein.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Ja. U hebt gezegd dat we dat nog wel kunnen uitstellen en dat dat geen problemen zal opleveren. Wij zijn het daar niet mee eens. Wij denken dat het wel problemen gaat opleveren voor 2025, dus wij zijn daar niet voor.

De heer Oostrum: Ik persisteer toch bij dit amendement, omdat ik denk dat het ook past om in plaats van in 2026 in 2025 dan misschien een niet-sluitende begroting te hebben.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Polatli.

Wethouder Polatli: Dank u wel, voorzitter. Ik zou nog even terugkomen op de vraag van de heer Van der Geest met betrekking tot de Festiviteitenvereniging Dalem. De Festiviteitenvereniging vindt het lang duren. Dat is de laatste update die ik zojuist kreeg, maar totdat er plannen zijn op die locatie, kunnen zij gebruik blijven maken van het pand waar ze nu gebruik van maken, en daar kunnen zij mee leven. Dat is de informatie die ik daarover heb.

De heer Van der Geest: Voorzitter...

De voorzitter: De heer Van der Geest.

De heer Van der Geest: Ik zou u toch willen vragen wat uitgebreider terug te koppelen wat nu de plannen zijn met de herontwikkelingslocatie daar, maar ook hoe de Festiviteitenvereniging een rol kan blijven spelen in Dalem. Ze hebben wat ons betreft een goed voorstel gedaan, u gaf dat ook aan, bijna Buurt bestuurt-achtig, voor het dorp.

Wij verzoeken u toch om daar wat verder met ons op in te gaan, maar ook om de vereniging daarin wat beter mee te nemen, want ja, het duurt nogal lang, maar wij horen ook wel terug dat ze zich wat teleurgesteld voelen in de gemeente hoe ze daarin meegenomen zijn. Dus investeer daar ook in en koppel dat alsjeblieft naar ons terug, en dat mag via een raadsinformatiebrief.

Wethouder Polatli: Ik ga ervan uit dat u andere informatie heeft en daar ga ik ook nog eventjes achteraan, en via een raadsinformatiebrief: prima.

Dan ga ik door naar de vraag van de heer Van Santen. Over 'Blik in actie' heb ik ook een laatste update. Met het vergemakkelijken van de aanvraagprocedure willen we eind 2023 klaar zijn, zodat het nieuwe jaar kan worden begonnen met vereenvoudigde procedures.

Dan wil ik nog even reageren op de heer Oostrum ten aanzien van de degeneratievoorziening. Daar hebben we geen snelle of langzame versie van. U wilde alleen de snelle aanpak, punt 4 was dat. In uw motivatie geeft u aan dat het college het heeft over het integreren van de werkzaamheden bij riool- of wegwerkzaamheden. Dat klopt: zoveel mogelijk, dus waar dat kan en waar dat snel moet, doen we dat snel. Maar ik heb u ook eventjes gesproken en we hebben elkaar hierin wel gevonden. Het zit hem bij u vooral in het werken met bonnen, wachten om een klein paaltje recht te zetten, en dat het allemaal soms wat lang kan duren. Daarvan wil ik wel zeggen dat ik me als echte Gorcumer af en toe ook wel druk maak over het feit dat sommige dingen lang duren, terwijl ik het zelf eventjes aan de kant had kunnen schuiven. Ik denk dat we het erover eens zijn dat de functie van stadsconciërge veel meer moet worden ingevuld op de ouderwetse manier, zodat we een soort vliegende keep hebben in Gorinchem. Dat is volgens mij wat u vraagt.

De heer Oostrum: Dat hebt u inderdaad goed begrepen. Waar het ons om gaat, is die snelle aanpak, dat niet een buitendienstmedewerker zegt van: ik zie wel dat het paaltje kapot is, maar ik heb nog geen bon, dus ik mag er nog niks aan doen. De bedoeling is dat, als er een melding komt via Fixi, de volgende dag de eerste buitendienstmedewerker die langskomt dat gewoon even aan kan pakken. Als u die snelle aanpak belooft, ongeacht of het dan de stadsconciërge is of iemand anders, als dat het is, dan komt u tegemoet aan wat wij bedoelen met dit amendement, en dan ben ik bereid om dat aan te houden.

Wethouder Polatli: Daar ben ik hartstikke blij mee. Dan zoeken we beiden naar hetzelfde. We houden u op de hoogte en als ik advies nodig heb, weet ik u te vinden.

De voorzitter: De heer Van der Geest.

De heer Van der Geest: Even een punt van orde. Er is veel geroezemoes en veel gefluister en ik merk dat het mij stoort om me te concentreren op de antwoorden van de wethouder. Dus ik zou graag willen dat we iets meer respect voor elkaar hebben en naar elkaar luisteren.

De voorzitter: Iets meer concentratie. De wethouder verder nog?

Wethouder Polatli: Volgens mij hebben de heer Oostrum en ik elkaar gevonden. Dus ik ben klaar. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Mager.

Wethouder mevrouw Mager: Voorzitter, dank u wel. Ik heb nog een paar losse eindjes qua moties en dan wil ik graag beginnen met de motie ‘Asielzoekers sneller aan het werk’. Die motie is inmiddels aangepast, het eerste punt over de lobby is eruit en daarvan had ik in eerste termijn al aangegeven dat dat ons niet zo past. Het doet me deugd dat het lokaal werknemerschap voorop staat bij de pilot die we dan zouden gaan uitvoeren, en dat zou ik dan graag in relatie met de arbeidsmarktregio willen doen. Dan kunnen de haken en ogen zichtbaar worden. Over de uitkomsten van de pilot zou ik graag in gesprek gaan en dan met elkaar bepalen waar we onze resultaten beleggen en wat we daarmee doen. Dus voor mij zou de link met Den Haag er sowieso uit mogen, omdat ik het echt wel als een lokaal, noem het ‘experiment’, beschouw en daar niet meteen mee zou willen gaan zwaaien. Dus over het lokale deel ben ik zeer positief, over de andere aspecten wat minder.

De heer Tekir: Voorzitter, misschien even als toelichting op de aanpassing, want kennelijk roept dat nog vraagtekens op. Wij hebben inderdaad de motie aangepast op suggesties die zijn gedaan, het lobby-aspect eruit gehaald en dat vervangen door “eventuele knelpunten bespreekbaar te maken met het rijk”, aangezien het om landelijke regelgeving gaat. De lokale pilot en de lokale invulling daarvan staan in deze aangepaste motie voorop, dus dat is een correcte duiding die u daarover geeft. En wat we daar vervolgens mee richting rijk doen, is volledig aan het college. Dus ik wil alleen benadrukken dat het eigenlijk vooral gaat om die pilot, zoals u dat ook zelf schetst. Ik hoop dat u daarmee op dat punt wat gerustgesteld bent. Het gaat hier niet om een landelijke discussie die we willen voeren.

Wethouder mevrouw Mager: Ik zou haast zeggen: liever niet, nee. Met dat ene puntje heb ik misschien wat minder affiniteit dan u, maar ik laat het aan de raad over hoe hiermee verder om te gaan na deze toelichting.

Dee motie ‘Voorrang lokale bedrijven’ zien we helemaal in het kader van de regionale afspraken die daarover liggen, uiteraard, zou ik haast zeggen, anders zou Groote Haar er nooit komen. Verder hebben we natuurlijk ook de wettelijke restricties; daar werd ook al aan gerefereerd. Naast die wettelijke restricties is er natuurlijk ook jurisprudentie. Ik ga het arrest dat veelvuldig werd genoemd lekker niet noemen, maar inmiddels zijn er uit andere gemeenten, ook nabije gemeenten, goede voorbeelden van hoe om te gaan met lokale ondernemers en hen in een schuifoperatie het voordeel te geven. Daarbij speelt de werkgelegenheid ook een grote rol. Ook de balans in de doorschuifmogelijkheden is relevant en in die optiek durf ik dan ook wel te zeggen dat de Gorcumse bedrijven speciale aandacht kunnen krijgen, dan wel voorrang. Alle andere aspecten die de motie behelzen hebben daarbij ook onze aandacht, dus we moeten wel het totaalconcept bekijken en niet alleen dit ene item eruit pikken. Ik hoop dat het pakket duidelijk is. Ik kan de motie nog steeds aanraden.

Verder de motie over de ombouw van kantoorpanden. Deze panden zijn niet in eigendom van de gemeente, anders zou ik kunnen zeggen dat we ermee kunnen doen wat we willen. De manier hoe daarmee om te gaan ligt noch bij de gemeente, noch bij POORT6. Over verbouw, verkoop en verhuur tot flexibele wooneenheden gaan wij als gemeente graag het gesprek aan met de eigenaren, stakeholders, gebruikers of eventuele kopers. Vanwege

het uitspreken van een voorkeur in de motie voor een bepaalde partij zou ik deze motie willen ontraden. Maar ik hoorde net al enige beweging in de discussie onderling, dus ik kijk toch nog eventjes naar de heer Oostrum, hoe hij daar nu in zit, want ja, ook in het coalitieprogramma staat dat wij graag de wonen/werken-combinatie mogelijk willen maken.

De heer Oostrum: Voorzitter. Als de wethouder bedoelt of ik bereid ben om zodanig te knippen dat de gemeente nu het voortouw neemt om in gesprek te gaan met de eigenaren van die leegstaande kantoorpanden, en om dat te onderzoeken, dan mag u wat mij betreft zelfs onderzoeken om ze aan te kopen als gemeente, want dan heb je ook echt de macht, dan pas ik de motie daarop aan, in die zin dat ik het college vraag om het te onderzoeken en dan laat ik POORT6 er nog even buiten.

Wethouder mevrouw Mager: Als de motie zo wordt aangepast, zal ik hem zeker aanraden.

De heer Oostrum: Dan zal ik de motie erop aanpassen, voorzitter.

Wethouder mevrouw Mager: Mooi.

Dan de twee moties over vrijwilligerswerk tijdens werktijd en de werkstudenten. De bedoeling daarachter snap ik zeker en ik kan echt niet anders zeggen dan dat er wordt gefaciliteerd. Er zijn actieve verbindingen met binnen en buiten, we werven al jonge mensen en letten op de balans, zoals een modern werkgever betaamt, en ja, ze zijn derhalve overbodig. Ik raad beide moties dan ook af.

Dan wil ik nog even terugkomen op de oproep vanuit het CDA over het stedelijk programmeren in relatie tot participeren, en dan in het bijzonder volgens mij eventjes ten aanzien van alle ontwikkelingen in de Lingewijk, maar ik denk dat je dat ook wel breder kunt trekken, dat er behoefte is aan een vast contactpersoon. Ik snap die behoefte. Het is makkelijk voor mensen buiten dat je op je website en in je communicatie één telefoonnummer of één persoon kunt aangeven: heeft u een probleem of een vraag, bel naar, dus één toegang. Ik wil graag kijken wie hier intern daar de meest aangewezen persoon voor is en dat wordt dan gecommuniceerd, uiteraard naar de raad, maar ook op de diverse kanalen van de gemeente.

De heer Van der Geest: Dank voor de info in ieder geval voor de invulling van die rol en ook dat u het gaat doen. Dus dank voor die toezegging.

Wethouder mevrouw Mager: En dat was voor mij. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder De Boer.

Wethouder De Boer: Dank voorzitter. Ik heb nog twee openstaande vragen. De eerste die ik was vergeten was van de heer Van Santen over de zonneparkeerplaatsen. Ik heb het nog even nagezocht. Het staat in het plan van aanpak 'Zon op dak' dat we onlangs als college hebben gepresenteerd. Dit jaar vindt als uitvoering daarvan een soort quickscan plaats om te kijken op welke RES-gronden binnen de RES-Alblasserwaard extra zonpotentieel gerealiseerd kan worden. De zogenaamde Solar-carports worden daar ook in meegenomen. Er zijn overigens al wel een aantal concrete aanvragen gedaan op diverse

bedrijventerreinen, bijvoorbeeld op Oost-II. Dus het wordt ook wel als mogelijkheid gezien. We moeten wel goed borgen dat het ook ruimtelijk op een mooie en nette manier wordt ingepast, om verrommeling van de buitenruimte te voorkomen, maar in principe willen we het mogelijk maken op de plekken waar het kan.

Tot slot de vraag van de heer Oostrum of de leges ook gelden bij een VVE. Dat hangt er maar net vanaf waar het pand staat, want in de binnenstad zou daar wel een vergunning voor nodig zijn, mede vanwege het rijksbeschermd stadsgezicht, en daarbuiten niet. Maar laat ik zeggen: we gaan aan de slag met het integrale plan voor de energietransitie. De VVE is daar ook een doelgroep in en we zullen nog eens specifiek kijken welke belemmeringen die doelgroep ziet en hoe we die voor haar kunnen oplossen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan hebben we hiermee de tweede termijn van het college gehad. We zitten heel goed in de tijdsplanning en we kunnen nu overgaan tot de afronding. De vraag is even of er voordien nog behoefte is aan een korte schorsing om de laatste puntjes op de i te zetten.

Mevrouw Hamann: Voorzitter. Wij willen in de motie voor de Gorcumpas een kleine wijziging doorvoeren. Het tussenzinnetje ‘zonder de één op één- koppeling aan het minimaleid’ willen we namelijk schrappen.

De voorzitter: Dat betreft een wijziging van motie M12. Die motie wordt dan ingetrokken en vervangen door een nieuwe motie. Ten behoeve van de zorgvuldigheid stel ik voor de vergadering toch maar even vijf minuten te schorsen om een en ander te regelen. De vergadering is geschorst (22.37 uur).

11. Schorsing

Tijdens de schorsing zijn de volgende moties aan iBabs toegevoegd:

Motie M25: Onderzoek ombouw kantoorpanden (i.p.v. motie M06)

Ondergetekenden verzoeken het college van burgemeester en wethouders:

- te onderzoeken welke leegstaande kantoorpanden in Gorinchem zouden kunnen worden ingezet als (flexibele) wooneenheden;
- met de betreffende eigenaren van die panden in gesprek te gaan of zij bereid zijn om samen met de gemeente te onderzoeken of hun pand(en) ingezet kunnen worden als (flexibele) wooneenheden;
- de gemeenteraad bij de Begroting 2025 te informeren over de stand van zaken.

Motie M26: Gorcumpas (i.p.v. motie M12)

De raad der gemeente Gorinchem,

in vergadering bijeen op 6 juli 2023;

verzoekt de mogelijkheden voor de invoering van een Gorcumpas te onderzoeken voor de perspectiefnota in 2024 en de gemeenteraad hierover voorstellen te doen.

Motie M27: Besturen is keuzes maken met open vizier (i.p.v. motie M20)

De raad van de gemeente Gorinchem,

in vergadering bijeen op donderdag 6 juli 2023;

roept het college op om:

1. duidelijk in beeld te brengen hoe de geplande uitgaven en investeringen én de voorgenomen investeringen voor de periode 2024 – 2027 zich verhouden tot de beschikbare middelen in die periode waar we met zekerheid over beschikken;

2. de investeringen inzichtelijk in kaart te brengen en daarvoor een voorstel te doen inclusief opties als het niet past binnen het investeringsplafond en exploitatie voorafgaand aan de begroting bij de gemeenteraad via de gebruikelijke route. Hierbij tevens te betrekken de wijze van dekking met bijbehorend (verwacht) tijdspad;
3. daarbij zo nodig varianten m.b.t. de ontwikkeling van de schuldpositie in op te nemen;
4. de raad het overzicht uiterlijk te verschaffen gelijktijdig met de aanbidding van de begroting 2024-2027, zo mogelijk inclusief de verwerking van de septembercirculaire.

De voorzitter: De vergadering is heropend (22.47 uur).

Dames en heren. We zijn er bijna. We gaan nu eerst stemmen over de amendementen, daarna over de moties, dan over de twee raadsvoorstellen en uiteindelijk natuurlijk het stuk met betrekking tot de maandwijziging.

12. Afronding en besluitvorming

De voorzitter: Amendement A01 is ingetrokken en vervangen door amendement A03. Aan de orde is amendement A02, 'Borg de Jeugdzorg'. Ik stel vast dat niemand een stemverklaring wenst af te leggen en breng het amendement in stemming.

Het amendement wordt in stemming gebracht en met 18 tegen 6 stemmen verworpen.

Tegen hebben gestemd de leden Bahlmann, Boutachkourt, Van Gammeren, Van der Geest, mw. Hamann, Van Houwelingen, Klein, Krol, mw. Loderus, mw. Metz, mw. Van Oversteeg, mw. Pellikaan, Van Santen, Schefferlie, mw. Stevens, Van Veen, Van Willigen en, mw. Van 't Westende-de Bijl.

Voor hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk, mw. De Groot, Koçak, Oostrum, De Pagter en Tekir.

De voorzitter: Dan breng ik in stemming amendement A03, 'Degeneratieopbrengsten voor snelle aanpak herstelwerkzaamheden'.

De heer Oostrum: Voorzitter. Amendement A03 heb ik ingetrokken na de toezegging van wethouder Polatli.

De voorzitter: Prima, dan hoeft over amendement A03 niet meer te worden gestemd. Dan gaan we verder met motie M01, getiteld 'Aandacht voor het Piazzacenter'. Wenst iemand een stemverklaring af te leggen? Dat is niet het geval, dan gaan we nu over tot stemming.

De motie wordt in stemming gebracht en met algemene stemmen aanvaard.

Voor hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk, Bahlmann, Boutachkourt, Van Gammeren, Van der Geest, mw. De Groot, mw. Hamann, Van Houwelingen, Klein, Koçak, Krol, mw. Loderus, mw. Metz, Oostrum, mw. Van Oversteeg, De Pagter, mw. Pellikaan, Van Santen, Schefferlie, mw. Stevens, Tekir, Van Veen, Van Willigen en mw. Van 't Westende-de Bijl.

De voorzitter: De moties M02 en M03 zijn ingetrokken. We gaan naar motie M04, 'Ervaringsdeskundigheid in de jeugdzorg'. Geen stemverklaringen, dan open ik de stemming.

De motie wordt in stemming gebracht en met algemene stemmen aanvaard.

Voor hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk, Bahlmann, Boutachkourt, Van Gammeren, Van der Geest, mw. De Groot, mw. Hamann, Van Houwelingen, Klein, Koçak, Krol, mw. Loderus, mw. Metz, Oostrum, mw. Van Oversteeg, De Pagter, mw. Pellikaan, Van Santen, Schefferlie, mw. Stevens, Tekir, Van Veen, Van Willigen en mw. Van 't Westende-de Bijl.

De voorzitter: Aan de orde motie M05, 'Meer aandacht voor cultuursensitieve zorg'. Niemand wenst een stemverklaring af te leggen, dus die kan meteen in stemming worden gebracht.

De motie wordt in stemming gebracht en met algemene stemmen aanvaard.

Voor hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk, Bahlmann, Boutachkourt, Van Gammeren, Van der Geest, mw. De Groot, mw. Hamann, Van Houwelingen, Klein, Koçak, Krol, mw. Loderus, mw. Metz, Oostrum, mw. Van Oversteeg, De Pagter, mw. Pellikaan, Van Santen, Schefferlie, mw. Stevens, Tekir, Van Veen, Van Willigen en mw. Van 't Westende-de Bijl.

De voorzitter: Motie M06 is ingetrokken. Dan gaan we naar motie M07, 'Gorcumse voorrang Groote Haar'. Geen stemverklaringen. Ik open de stemming.

De motie wordt in stemming gebracht en met 20 tegen 4 stemmen aanvaard.

Voor hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk, Bahlmann, Van Gammeren, Van der Geest, mw. De Groot, mw. Hamann, Van Houwelingen, Klein, Koçak, Krol, mw. Loderus, mw. Metz, Oostrum, mw. Van Oversteeg, De Pagter, Van Santen, mw. Stevens, Tekir, Van Veen en mw. Van 't Westende-de Bijl.

Tegen hebben gestemd de leden Boutachkourt, mw. Pellikaan, Schefferlie en Van Willigen.

De voorzitter: Motie M08 is ingetrokken. Dan gaan we naar motie M09 met als titel 'We overbruggen de kloof'. Iemand een stemverklaring? Niet het geval. We gaan stemmen.

De motie wordt in stemming gebracht en met algemene stemmen aanvaard.

Voor hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk, Bahlmann, Boutachkourt, Van Gammeren, Van der Geest, mw. De Groot, mw. Hamann, Van Houwelingen, Klein, Koçak, Krol, mw. Loderus, mw. Metz, Oostrum, mw. Van Oversteeg, De Pagter, mw. Pellikaan, Van Santen, Schefferlie, mw. Stevens, Tekir, Van Veen, Van Willigen en mw. Van 't Westende-de Bijl.

De voorzitter: Aan de orde is motie M10, 'Bee happy!'. Geen stemverklaringen, dus we gaan stemmen.

De motie wordt in stemming gebracht en met algemene stemmen aanvaard.

Voor hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk, Bahlmann, Boutachkourt, Van Gammeren, Van der Geest, mw. De Groot, mw. Hamann, Van Houwelingen, Klein, Koçak, Krol, mw. Loderus, mw. Metz, Oostrum, mw. Van Oversteeg, De Pagter, mw. Pellikaan, Van

Santen, Schefferlie, mw. Stevens, Tekir, Van Veen, Van Willigen en mw. Van 't Westende-de Bijl.

De voorzitter: Motie M11, onderwerp 'Samen tuinieren'. Iemand een stemverklaring? Niemand. We gaan stemmen.

De motie wordt in stemming gebracht en met algemene stemmen aanvaard.

Voor hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk, Bahlmann, Boutachkourt, Van Gammeren, Van der Geest, mw. De Groot, mw. Hamann, Van Houwelingen, Klein, Koçak, Krol, mw. Loderus, mw. Metz, Oostrum, mw. Van Oversteeg, De Pagter, mw. Pellikaan, Van Santen, Schefferlie, mw. Stevens, Tekir, Van Veen, Van Willigen en mw. Van 't Westende-de Bijl.

De voorzitter: De moties M12 en M13 zijn ingetrokken. Dan komen we bij motie M14, 'Werkstudenten welkom bij de gemeente Gorinchem'. Iemand een stemverklaring? Niet het geval, We gaan stemmen.

De motie wordt in stemming gebracht en met 15 tegen 9 stemmen verworpen.

Tegen hebben gestemd de leden Bahlmann, Van Gammeren, Van der Geest, mw. Hamann, Van Houwelingen, Klein, Krol, mw. Loderus, mw. Metz, mw. Van Oversteeg, De Pagter, Van Santen, mw. Stevens, Van Veen en mw. Van 't Westende-de Bijl.

Voor hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk, Boutachkourt, mw. De Groot, Koçak, Oostrum, mw. Pellikaan, Schefferlie, Tekir en Van Willigen.

De voorzitter: Aan de orde is motie M15 met als titel 'Vrijwilligerswerk tijdens werktijd'. Iemand een stemverklaring? Niet het geval. We gaan stemmen.

De motie wordt in stemming gebracht en met 13 tegen 11 stemmen verworpen.

Tegen hebben gestemd de leden Bahlmann, Van Gammeren, mw. Hamann, Van Houwelingen, Klein, Krol, mw. Loderus, mw. Metz, De Pagter, Van Santen, mw. Stevens, Van Veen en mw. Van 't Westende-de Bijl.

Voor hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk, Boutachkourt, Van der Geest, mw. De Groot, Koçak, Oostrum, mw. Van Oversteeg, mw. Pellikaan, Schefferlie, Tekir en Van Willigen.

De voorzitter: Aan de orde is motie M16, 'Mensen in woningnood niet onnodig belasten met leges'. Iemand een stemverklaring? Niet het geval, dan gaan we stemmen.

De motie wordt in stemming gebracht, waarbij blijkt dat de stemmen met 12 tegen 12 staken.

Voor hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk, Boutachkourt, Van der Geest, mw. De Groot, Koçak, Oostrum, mw. Van Oversteeg, mw. Pellikaan, Schefferlie, mw. Stevens, Tekir en Van Willigen.

Tegen hebben gestemd de leden Bahlmann, Van Gammeren, mw. Hamann, Van Houwelingen, Klein, Krol, mw. Loderus, mw. Metz, De Pagter, Van Santen, Van Veen en mw. Van 't Westende-de Bijl.

De voorzitter: Omdat de stemmen hebben gestaakt, zal deze motie in de volgende vergadering opnieuw in stemming worden gebracht. Als dan opnieuw de stemmen staken, wordt deze motie geacht te zijn verworpen.

Aan de orde is motie M17, 'OZB, weg ermee! (voor verenigingen en stichtingen). Wenst iemand hier een stemverklaring over af te leggen? Niet het geval, dan gaan we stemmen.

De motie wordt in stemming gebracht en met 16 tegen 8 stemmen verworpen.

Tegen hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk, Bahlmann, Van Gammeren, mw. De Groot, mw. Hamann, Van Houwelingen, Klein, Krol, mw. Loderus, mw. Metz, De Pagter, Van Santen, mw. Stevens, Tekir, Van Veen en mw. Van 't Westende-de Bijl.

Voor hebben gestemd de leden Boutachkourt, Van der Geest, Koçak, Oostrum, mw. Van Oversteeg, mw. Pellikaan, Schefferlie en Van Willigen.

De voorzitter: Aan de orde is motie M18 met de titel 'Sparen voor later voorkomt een kater'. Iemand een stemverklaring? Ja, de heer Oostrum.

De heer Oostrum: Voorzitter. Wij vinden dat voor goede initiatieven altijd geld moet zijn, dus daar hoeft u niet voor te sparen.

De voorzitter: Mevrouw Hamann.

Mevrouw Hamann: Wij sluiten ons daarbij aan; dank u wel.

De heer Van Veen: Voorzitter, we zijn toch lekker aan het sparen, dus waarom niet?

De voorzitter: Anderen nog? Nee, dan gaan wij stemmen.

De motie wordt in stemming gebracht en met 19 tegen 5 stemmen aanvaard.

Voor hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk, Boutachkourt, Van Gammeren, Van der Geest, Van Houwelingen, Klein, Krol, mw. Loderus, mw. Metz, mw. Van Oversteeg, De Pagter, mw. Pellikaan, Van Santen, Schefferlie, mw. Stevens, Tekir, Van Veen, Van Willigen en mw. Van 't Westende-de Bijl.

Tegen hebben gestemd de leden Bahlmann, mw. De Groot, mw. Hamann, Koçak en Oostrum.

De voorzitter: Aan de orde is motie M19, titel 'Maak verduurzamen minder duur'. Niemand een stemverklaring, dan gaan we stemmen.

De motie wordt in stemming gebracht en met algemene stemmen aanvaard.

Voor hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk, Bahlmann, Boutachkourt, Van Gammeren, Van der Geest, mw. De Groot, mw. Hamann, Van Houwelingen, Klein, Koçak, Krol, mw. Loderus, mw. Metz, Oostrum, mw. Van Oversteeg, De Pagter, mw. Pellikaan, Van Santen, Schefferlie, mw. Stevens, Tekir, Van Veen, Van Willigen en mw. Van 't Westende-de Bijl.

De voorzitter: Motie M20 is ingetrokken. Dan gaan we naar motie M21 met als onderwerp 'Gooi kunst niet weg'. Iemand een stemverklaring?. Niet het geval, dan gaan we stemmen.

De motie wordt in stemming gebracht en met algemene stemmen aanvaard.

Voor hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk, Bahlmann, Boutachkourt, Van Gammeren, Van der Geest, mw. De Groot, mw. Hamann, Van Houwelingen, Klein, Koçak, Krol, mw. Loderus, mw. Metz, Oostrum, mw. Van Oversteeg, De Pagter, mw. Pellikaan, Van Santen, Schefferlie, mw. Stevens, Tekir, Van Veen, Van Willigen en mw. Van 't Westende-de Bijl.

De voorzitter: Aan de orde is motie M22, titel 'Fietssnelweg Gorinchem'. Iemand een stemverklaring? Niet het geval, dan gaan we stemmen.

De motie wordt in stemming gebracht en met algemene stemmen aanvaard.

Voor hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk, Bahlmann, Boutachkourt, Van Gammeren, Van der Geest, mw. De Groot, mw. Hamann, Van Houwelingen, Klein, Koçak, Krol, mw. Loderus, mw. Metz, Oostrum, mw. Van Oversteeg, De Pagter, mw. Pellikaan, Van Santen, Schefferlie, mw. Stevens, Tekir, Van Veen, Van Willigen en mw. Van 't Westende-de Bijl.

De voorzitter: Motie M23, titel 'Asielzoekers sneller aan het werk'. Iemand een stemverklaring? Niet het geval, we gaan stemmen.

De motie wordt in stemming gebracht en met 20 tegen 4 stemmen aanvaard.

Voor hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk, Boutachkourt, Van Gammeren, Van der Geest, mw. De Groot, Van Houwelingen, Klein, Koçak, Krol, mw. Loderus, mw. Metz, Oostrum, mw. Van Oversteeg, De Pagter, mw. Pellikaan, Schefferlie, mw. Stevens, Tekir, Van Veen en Van Willigen.

Tegen hebben gestemd de leden Bahlmann, mw. Hamann, Van Santen en mw. Van 't Westende-de Bijl.

De voorzitter: Motie M24 is ingetrokken. Dan motie M25, titel 'Ombouw kantoorpanden'.

De heer Schefferlie: Motie M24 is toch niet ingetrokken, voorzitter?

De heer Van der Geest: Dat moeten we formeel inderdaad nog doen

De voorzitter: Deze motie is ingetrokken en vervangen door motie M27.

De heer Van der Geest: Ja, dat is tijdens de schorsing gebeurd.

De voorzitter: Aan de orde is nu motie M25. Iemand daarover een stemverklaring? Ja, de heer Van Santen.

De heer Van Santen: Ja, voorzitter. Met de aanpassingen die nu zijn doorgevoerd én het feit dat we ook over koopwoningen praten, kunnen wij hier wel mee instemmen.

De heer Van Houwelingen: Ik heb eerder geïnformeerd naar het woordje 'flexibel'. Nu neem ik het voor lief als wooneenheid en gaan we er toch in mee.

De motie wordt in stemming gebracht en met algemene stemmen aanvaard.

Voor hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk, Bahlmann, Boutachkourt, Van Gammeren, Van der Geest, mw. De Groot, mw. Hamann, Van Houwelingen, Klein, Koçak, Krol, mw. Loderus, mw. Metz, Oostrum, mw. Van Oversteeg, De Pagter, mw. Pellikaan, Van Santen, Schefferlie, mw. Stevens, Tekir, Van Veen, Van Willigen en mw. Van 't Westende-de Bijl.

De voorzitter: De aangepaste motie M26 met de titel 'Gorcumpas'.

De motie wordt in stemming gebracht en met algemene stemmen aanvaard.

Voor hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk, Bahlmann, Boutachkourt, Van Gammeren, Van der Geest, mw. De Groot, mw. Hamann, Van Houwelingen, Klein, Koçak, Krol, mw. Loderus, mw. Metz, Oostrum, mw. Van Oversteeg, De Pagter, mw. Pellikaan, Van Santen, Schefferlie, mw. Stevens, Tekir, Van Veen, Van Willigen en mw. Van 't Westende-de Bijl.

De voorzitter: Dan hebben we de laatste, aangepaste motie M27, met als titel 'Besturen is keuzes maken met open vizier'. Ten opzichte van de vorige motie is punt 3 eruit gehaald, zodat de motie nu uit vier punten bestaat. Wenst iemand een stemverklaring af te leggen? De heer Klein.

De heer Klein: Voorzitter. Na het verwijderen van punt 3 kunnen wij volmondig instemmen met de motie.

Mevrouw Hamann: Wij sluiten ons daar graag bij aan.

De motie wordt in stemming gebracht en met algemene stemmen aanvaard.

Voor hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk, Bahlmann, Boutachkourt, Van Gammeren, Van der Geest, mw. De Groot, mw. Hamann, Van Houwelingen, Klein, Koçak, Krol, mw. Loderus, mw. Metz, Oostrum, mw. Van Oversteeg, De Pagter, mw. Pellikaan, Van Santen, Schefferlie, mw. Stevens, Tekir, Van Veen, Van Willigen en mw. Van 't Westende-de Bijl.

Mevrouw Van 't Westende-de Bijl: Voorzitter. Bij wijze van proces: moeten wij nog stemmen over de jaarstukken?

De voorzitter: Zeker. Ik heb ook aangegeven dat we eerst stemmen over de amendementen en de moties en daarna over de verschillende raadsvoorstellen. Het zijn er in totaal drie. Allereerst gaan we stemmen over het raadsvoorstel inzake de Jaarstukken 2022, bestaande uit vijf beslispunten. Wenst iemand hierover een stemverklaring af te leggen? Dat is niet het geval, dan breng ik nu de jaarstukken in stemming.

Het voorstel wordt in stemming gebracht en met algemene stemmen aanvaard.

Voor hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk, Bahlmann, Boutachkourt, Van Gammeren, Van der Geest, mw. De Groot, mw. Hamann, Van Houwelingen, Klein, Koçak, Krol, mw. Loderus, mw. Metz, Oostrum, mw. Van Oversteeg, De Pagter, mw. Pellikaan, Van Santen, Schefferlie, mw. Stevens, Tekir, Van Veen, Van Willigen en mw. Van 't Westende-de Bijl.

De voorzitter: Aan de orde is het raadsvoorstel Perspectiefnota 2024-2027. Wenst iemand hierover een stemverklaring af te leggen? De heer Schefferlie.

De heer Schefferlie: Voorzitter. Wij vinden dit te veel een verhaal van ‘op hoop van zegen’, waarbij we de betrouwbaarheid niet hebben kunnen toetsen, vandaar dat we tegen de perspectiefnota zullen stemmen.

De heer Van der Geest: Voorzitter. We hebben aangegeven dat we geworsteld hebben. De motie rond ‘Besturen is keuzes maken met open vizier’ is aangenomen en dat is wat ons betreft de reden om nu het voordeel van de twijfel te geven en in ieder geval in te stemmen met de perspectiefnota, ook al zijn we het niet met alles in die perspectiefnota eens.

De heer Tekir: Voorzitter. Kort ook een stemverklaring vanuit D66. Wij zullen tegen deze perspectiefnota stemmen vanwege het feit dat we niet alleen meerjarig, maar ook voor 2024, een niet-sluitend financieel beeld hebben en ook niet voldoende middelen om alle investeringen te kunnen realiseren. Met de genoemde onzekerheden gedurende de vergadering brengt dat ons tot de slotsom dat wij het college een herkansing geven bij de begroting. Wij verwachten dat die dan wel het nodige vertrouwen geeft.

Dank u wel.

De heer Oostrum: Voorzitter. Wij vonden het een hele lastige vraag, omdat wij ook vonden dat we onvoldoende inzicht hadden in de keuzes die gemaakt waren en onvoldoende een totaalbeeld, maar wij stemmen toch in met deze perspectiefnota. Ten eerste omdat er ook doorgewerkt moet kunnen worden en ten tweede omdat wij de portefeuillehouder, het college, het vertrouwen geven om ons in september in een goede sessie te laten zien hoe het precies in elkaar steekt en waar we precies ja tegen zeggen.

Het raadsvoorstel wordt hierop in stemming gebracht en met 18 tegen 6 stemmen aanvaard.

Voor hebben gestemd de leden Bahlmann, Van Gammeren, Van der Geest, mw. De Groot, mw. Hamann, Van Houwelingen, Klein, Koçak, Krol, mw. Loderus, mw. Metz, Oostrum, mw. Van Oversteeg, De Pagter, Van Santen, mw. Stevens, Van Veen en mw. Van 't Westende-de Bijl.

Tegen hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk, Boutachkourt, mw. Pellikaan, Schefferlie, Tekir en Van Willigen.

13. Overzicht begrotingswijzigingen juni 2023 ([2023-868265](#))

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt conform het voorstel van burgemeester en wethouders besloten.

14. Sluiting

De voorzitter zegt raad, college, ambtelijke ondersteuning en facilitaire zaken hartelijk dank en nodigt iedereen van harte uit voor een drankje in het Werkcafé.

Ze wenst alle aanwezigen een hele fijne vakantie en sluit te 23.07 uur de vergadering.

Sprekersindex:

Alba Heijdenrijk, mw. W.T.J., 48, 65

Boer, M. de, 48, 49, 51, 85

Burgemeester, 53

Dansen, mw. E.L., 51, 52, 53

Geest, J.P. van der, 24, 26, 36, 38, 40, 72, 73, 78, 81, 82, 83, 84, 90, 92

Hamann, mw. E.W.H., 18, 59, 66, 67, 68, 70, 74, 85, 89, 91

Houwelingen, A.C. van, 38, 61, 73, 74, 79, 80, 90

Klein, J., 3, 35, 36, 37, 44, 54, 55, 56, 58, 60, 69, 75, 76, 81, 91

Koçak, E.A., 42, 77

Krol, A., 64

Mager, mw. A., 43, 44, 45, 48, 83, 84

Molengraaf, mw. M.J., 30, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81

Oostrum, J.C., 8, 10, 32, 43, 44, 51, 52, 59, 60, 62, 63, 64, 81, 82, 84, 86, 89, 92

Pagter, M. de, 15, 16, 65, 69

Polatli, F., 39, 40, 41, 42, 43, 81, 82, 83

Santen, N. van, 11, 14, 39, 41, 49, 50, 51, 59, 62, 64, 65, 90

Schefferlie, P.C.J., 5, 7, 16, 33, 36, 40, 54, 57, 58, 59, 67, 90, 92

Stevens, mw. D., 28, 30, 41, 61

Tekir, I., 20, 22, 34, 35, 42, 45, 47, 48, 53, 54, 55, 56, 67, 68, 69, 70, 77, 79, 80, 81, 83,
92

Veen, D. van, 44, 47, 89

Willigen, C. van, 39, 58